ఫిబ్రవరి 2003  Rs. 10/-

చందమామ



ఛాంపియన్
చిట్టి ఎంపిక
మైసూర్ శాండల్
సబ్బులో చందనం,
బాదం నూనెలు ఉన్నాయి.
సున్నిత చర్మానికి అది
చాలా శ్రేష్ఠమైనది!
చురుకైన పిల్లలు
ఎల్లప్పుడూ మైసూర్
శాండల బేబీ సిబ్బునే
కోరు కుంటారు !



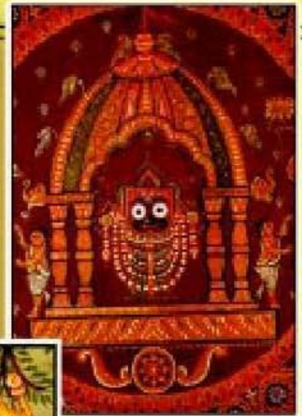
Mysore Sandal
Baby
Soap
Almond oil moisturiser and antiseptic soap.



మైసూర్ శాండల్ సంస్థ
గత 80 సంవత్సరాలకు
పైగా చందనం
శ్రేష్ఠతను మీ ఇళ్ళల్లోకి
తీసుకువస్తోంది.

ఒరిస్సా సాంస్కృతిక వారసత్వం-3

ఒరిస్సా పట్టచిత్ర విలక్షణమైన కళ!







Touch Orissa to Feel India

ORISSA
The soul of India

ఈనాటి ఒరిస్సా రాష్ట్రం ఒకప్పుడు కళింగ రాజ్యంగా, ఉత్కళదేశంగా చరిత్ర ప్రసిద్ధిగాంచిన ప్రదేశం. దీని అధిదేవుడు శ్రీ జగన్నాథుడు. శ్రీ జగన్నాథ చరిత్ర చాలా విలక్షణమైనది. ఇక్కడి దేవాలయంలో అన్నాచెల్లెలైన బలభద్ర, సుభద్రా సమేతంగా శ్రీ జగన్నాథుడు దర్శనమిస్తున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు తోబుట్టువులతో కలిసి దర్శనమివ్వడం ఒక అసాధారణమైన విషయం. ఇదొక్కటే కాదు, దేవాలయంలో అసాధారణ విశేషాలు, విచిత్రమైన పూజా పురస్కారాలు అనేకం ఉన్నాయి.

ఇక్కడ జరిగే కొన్ని పూజా విధానాలు శ్రీ జగన్నాథుడికి సామాన్య మానవుల స్థాయి లక్షణాలను ఆపాదిస్తాయి. సామాన్య మానవులకు లాగా జగన్నాథుడికి జ్వరం వస్తుందని కూడా చెబుతారు. ఆషాఢ మాసం కృష్ణపక్షాన (జూన్ నెలలో) ఆలయంలోని విగ్రహాలను తెరచాటున దాచి ఉంచుతారు. ఆ సమయంలో దర్శనానికి భక్తులను అనుమతించరు. దేవతామూర్తులకు స్నానాదికాలు చేయడం కారణంగా జలుబు చేసి జ్వరం వచ్చిందని చెబుతారు! అసలు విషయం ఏమిటంటే – అభిషేకాల వల్ల కొన్ని విగ్రహాల రంగులు వెలిసిపోతాయి. వాటికి ఆ పక్షం రోజుల్లో సంప్రదాయంగా వస్తూన్న చిత్రకారులు తెరచాటున రంగులు వేస్తారు.

పూర్వకాలంలో ఇలాంటి చిత్రకారులు, దేవతా రూపాలను బాగా ఎరిగి ఉండడం వల్ల, వాటిని యథాతథంగా తెరలపై చిత్రించేవారు. క్రమక్రమంగా వాళ్ళు అదే పద్ధతిలో ఇతర పౌరాణిక దృశ్యాలను కూడా 'పట్టల' మీద చిత్రించడం మొదలు పెట్టారు. ముఖ్యంగా శ్రీకృష్ణుడి జీవితానికి సంబంధించిన ఘట్టాలను చిత్రిస్తున్నారు. ప్రత్తి వస్త్రాలకు సుద్ద, చింతగింజలు, గంజి, జిగురు మిశ్రమాన్ని పట్టిస్తారు. దాంతో బట్ట చాలా దళంగానూ, వంగేలా మెత్తగానూ, రంగులు అద్దుకోవడానికి వీలుగానూ తయారవుతుంది. దానిమీద చిత్రించబడే చిత్రాలు చాలా ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తాయి. చాలా కాలం గట్టిగా నిలిచి ఉంటాయి. వీటినే 'పట్టచిత్ర' అని అంటారు.

ఈ ప్రత్యేకరకం చిత్రాలను చిత్రించే చిత్రకారులు పూరీనగర సమీపంలోని రఘురాజపూర్, దండసాహి గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు. ఈ గ్రామాలలోని ప్రతి కుటుంబమూ ఈ చిత్రాలు గీయడంలో నైపుణ్యం కలిగి ఉన్నది. గ్రామ ప్రజల కార్యకలాపాలన్నీ ఇలాంటి చిత్రాలను చిత్రించడానికి సంబంధించినవిగానే ఉన్నాయి.

దేశ విదేశాలలోని కళాభిమానులందరి ఆదరాభిమానాలను 'పట్టచిత్ర' చూరగొంటున్నది.

ప్రశ్నలు

1. ఒరిస్సాలోని ఏ పట్టణంలో శ్రీ జగన్నాథ దేవాలయం వెలుగొందుతున్నది?

   ....

2. ఆ దేవుడితో సంబంధం ఉన్న సుప్రసిద్ధమైన ఉత్సవం ఏది?

   ....

3 ఈ బ్రహ్మాండమైన దేవాలయాన్ని నిర్మించిన రాజు పేరేమిటి?

   ....

ఈ క్విజ్‌లో 14 ఏళ్ళకు లోబడిన పిల్లలే పాల్గొనాలి. ఖాళీ స్థలంలో మీ సమాధానాలను స్పష్టంగా రాసి కింద కనబరచిన కూపన్ నింపి మీ ఎంట్రీలను 2003 ఫిబ్రవరి 31 లోగా కింది చిరునామాకు పంపండి:

Orissa Tourism Quiz Contest - 3
Chandamama India Limited,
No.82, Defence Officers' Colony,
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

పేరు : .... వయస్సు : ....

చిరునామా : .... పిన్: ....











ఈ సంచికలో...

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy $2
Annual subscription $20
Remittances in favour of Chandmama India Ltd.
to
Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097
E-mail : subscription@chandamama.org

చందా
ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు
పిన్నెండు సించికలు రూ : 900
ఇండియాలో బుక్‌పోస్ట్‌ద్వారా రూ.120లు
చందా డబ్బు డివూండ్ డ్రాఫ్టు ద్వారా
గానీ,వు నిఆర్డర్ ద్వారాగానీ
'చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్'
పేరట పంపండి.

ఈ పత్రికలో ప్రకటనల
కోసంసంప్రదించండి:

చెన్నయ్
ఫోన్ : 044-231 3637,
234 7399

ఢిల్లీ
మానా భాటియా
ఫోన్:011-651 5111/
656 5513/656 5516

ముంబాయి
షకీల్ ముల్లా
మొబైల్ :98203-02880
ఫోన్ : 022-266 1599/266
1946/265 3057



వ్యవస్థాపకులు
బి.నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

నదుల అనుసంధానం!

మన విశాల భారతదేశంలో వందలాది నదులు ప్రవహిస్తూ ప్రజల తాగు నీరు, సాగు నీరు, ఇతర అవసరాలను తీరుస్తున్నాయి. అయితే, ఒకవైపు అతివృష్టి, మరొకవైపు అనావృష్టి ఏర్పడడం మనం తరచూ చూస్తున్నాం. దీనికి తోడు పర్యావరణ పరిరక్షణ పట్ల మన నిర్లక్ష్య వైఖరి కారణంగా – ఋతుపవనాలు సకాలంలో రాక, వర్షాలు లేక నదులు ఎండిపోతున్నాయి. భూగర్భజలాలు అడుగంటిపోతున్నాయి. కొన్ని ప్రాంతాలలో సామాన్య జనం గుక్కెడు నీటికి కటకటలాడే దుర్భరస్థితి ఏర్పడుతున్నది.

అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ప్రతి రాష్ట్రం, ప్రాంతం కూడా వాటి వాటి అవసరాలకే ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వల్ల రాష్ట్రాల మధ్య తరచూ నదీజల వివాదాలు తలెత్తుతున్నాయి. ఈ సమస్యల పరిష్కారం కోసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎంతోకాలంగా సతమతమవుతున్నాయి. దేశంలోని నదులన్నిటినీ అనుసంధానపరచడం ఒక్కటే ఈ సమస్యలకు శాశ్వత పరిష్కారం కాగలదని నిపుణులు చాలకాలంగా సూచిస్తున్నారు. భారీ వ్యయప్రయాసలతో కూడుకున్నప్పటికీ ఈ పథకం పట్ల ప్రస్తుతం కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆసక్తిని కనబరుస్తూ సుముఖత చూపుతున్నాయి. రాబోయే పదీ పదిహేను సంవత్సరాలలో ప్రధానమైన ముఖ్య నదులను కలపాలని ఇటీవల ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం ఎంతైనా హర్షణీయం!

ఆసేతు హిమాచల పర్యంతం విస్తరించిన సువిశాల భారత ప్రజలు వివిధ భాషలు మాట్లాడుతున్నారు. విభిన్న ఆచార సంప్రదాయాలను కలిగి ఉన్నారు. అయినా భిన్నత్వంలో ఏకత్వం ప్రదర్శిస్తూ, మనమందరం భారతీయులం అన్న భావం కలిగి ఉండడం విశేషం. అదేవిధంగా మనకున్న మాతృదేశభక్తి కూడా మనలో ఐకమత్యాన్ని ఏర్పరుస్తున్నది.

నదుల అనుసంధానం భారత ప్రజల దాహార్తిని తీర్చి దేశాన్ని సస్యశ్యామలం చేయడంతో పాటు, ప్రజల మనసులలో పాదుకొన్న సమభావాన్నీ, ఐకమత్యాన్నీ మరింత పటిష్ఠం చేయగలదనడంలో సందేహం లేదు!

సంపాదకుడు : విశ్వం

Visit us at : http://www.chandamama.org



హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్‌లో పాల్గొని ఆకర్షణీయమైన బహుమతులు గెలుచుకోండి!

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా – 17

మన దేశంలో ఎంతో ప్రసిద్ధులైన క్రీడాకారులు ఎందరో ఉన్నారు. కొందరిని గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావించాము. మీకు వారిలో ఎంతమంది తెలుసు?

అన్నీ సరైన సమాధానాలు గల మూడు ఎంట్రీలు సైకిళ్ళను బహుమతులుగా అందుకుంటాయి!*

1 2002 బూసాన ఆసియా క్రీడలలో ఇండివిడ్యువల గోల్ఫ్‌లో బంగారు పతకం సాధించాను. నాపేరు మీకు తెలుసా?

---

2 నేను అర్జున అవార్డు గ్రహీతనైన ఏస్ షూటర్‌ను. 2002 కామన్‌వెల్త్ గేమ్స్‌లో కొత్తరికార్డు సృష్టించాను. నేనెవరు?

---

3 ఇటీవల నన్ను 'శతాబ్ది విస్డన్ ఇండియన్ క్రికెటర్'గా ఎంపిక చేశారు. నేనెవరో మీకు తెలుసా?

---

4 నేను పద్మశ్రీ సత్కారం పొందినవాణ్ణి. చెన్నైలో టెన్నిస్ కోచింగ్ అకాడెమీని నడుపుతున్నాను. వ్యాఖ్యానాలు చేయడంతోపాటు టీవీ సీరియల్సులోనూ, సినిమాలలోనూ నటిస్తున్నాను. నాపేరేమిటి?

---

5 ఫార్ములా 3 కార్ ర్యాలీ ఛాంపియన్‌షిప్‌లో పాల్గొన్న తొలి భారతీయుణ్ణి. ప్రపంచంలోనే అతివేగవంతుడైన భారతీయుడిగా నాకు పేరుంది. నేనెవరో తెలుసా?

ప్రతి ప్రశ్నకు దిగువ చుక్కలతో చూపిన చోట మీ సమాధానాలను స్పష్టంగా రాయండి. ఈ ఐదుగురిలో మీకు చాలా ఇష్టమైన క్రీడాకారుడు ఎవరు? ఎందుకు? అన్న విషయాలను పది పదాలకు మించకుండా రాయండి.

నా అభిమాన క్రీడాకారుడు :

....

....

పాల్గొనేవారి పేరు : ....

వయసు : .... తరగతి: ....

చిరునామా : ....

....

పిన్: .... ఫోన్: ....

పాల్గొనేవారి సంతకం: ....

తల్లి/తండ్రి సంతకం: ....

వివరాలన్నీ పూర్తిగా నింపాక, ఈ పేజీ కత్తిరించి 2003 మార్చ్ 5వ తేదీలోగా అందేలా ఈ చిరునామాకు పంపండి:

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్–17
చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్
82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ
ఈక్కాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్–600 097.

సూచనలు:

1. 8–14 ఏళ్ళ లోపు వయసు పిల్లలందరూ ఈ పోటీలో పాల్గొనవచ్చు.
2. ఈ పోటీకి వచ్చే అన్నిభాషల ఎంట్రీల నుంచి ముగ్గురు విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు. విజేతలు వారికి తగిన సైజు సైకిళ్ళు అందుకుంటారు. సరైన సమాధానాలుగల ఎంట్రీలు ఒకటికన్నా ఎక్కువ వచ్చినట్టయితే, నా అభిమాన హీరో వివరణ ఆధారంగా విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు.
3. న్యాయనిర్ణేతలదే తుది నిర్ణయం.
4. ఈ విషయంగా ఎలాంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరుపబడవు.
5. విజేతలకు విషయాన్ని పోస్టుద్వారా తెలియజేస్తాము.

బహుమతులను మీకు అందజేస్తున్నవారు





పాఠకుల లేఖలు

నేను చందమామను రెగ్యులర్‌గా చదువుతాను. చందమామ కవరు పేజీ(మహాగారి ప్రింటింగ్ బొమ్మలు+క్వాలిటీ) చాలా బాగుంటున్నది. లోపల అక్షరాలు మరీ దగ్గర దగ్గరగా ఉంటున్నాయి. పదాల మధ్య ఇంకాస్త ఎడం ఉంటే బావుంటుంది. లోపల బొమ్మలు ఇంకా శ్రద్ధగా లోగడ 'చిత్రా'గారి ప్రమాణాలు పాటిస్తూ ఉన్న చిత్రకారులతో వేయించండి. ప్రతి సంచికా చిరకాలం దాచుకునే విధంగా ఉండాలంటే అందరినీ రంజింపజేసే కథ కనీసం ఒక్కటైనా అందులో ఉండాలి...చందమామ ఒక అంతులేని కథల ఖజానా! స్నేహమూ, ఆత్మీయతా అనుబంధాలు అన్నీ కూడా వ్యాపారాత్మకమైపోతున్న ఈ కాలంలో 'మనిషి' గుణం ప్రాముఖ్యాన్ని చాటి చెప్పే 'చందమామ' చిరకాలం వర్ధిల్లాలి.

- కె. గోపీనాథ్, ఒంగోలు-523001

1953 నుంచి చందమామ పాఠకుడిగా ఈ ఉత్తరం రాస్తున్నాను. చందమామ రూపంలో పూర్వపంథాను దయచేసి ఏమాత్రం మార్చకండి. చందమామ ప్రత్యేకత బొమ్మలు. పాత కథలు అవే బొమ్మలతో ప్రచురించండి. కొన్ని కథలను మీకు రెఫరెన్సుగా ఇస్తున్నాను...

-ఎం.వి.అప్పారావు, రాజమండ్రి-533105

విఘ్నేశ్వరుడు చాలా బావుంది. దీని తరవాత రామాయణం ప్రచురించండి...వినోదసమయం కూడా చాలా బావుంటోంది. చిన్నపిల్లలు కూడా ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు. మనపూర్వగాథలు చాలా బావున్నాయి. **- హిమబిందు, బెంగుళూరు**

భితార్కానికా

జనసమ్మర్దం, రణగొణధ్వనులు, హడావుడి వీటన్నిటికీ దూరంగా సెలవు రోజును ప్రశాంత సుందర ప్రదేశంలో గడపాలనుకుంటున్నారా? అయితే, ఒరిస్సాలోని భితార్కానికాకు బయలుదేరండి. దాదాపు 600 చ.కి.మీ. విస్తరించి ఉన్న భితార్కానికా ఒక సుందర ప్రకృతి నిలయం. మన దేశంలోని రెండవ అతిపెద్ద మాంగ్రోవ అటవీ ప్రాంతం. ఇక్కడ అరవై రకాలకు పైగా మాంగ్రోవ జాతి చెట్లు ఉన్నాయి.



పక్షుల శరణాలయంగా ఉంటూన్న భితార్కానికా ఒక నేషనల పార్క్ అంటే జాతీయోద్యానం. అరుదైన, నశించిపోతూన్న పక్షి, జంతు జాలాలు ఇక్కడ చాలా ఉన్నాయి. స్థిరంగా ఉన్న పక్షులూ, వలస పక్షులూ కలిపి ఇక్కడ 170 జాతులకు పైగా ఉన్నాయి.

భితార్కానికాకు మూడువైపులా నదులూ, ఒక వైపున సముద్రమూ హద్దులుగా ఉన్నాయి. వీటి మధ్య అడ్డదిడ్డంగా చిన్నచిన్న కాలువలు ప్రవహిస్తున్నాయి. ఆఖరికి అన్నీ బంగాళాఖాతంలోకి ప్రవహించడంతో డెల్టా ఏర్పడింది. చిన్నచిన్న నదులు డెల్టాలో చిన్నచిన్న దీవులు ఏర్పరుస్తున్నాయి.

భితార్కానికాను బంగాళాఖాతం క్రీడామైదానంగా వర్ణిస్తారు. సముద్రం ఆటుపోట్లను ఇక్కడ స్పష్టంగా చూడవచ్చు. సముద్రజలం పోటెత్తి అల పైకి లేచి డెల్టాలో ప్రవేశించినప్పుడు మాంగ్రోవ్ అడవంతా పొంగుతుంది. అల సముద్రం లోపలికి వెళ్ళినప్పుడు కాలువల్లో బంకమన్ను పొరలు పొరలుగా బయటపడి పీతలు, చేపలు ఇతర సముద్ర జలచరాలు కనిపిస్తాయి. ఇది చూపరులకు విచిత్ర అనుభూతిని కలిగిస్తాయి.

భితార్కానికా మరొక ఆకర్షణ తాబేళ్ళు (ఆలివ రిడ్లీ టర్టిల్స్). సంవత్సరానికి రెండుసార్లు లక్షలాది చారల తాబేళ్ళు మందలు మందలుగా భితార్కానికాకు గుడ్లు పెట్టడానికి వస్తాయి. వాటిని చూడాలంటే ప్రత్యేక అనుమతి పొంది, జలమార్గాలగుండానే వెళ్ళాలి. మోటారు పడవలు ఇక్కడ అద్దెకు లభిస్తాయి.

ఇక్కడికి చేరుకోవడం ఎలా?

చాందబాలీ (భువనేశ్వరకు 190 కి.మీ.) నుంచిగానీ, రాజనగర (కేంద్రపారా నుంచి 30 కి.మీ.) లేదా గుప్తీ (రాజనగర నుంచి 25 కి.మీ.) నుంచి గానీ ఇక్కడికి చేరుకోవచ్చు.



పట్టు-విడుపు

రామయ్య కొత్తగా ఇల్లు కట్టుకున్నాడు. నాలుగు గదులతో విశాలంగా ఉన్న ఆ ఇంటిలో, మూడు గదులు తన కుటుంబం కోసం ఉంచుకుని, ఒక గది రాఘవులు అనే యువకుడికి అద్దెకు ఇచ్చాడు.

రాఘవులు నిరుపేద. ఒక కిరాణా దుకాణంలో పనిచేస్తూ, ఆ వచ్చే జీతం డబ్బుతో ఇబ్బందిగానే కాలం గడుపుతున్నాడు. అతడికి వేసుకునేందుకు సరైన బట్టలు కూడా లేవు. ఒక్కోసారి డబ్బు లేక వంట కూడా చేసుకునేవాడు కాదు. రామయ్య అతడి పరిస్థితి చూసి జాలి పడి, ఏదైనా సాయం చేయాలనుకునేవాడు. కానీ అతడి మేనమామ అందుకు వీలు పడనిచ్చేవాడు కాదు. "అతడికి జాలికొద్దీ సాయం చేస్తే, అతడు నీ సాయానికి అలవాటు పడిపోతాడు, ఇక నీ మీదే ఆధారపడతాడు. స్వతంత్రంగా చాలినంత సంపాదించుకుని బతకాలన్న ఆలోచన అతడికి రాదు. కాబట్టి, అతడికేదో సాయం చేయాలన్న ఆలోచన పెట్టుకోకు!" అనేవాడు మేనమామ.

మేనమామ అంటే రామయ్యకు చాలా గౌరవం. చిన్నప్పుడే తల్లిదండ్రులను పోగొట్టుకున్న తనను చేరదీసి, విద్యాబుద్ధులు నేర్పి ప్రయోజకుణ్ణి చేసినవాడు గనక, ఆయన అంటే రామయ్యకు ఎంతో గురుత్వం ఉంది. ఆయన మాటలను తు.చ. తప్పకుండా పాటిస్తాడు. కాబట్టి ఆయన మాటలకు మౌనంగా ఉండిపోయేవాడు.

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు మేనమామ సాంబయ్య పొరుగూరులో జరుగుతున్న బంధువుల పెళ్ళికి వెళ్ళాడు. ఆ సాయంత్రం బజారు నుంచి ఇంటికి వచ్చిన రామయ్యకు, రాఘవులున్న గదిలో నుంచి సన్నగా మూలుగులు వినిపించి, ఆశ్చర్యపడుతూ ఆ గదిలోకి వెళ్ళాడు.

రాఘవులు నేలమీద చాప పరుచుకుని దుప్పటిలో ముసుగు తన్ని ఉన్నాడు. మధ్య మధ్య బాధగా, 'అమ్మా, అమ్మా,' అంటూ మూలుగుతున్నాడు. రామయ్య అతణ్ణి సమీపించి, కారణం అడిగాడు.

కె.చిన్నబాబు

"ఒంట్లో బాగా లేదండి జ్వరం వచ్చినట్టుంది," అన్నాడు రాఘవులు నీరసంగా.

"అయ్యో, పాపం అలాగా! వైద్యుడి దగ్గరకు వెళ్ళి మందులు తెచ్చుకోలేకపోయావా?" అన్నాడు రామయ్య.

"వైద్యుడి దగ్గరకా? వద్దులెండి. ఆయన డబ్బివ్వకపోతే, నాడి కూడా చూడడు. రేపటికి జ్వరం అదే తగ్గుతుంది," అన్నాడు రాఘవులు.

రామయ్య చేయి జేబు లోనికి పోనిచ్చి కొంత డబ్బు తీయబోయి, అంతలో వేమనమామ మాటలు గుర్తుకు వచ్చి ఆగిపోయాడు. తన బాధలేవో తను పడతాడులెమ్మనుకుని, అక్కడి నుంచి బయటకు వచ్చాడు.

అలా మూడు రోజులు గడిచింది. మరునాడు రాఘవులు పనిచేసే కిరాణా దుకాణం యజమాని శంభులింగం, రామయ్య ఇంటికి వచ్చి రాఘవులు గురించి అడిగాడు. రామయ్య అతడికి సంగతి వివరించాడు.

శంభులింగం, రాఘవులు గదిలోకి వెళ్ళి, అతడి ఒంటిపైచేయి వేసి చూసి రామయ్యతో, "ఏమిటయ్యా ఇది? ఇతడి ఒళ్ళు కాలిపోతున్నది. కనీసం వైద్యుడి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళాలన్న ఆలోచన మీకు రాలేదా?" అన్నాడు కోపంగా.

రామయ్య వెలవెలపోతూ, తన వేమనమామ అన్నమాటలు శంభులింగానికి చెప్పాడు. శంభులింగం అతడి కేసి వింతగా చూస్తూ, "భలే మనిషివయ్యా నువ్వు! వేమనమామ అన్నమాటలే వేదవాక్కుగా భావిస్తావా? ఆయన చెప్పింది నిజమేకానీ, ఒక మనిషికి జబ్బుచేసి ప్రాణాలు పోతూంటే కూడా, అతడికి సాయం చేయకుండా మానటావా?" అంటూ రాఘవులును లేపి, వైద్యుడి ఇంటికి బయలుదేరాడు.

ఆ సమయంలో పెళ్ళికి వెళ్ళి తిరిగి వస్తున్న వేమనమామ, వీధివెంట పోతున్న శంభులింగాన్నీ, రాఘవులునూ చూసి, ఏం జరిగిందని రామయ్యను అడిగి తెలుసుకుని, "శంభులింగం అన్నమాటలు పూర్తిగా వాస్తవం. ఏదైనా ఒక నియమానికి కట్టుబడడంలో తప్పులేదు. కానీ దేనికైనా పట్టువిడుపులంటూ ఉండాలి! నువ్వు చేసిన పని ముమ్మాటికీ తప్పు. స్వతంత్రంగా ఆలోచించుకునే స్థాయికి నువ్వు ఎదగాలి. మనిషికి ఇంగిత జ్ఞానం అతి ముఖ్యం. దాన్ని అలవరచుకునే ప్రయత్నం చెయ్," అన్నాడు.

వేమనమామ మాటలతో రామయ్యకు కొత్త విషయం ఏదో బోధపడినట్లయింది.





మాయాసరోవరం

13

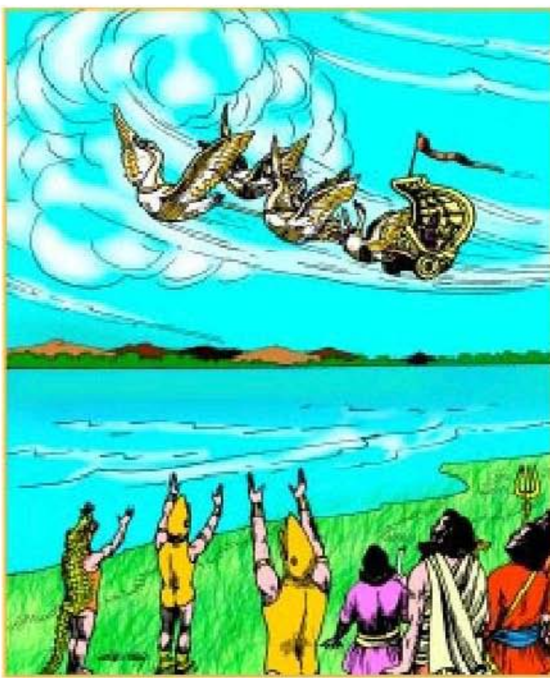
[నదీతీరంలోని కొండగుహల ముందున్న మైదాన ప్రదేశంలో జయశీల సిద్ధసాధకులకు మకరకేతు కనిపించాడు. అతడి వెంట జయశీలుడి బాల్యమిత్రుడైన దేవశర్మా, సేనాని కొడుకు మంగళవర్మా కూడా వున్నారు. వారిని గుర్తుపట్టి జయశీలుడు అమితాశ్చర్యం చెందాడు. సిద్ధసాధకుడు జలగ్రహం నుంచి నరవానరాన్ని కాపాడాడు. అది చేతులెత్తి సాధకుడి ముందు బోర్లపడిపోయింది. తరవాత—]

నరవానరం, సిద్ధసాధకుడికి మచ్చిక అయిపోవటం చూసి, మకరకేతుతోపాటు అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. జయశీలుడు తృప్తిగా ఓసారి నవ్వి, "ఇన్నాళ్ళకు సిద్ధసాధకుడు ఒక వాహనాన్ని సంపాయించినట్టుంది! కాని, అది చాలా ప్రమాదకరమైన వాహనం. కపాలజిత్తు అనే వాణ్ణి, అది చంపినంత పనిచేసింది. ఈ సర్పస్వర్ణ ఖడ్గాన్ని ఎత్తుకుపోయింది. అయినా ఎలా ప్రాణాలతో బయటపడ్డాడో తెలియటం లేదు," అన్నాడు.

"సర్పస్వర్ణ ఖడ్గాన్ని, నేనే నరవానరం నుంచి రక్షించాను. అతడి ద్వారా మీరీ ప్రాంతాల వున్నట్టు తెలిసింది," అన్నాడు మకరకేతు.

జయశీలుడు, మకరకేతును ఆపాద మస్తకం ఒకసారి పరీక్షగా చూసి, "నువ్వు తిన్న ప్రాణాంతకమైన గాయాల మాటేమిటి? ఇంత త్వరలో నువ్వు కోలుకోవటం, నాకెంతో ఆశ్చర్యంగా ఉంది," అన్నాడు.

మకరకేతు, దేవశర్మను చూపిస్తూ, "కొండల్లో ఒక చోట చామణాతుకుల మధ్య



మన్ను నన్ను, ఈయన తన చికిత్సతో రక్షించాడు. అందరూ వైద్యదేవుడని పిలుస్తారు గనక, నేనూ వీరిని ఆ పేరుతోనే పిలుస్తున్నాను. ఆ మధ్య ఒకసారి వీరితో మాయాసరోవరానికి వెళ్ళి, తిరిగి ఇక్కడికి వచ్చి, నీ కోసం గాలిస్తున్నాను," అన్నాడు.

అమరావతీ నగరంలో బాల్యమిత్రుడూ, జూదగృహంలో తనతోటి జూదరీ అయిన దేవశర్మ, ఎప్పుడు వైద్యవిద్య నేర్చి, ఇలా వైద్యదేవుడయ్యాడో జయశీలుడికి అర్థం కాలేదు. అతడు దేవశర్మకు నమస్కరించి, "అయ్యా, వైద్యదేవా! ఈ మంగళవర్మ తమ అనుచరుడా?" అని అడిగాడు.

ఆ మాటలకు దేవశర్మ నవ్వి, "మంగళవర్మ నా శిష్యుడు. నా దగ్గర వైద్యవిద్య నేర్చుకుంటున్నాడు. ఒకప్పుడితడికి మాయాసరోవరం చేరాలని మాడేది! అవునా, వర్మా?" అన్నాడు.

మంగళవర్మ బాధగా నిట్టూర్చి తలవంచి ఒక్క క్షణం తన కొయ్యకాళ్ళకేసి చూసుకుని, ఏమో చెప్పబోయేంతలో, ఆకాశం మీది నుంచి పెద్దగా రెక్కల చప్పుడు వినిపించింది. అందరూ తలలు ఎత్తి చూశారు.

ఆకాశంలో చిన్న హంసల గుంపొకటి ఒక రథాన్ని లాగుతూ ఎగురుతున్నది. ఆ దృశ్యం చూస్తూనే మకరకేతూ, సిర్పనఖ, సిర్పస్విరులూ చేతులెత్తి, "జై మాయా సరోవరేశ్వరుడికీ!" అంటూ ఏకకంఠంగా కేకపెట్టారు.

ఆ కేక హంసల రథంలో ఉన్నవాళ్ళు విని ఉంటారు! మరుక్షణం రథం ఆకాశంలో ఒకక్షణ కాలం ఆగి, జయశీలుడూ వాళ్ళూ ఉన్న చోటుకు వేగంగా ఎగురుతూ వచ్చి, దాపులనున్న నదీ జలంలో దిగింది.

నదీతీరంలో ఉన్న మకరకేతూ, అతడి అనుచరులైన సిర్పనఖ, సిర్పస్విరులూ రథం నీట దిగగానే, ఆశ్చర్యపోతూ దానికేసి చూసి, "సిరోవరేశ్వరుడెక్కడ? ఆయన అంగరక్షకుడు ఒంటరిగా రథం మీద ఎందుకొచ్చినట్టు?" అని ఒకళ్ళనొకళ్ళు ప్రశ్నించుకుంటూ, తీరం నుంచి నీటిలోకి దూకి, రథం దగ్గరకు పోయారు.

ఇప్పుడు ఒడ్డున జయశీలుడూ, సిద్ధసాధకుడూ, వైద్యదేవుడి పేరుతో చెలామణి అవుతున్న దేవశర్మా, సునాని కొత్తకు కొయ్యకాలి మంగళవర్మా మాత్రమే ఉన్నారు. జయశీలుడు, దేవశర్మకు కనుసైగ చేసి, మంగళవర్మతో, "వర్మా, మనం ఏనాడూ శత్రువులం కాదు; మిత్రులం కూడా కాదు. నిన్ను చూస్తుంటే నువ్వు మాయాసరోవరానికి వెళ్ళి వచ్చిన వాడివిలా కనిపిస్తున్నావు. ఆ మాట నిజమే గదా? అక్కడ కనకాక్షరాజుగారి

పిల్లలు కాంచనవూ లా, కాంచనవర్మా ఎలా వున్నారు ?'' అని అడిగాడు .

వు ంగళవర్మ ఏదో జవాబివ్వబోయ్యి , తల వంచి తన కొయ్య కాలు కేసీ ఒకసారి చూ సు కుని, తరవాత తల ఎత్తి దేవశర్మకేసీ చూ స్తూ, ''ఇలాంటి ప్రశ్నలకు జవాబివ్వాలంటే వైద్య దేవుడి అను వు తి కావాలి,'' అన్నాడు .

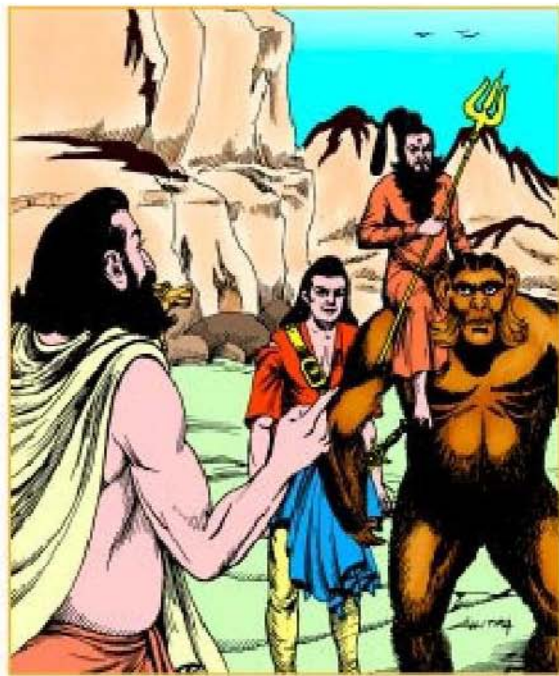
''నీ గురుభక్తి మెచ్చదగిందే వర్మా!'' అని జయు శీలు డు అతణ్ణి వె చ్చుకుని, ''అయ్యి తే, నా ప్రశ్నను వైద్యదేవుణ్ణే అడుగుతున్నాను,'' అన్నాడు .

అంతలో అక్కడికి, ''జై వు హాకాళా!'' అంటూ సిద్ధసాధకుడు నరవానరం వీు ద ఎక్కి వచ్చి, ''జయు శీలా! ను వ్వలా తావెగా ఈ నీటిపక్షి వెధవల్తో మాట్లాడతావేం? అవతల ఆ మొసలి ముఖంవాడూ, వాడిసేస్తాలూ, ఆ దిక్కువూ లిన పి ప్ప ల రథం ఎక్కి పారిపొవా లని చూ స్తున్నట్టున్నది,'' అన్నాడు .

''సాధకా, నిజంగా వాళ్ళ్ళ పారిపొవాలని చూస్తే, వు నం ఆపిగలవూ ? ఒకవేళ వాళ్ళ్ళ పొయ్యి నా, ఇక్కడ వాళ్ళ అను చరు లిద్దరు న్నారు కదా!'' అన్నాడు జయు శీలు డు .

సిద్ధసాధకుడు వు ంగళవర్మకేసె, దేవశర్మ కేసె కళ్ళ్ళురు వు తూ ఒకసారి చూ సీ, ''ఈ మంగళవర్మ మనం ఎరిగినవాడే! ఈ రెండో అతను నీటివు నిషిలా లేడు . వు నం వూ యూ సిరోవరం చేరటానికి సాయు పడేవాళ్ళ్ళ నదిలోకి వెళ్ళారు. వాళ్ళు అటునుంచి అటే పారిపొవ టంజరిగితే, ఇక ఇప్పట్లో వు నం వూ యూ సిరో వరాన్ని చేరలేం,'' అన్నాడు .

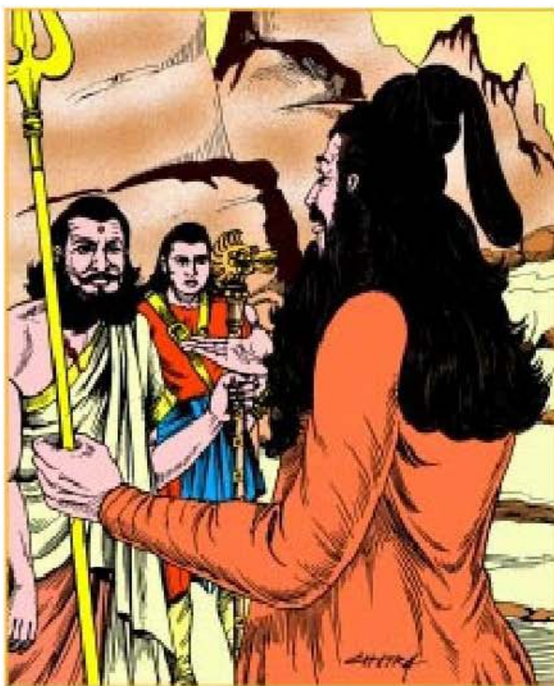
ఆ వూ టలకు దేవశర్మ చిన్నగా కోపం తెచ్చుకుని, ''సాధకా, నీలో ఆలోచనకన్న,



ఉద్రేకంపాలెక్కువలా వుంది. ఆ వు కరకేతు పినిగట్టుకుని, ఈ కొండప్రాంతాలకు ఎందు కొచ్చాడను కున్నావూ? నిన్నూ, నీ వు త్రు ణ్ణీ ఆ వూ యూ సిరోవరానికి తీసు కుపొయ్యే ందు కే. అక్కడ భయు ంకరు లైన జలవ క రా ౕసు డి అను చరు లతో, వీు ఇద్దరూ పొరాడి, ప్రాణా లతో బయు టపిడుసీ మాటు ంది,'' అన్నాడు .

''జలరా ౕసు లా? వాళ్ళను వ్ర హాకాలు డి అండతో, ఈ శూ లానికి గ్రు చ్చి, నీటి ను ంచి లాగి, ఒడ్డున పిడవేయు గలను . ఇక జయు శీలు డా! అతడి దగ్గిర వు హాకాలు డి బంటు కాలకాలు డు స్వియూ నా బహూ కరించిన ఖడ్గం మాడనే వున్నది,'' అన్నాడు సిద్ధసాధకుడు .

దేవశర్మ ఎవరో తెలియ్య ని సాధకుడు అతడితో గిల్లికజ్జా పెట్టుకునే ప్రివూ దంవున్నదని గ్రహిం చిన జయు శీలు డు , దేవశర్మతో, ''అయ్యూ , వైద్యదేవా! వీు శిష్యు డైన ఈ వు ంగళవర్మను పింపీ, నదిలో వ్ర కరకేతు హింసిలరథం వాడితో



ఆడు తున్న మంతనాలేమిటో తెలుసుకో వచ్చుగదా," అన్నాడు.

జయశీలుడు అలాంటి సూచన ఎందుకు చేశాడో గ్రహించిన దేవశర్మ, మంగళవర్మతో, "శిష్యా, మంగళా! నువ్వూపోయి, ఆ పొంచిన రథంలో మాయా సరోవరేశ్వరుడు కాక, ఆయన అంగరక్షకుడెందుకున్నాడో తెలుసుకురా," అన్నాడు.

మంగళవర్మ, దేవశర్మకు తలవంచి నమస్కరించి నదికేసి నడిచాడు. అతడలా వెళ్ళిపోగానే జయశీలుడు, దేవశర్మతో, "శర్మా, ఇప్పుడు చెప్పు–మాయా సరోవరేశ్వరుడనేవాడు అపహరించుకుపోయిన హిరణ్యమయం రాజకుమార్తె, కుమారుడూ క్షేమంగా ఉన్నారా?" అని అడిగాడు.

"వాళ్ళిద్దరూ క్షేమమే. కాని, వాళ్ళ అపహరించబడినందుకు నువ్వనే హిరణ్యమయం రాజు దుఃఖిస్తుంటే, అపహరించుకు వచ్చినందుకు ఆ మాయా సరోవరేశ్వరుడు విచార పడుతున్నాడు," అన్నాడు దేవశర్మ.

జయశీలుడూ, దేవశర్మా ఇలా సంభాషించుకునేంతలో సిద్ధసాధకుడు, "జై మహాకాళీ!" అంటూ నరవానరం మీది నుంచి కిందికి దూకి, "జయశీలా, ఏమిటీ చిత్రం? మీ రిద్దరూ లోగడే ఒకరినొకరు ఎరిగి ఉన్న వాళ్ళా? ఆ సంగతి ఇంతకు ముందెందుకు దాచావూ?" అని అడిగాడు.

జయశీలుడు అతడిని మెల్లిగా మాట్లాడమని హెచ్చరించి, "సాధకా, కొంచెం శాంతించు. ఈ దేవశర్మా, నేనూ బాల్యమిత్రులం. మా ఇద్దరిదీ అమరావతీనగరం. ఆ నగరంలో ఒకప్పుడు అందెవేసిన జూదగాళ్ళం–అదంతా పెద్ద కథ! ఇప్పుడు మేం ఇద్దరం మిత్రులం అనే సంగతి మకరకేతుకు తెలియకూడదు. అలా తెలిస్తే, మనం ఆ మాయా సరోవరేశ్వరుడనేవాణ్ణి చిత్రవధచేసీ, కాంచనమాలా, కాంచనవర్మలను బంధవిముక్తుల్ని చేసే అవకాశం ఉండదు," అన్నాడు.

"అదా సంగతి! ఇప్పుడీ పీట్లలరథం గొడవ వచ్చిపడిందే, దీని వెనకవున్న రహస్యం ఏమిటి? ఈ రహస్యం ఏమిటో మన ఇద్దరికీ మిత్రుడైన దేవశర్మకు తెలిసివుండాలి," అంటూ సాధకుడు ఒక్క ఊపునపోయి దేవశర్మను ఆప్యాయంగా కౌగలించుకున్నాడు.

దేవశర్మ నవ్వుతూ సిద్ధసాధకుడి భుజం తట్టి, "మాయా సరోవరంలోని జలవ కరాసి ముణ్ణి, నువ్వు చంపగలిగితే, నీకు మహాకాళి నుంచి సర్వశక్తులూ సిద్ధించగలమా ఆ జలవ కుడు, నువ్వు ఆరాధించే మహాకాళికి బద్ధవిరోధి!" అన్నాడు.

"అలాగా! వాణ్ణి పట్టి, నా వాహనమైన ఈ నరవానరానికి మేతగా వేస్తాను. ఏం బంటూ నరవానరా!" అంటూ సిద్ధసాధకుడు నరవానరం భుజాన్ని శూలంతో చిన్నగా తాకాడు.

నరవానరం ఎగిరి గంతేసి, నది ఒడ్డున నిలబడివున్న ఏనుగు జలగ్రహం కేసి బయలుదేరింది. సాధకుడు చప్పున ముందుకుపోయి, దాని చెయ్యి పట్టుకుని, "ఆగు, నరవానరా, ఆగు! ఇప్పుడు మనం మకరకేతూ, అతడి యజమాని అయిన మాయా సిరోవరేశ్వరుడి మిత్రులం. ఆ నీటి ఏనుగు నీ అన్నలాంటిది, గుర్తుంచుకో!" అన్నాడు.

ఆ మాటలకు దేవశర్మ బిగ్గరగా నవ్వి, తన చేతిలోని వజ్రాలు తాపిన కర్రను పైకెత్తి, నదికేసి చూపిస్తూ, "అక్కడ మాయా సిరోవరంలో ఏదో గందరగోళం జరిగివుండాలి. అలా కాకపోతే, సిరోవరేశ్వరుడు జలవిహారం తిరిగే, ఈ హంసల రథం ఇలా ఆకాశంలోకి ఎగిరి ఇక్కడ ఈ నదిలో వాలి వుండదు," అన్నాడు.

దేవశర్మ ఇలా అంటూ ఉండగా ముందు మంగళవర్మ, అతడి వెనకగా విచారంతో తల వంచుకుని మకరకేతూ అక్కడికి వచ్చారు. మకరకేతు కళ్ళనీళ్ళపర్యంతమైపోతూ, "వైద్య దేవా! ఇంతకు ఒక గంటకాలం ముందు సిరోవరంలో హంసల రథం మీద జలవిహారం చేస్తూన్న మాయా సిరోవరేశ్వరుణ్ణీ, ఆయన వెంట వున్న రాజకుమారి కాంచనమాలనూ, జలవకుడి రాక్షసులు హఠాత్తుగా నీటి నుంచి పైకి తేలి, పట్టుకోవాలని చూశారు. రథాన్ని నడిపేవాడూ, అంగరక్షకుడూ ఆ ప్రమాదం తప్పించేందుకు రథాన్ని, నీటిలో నుంచి ఆకాశంలోకి ఎగిరించారు. కాని..." అంటూ ఇక మాట్లాడలేక కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ నిలబడిపోయాడు.

దేవశర్మ ఎక్కడలేని ఆదుర్దా కనబరుస్తూ, "రథంలో ఉండవలసిన సిరోవరేశ్వరుడు,



రాజకువూ రి కాంచనవూ లా ఏవు య్యూ ర్ర ?'' అని అడిగాడ్ర .

వు కరకేత్ర తనన్ర తాన్ర సింబాళించ్ర కుని, ''ఘూ రం జరిగిపోర్రు ంది, వైద్యదేవా! హింసిలరథం అలా ఆకాశంలో ఎగ్ర ర్ర తూ ం డగా, వాటివీ దికి రాబంధ్ర పెస్ల ర్గ ంపోటి వచ్చి పిడిందట. హింసలు బెదిరి, చెల్లాచెద ర్ర గా పారిపాయే ప్రియ త్నంలో ర థాన్ని తల కిందు లు చేసినై. ఆ సమయంలో సిరోవరేశ్వ ర్ర డ్రూ , రాజకువూ రీ, రథాన్ని తోలేవాడ్రూ — వ్రు గ్గ ర్రూ పిట్టు తప్పీ, వృ హారణ్యంలో ఎక్కడో పిడిపాయూ ర్ర ,'' అన్నాడ్ర .

ఆ వూ టల్రు వింట్రూ నే దేవశర్మతోపాట్రు , జయ్ర శీల్రు డ్రూ , సీద్ధసాధకుడ్రూ నిర్విణ్ణుల్రు పాయూ ర్ర . ''రాజకువూ రి కాంచనవూ ల అంత ఎత్త్రున్ర ంచి పిడి ప్రాణాలతో మాడటం అసింభవం! సాధకా, ఇంతకాలంగా వు నం చేసీన శ్రవూ , పిడిన కష్టాల్రూ—అంతా వ ధా!'' అన్నాడ్ర , జయ్ర శీల్రు డ్ర ఒరలోని కత్తిని బయ్ర టికి లాగి, ధూ రంగా విసీరివేస్సా.

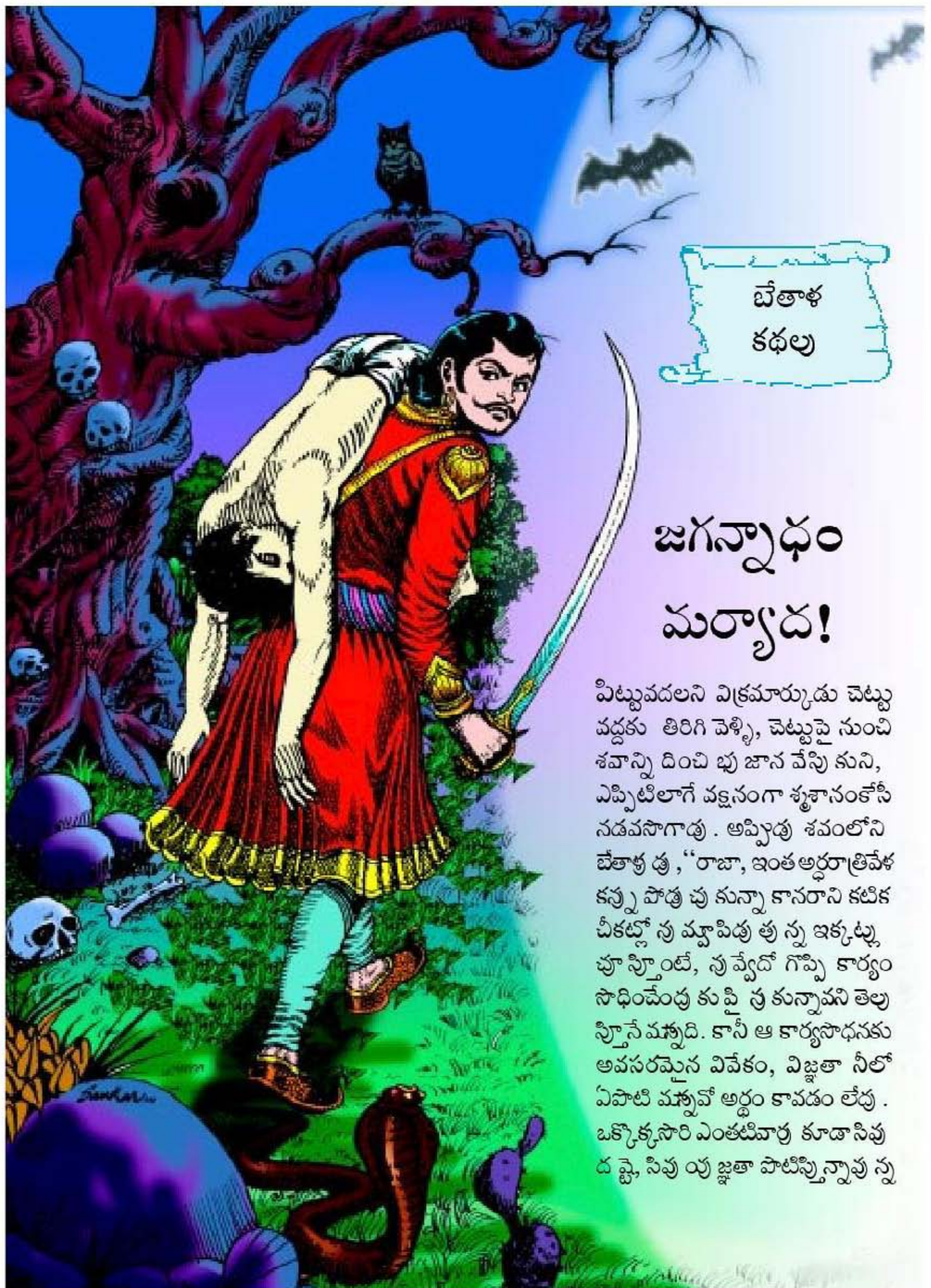
''తన తండ్రికి జరిగిస ప్రివూ దం సింగతి వింటే పిద్మవ్ర ఖి ఏ అపూ ర్రు త్యానికి ఒడి కట్టు త్ర ందో!'' అంట్రూ బాధతో దేవశర్మ చేతిలోని వజ్రాల్ర తాపీన కర్రన్ర గట్టిగా నేల కేసీ కొట్టాడ్ర .

సీద్ధసాధకుడ్ర నిబ్బరంగా అందరి వ్రు ఖాల కేసె ఓవూ ర్ర చూ సీ, ''నిరాశపిడకండి! అనవసి రంగా భయ్ర పిడకూడద్ర . రథం న్ర ంచి జారిన ఆ ఇద్దర్రూ ఏ కల్ర వ కొలన్ర లోనో, గ్ర బ్ర ర్ర కొవ్మ్మల ఏవటవ ీంవీ దనో పిడిస్రి రౌ తంగా మాటార్ర . వ్ర నం వాళ్ళన్ర వెతికేంద్ర కు కొందరిని పింపీ, వ్రి గతావాళ్ళం పొర్రు ఆ జలరా ీస్రి లన్ర వు హాకాల్రు డికి బలి ఇద్దాం. ఆ వూ యూ సిరోవరంఎంత ధూ రంలో మాట్రు ంది?'' అన్నాడ్ర .

సీద్ధసాధకుడ్ర వూ ట వ్రు గించే లోపిలే నదివైప్ర న్ర ంచి, ''జలరా ీస్రి ల్రు ! జల రాక్షసులు!'' అన్న కేకలు వినిపించినై.

జయ్ర శీల్రు డితోపాట్రు ఇక్కడ్ర న్న వాళ్ళం దర్రూ చప్పున తలల్ర తిప్పీ నదికేసీ చూ శార్ర . తోడేల్ర తలల్ర గల కొందర్ర రా ీస్రి ల్రు , రాతి గదలను పైకెత్తి, నదిలో ఈదుతూ హంసిల రథాన్ని చ్ర ట్టు వ్రు ట్టేంద్ర కు, దానికేసీ వేగంగా వస్తున్నార్ర . — (ఇంకావుంది)

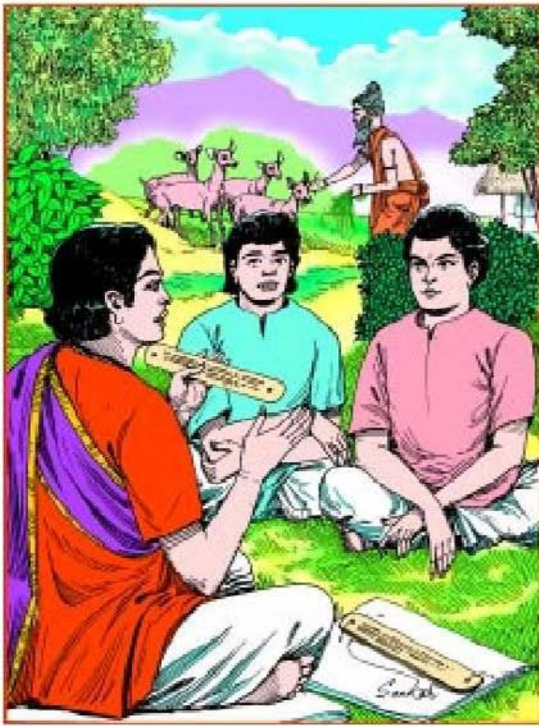




బేతాళ కథలు

జగన్నాథం మర్యాద!

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానంకేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, ''రాజా, ఇంత అర్ధరాత్రివేళ కన్ను పొడుచుకున్నా కానరాని కటిక చీకట్లో నువ్వు పడుతున్న ఇక్కట్లు చూస్తూంటే, నువ్వేదో గొప్ప కార్యం సాధించేందుకు పూనుకున్నావని తెలుస్తూనే ఉన్నది. కానీ ఆ కార్యసాధనకు అవసరమైన వివేకం, విజ్ఞతా నీలో ఏపాటి ఉన్నవో అర్థం కావడం లేదు. ఒక్కొక్కసారి ఎంతటివారు కూడా సివ ద ష్టై, సివ యు జ్ఞతా పాటిస్తున్నావు న్న



దా ఇ ధ వాల్లా మూటార్ర . రావు చంద్రు త
తన ఇంటికెవరొచ్చినా ముక్తసరిగా మాట్లాడ
తాడ్ర . నోర్ర తెరిచి అడిగితే తప్పి వు ంచినీళ్ళ
కూడా ఇవ్వడ్ర . అతడిపూ ట కూడా వూ టు గా
మూటు ంది. అల్ర నా, బాగా డబ్బున్నవాడని
బంధు మణ్ర , ఆ ఊర్ర వచ్చినప్పుడల్లా ఒకసారి
పలకరించి వెళుతూనే వుంటారు.

ఈ ప్రపంచంలో డబ్బును వు ంచినది
లేదని రావు చంద్రు డంటాడ్ర . వు ంచికన్నా
వు ంచిన ధనం లేదని జగన్నాధం అంటాడ్ర .
ఊరివారందరూ ఈ విషయం చెప్పుకుని
రావు చంద్రు డితో పోల్చి జగన్నాధాన్ని వు రింత
మెచ్చుకుంటుంటారు.

ఇలా ఉండగా, ఆ ఊరికి వుహాకవి వూ ధవ
శర్మ వచ్చాడ్ర . వూ ధవశర్మ, జగన్నాధం, రావు
చంద్రు డు ఒకే గు రు వు దగ్గర విద్యాభ్యాసం
చేశార్ర . చదు వు కునే రోజుల్లో వూ ధవశర్మ
అందరికంటే ము ందు ండేవాడ్ర . గు రు వు
చెప్పిన పాఠాలు అర్థంకాక రావు చంద్రు డ్ర ,
జగన్నాధం, వూ ధవశర్మను ఆశ్రయి ంచేవార్ర .
అతడు వివరించి చెప్పిన తర్వాత, వాళ్ళకు
పాఠాలు బాగా అర్థవు య్యేవి.

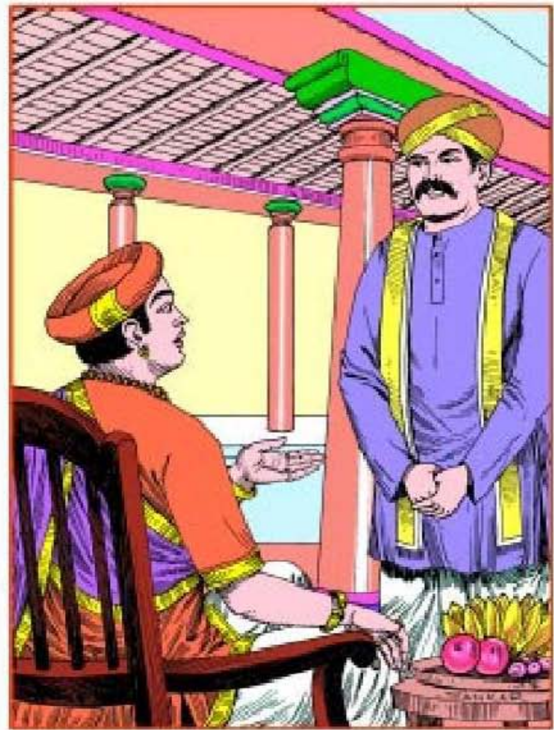
"నువ్వు చెబితే బాగా అర్థమవుతున్నాయి.
గురువుగారు చెబితే అర్థం కావడం లేదు . వు న
గురువుకంటే నువ్వే బాగా తెలివైనవాడివి!"
అన్నాడ్ర జగన్నాధం ఒకసారి.

"గురువు చెప్పక ముందు నాకూ ఈ
పాఠాలు అర్థం కాలేదు . ఆయ న చెప్పడం
వల్లనే అన్నీ నాకు తెలు స్తున్నాయి . వీ రు
శ్రద్ధగా పాఠాలు వినండి. వు న గు రు వు గారిలా
గొప్పవాడ్ర ," అని వూ ధవశర్మ, జగన్నాధంతో
అన్నాడ్ర .

ప్రభవు కొద్దీ, అవివేకంగా ప్రవర్తిస్తుంటార్ర .
ఇందు కు ఉదాహ రణగా నీకు, వు హాకవీ,
విజ్ఞుడూ అని కీర్తిపొందిన వూ ధవశర్మ కథ
చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను,"
అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

పై ర్వం రావూ పురం గ్రావు ంలో, జగన్నాధం
అనే ఒక భాగ్యవంతు డు ండేవాడ్ర . ఆయ నకు
వు ంచి వు ర్యాదా తెలిసినవాడని బాగాపేర్ర ంది.
ఎందు కంటే, ఇంటికొచ్చిన అపరిచితు లన్న
కూడా, ఆయ నవారిని ఆదరించినట్లే ఆదరించే
వాడ్ర . రావూ పురానికి ప్రవు ఖు లెవర్ర వచ్చినా,
ఆయ న ఇంటనే విడిది చేసేవార్ర . వాళ్ళకు
సకల సదు పాయా లూ సవు కూర్చేవాడు .

జగన్నాధానికి వు ంచిపేర్ర రావడానికి, ఆ
ఊళ్ళోనే ఉంటు న్న రావు చంద్రు డ్ర కూడా కొంత
వరకూ కారణం. రావు చంద్రు డ్ర , జగన్నాధం
చిన్ననాటి స్నేహితు లే కానీ ప్రవర్తనలో ఉత్తర,



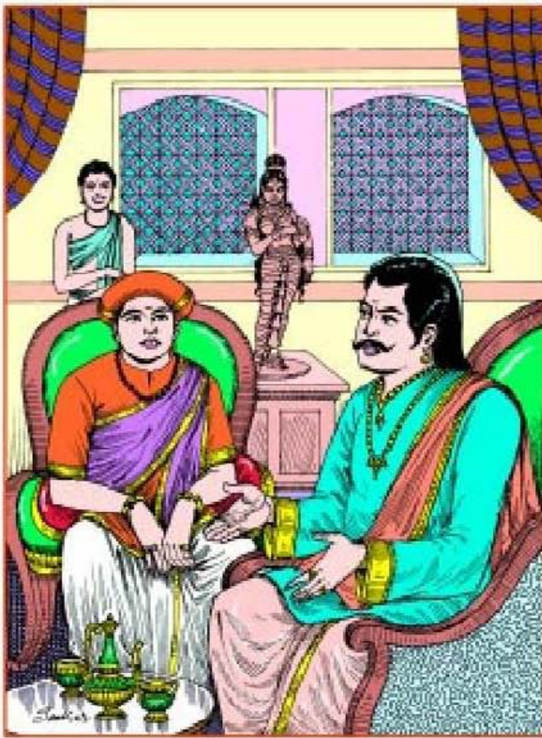
అయ్యి తే, ఎంత ప్రియత్నించినా, ఆ ఇద్దరికీ గురుముఖాన కాక, మాధవశర్మ చెప్పడం వల్లనే పాఠాలు అర్థవు య్యేవి.

వూ ధవశర్మ ఈ విషియ ం గు రు మిుగ్గర ప్రిస్తావించాడు . ఆయి న నవ్వి, ''గు రు వు ఖాన వి ద్య నేర్వడానికి గొప్ప ఏకాగ్రత అవసిరం. అది నీకుంది; వాళ్ళకు లేదు . గు రు వు ఖాన నేర్చినవాడికి విద్య రాణిస్తుంది. వి త్రు ల వ ంచి నేర్చినవారి విద్య అవగాహిసకే తప్ప రాణింపిుకు సిహికరించదు . కాబట్టి వాళ్ళ కూడా ఏకాగ్రత అలవర్చుకుంటే వు ంచిది,'' అని చెప్పాడు.

తర్వాత కొన్నాళ్ళకు విద్యాభ్యాసిం పూ ర్తి య్యా యక, గు రు మాఆ వు గ్గర్నీ ఆశీర్వదించి పింపిుతూ , వూ ధవశర్మతో, ''నీమిరు హాకవి, పిండితు డివి అవుతావూరాజాశ్రియ ం పొంది సాహిత్యసేవ చెయ్యి,'' అన్నాడు. రావు చంద్రు డితో, ''గవు నించాను , నీకు వ్యాపార ద ష్టి ఎక్కువ. ఎదు టివారికి ఉపికారం చేసినా చేయ్ కున్నా, అపికారం వూ త్రం చేయ్ కుండా నీ వ్యాపారం కొనసాగించు ,'' అన్నాడు . ఇక జగన్నాథంతో, ''నీకు పెద్దలిచ్చిన ఆస్తి చాలా మిుంది. గొప్పవాడిననిపించు కోవాలన్న కోరిక మిుంది. ఈ ప్రిపించంలో విద్య ఒక్కటే వు నిషిని గొప్పవాణ్ణి చెయ్యదు! నువ్వు గొప్పవాళ్ళని అనిపించు కున్నవాళ్ళను ఆదరిస్తూ వు ర్యాద స్థ డిగా వు ంచిుంట తెచ్చుకోగలవు'' అన్నాడు.

జగన్నాథం, రావు చంద్రు డు రావూ పిుం వెళ్ళిపోయారు. మాధవశర్మ రాజధానికి వెళ్ళి రాజాశ్రియ ం సింపాదించి వు హాకవిగా పేరు తెచ్చుకున్నాడు . ఒకసారి రావూ పిుం గ్రావూ ధికారి అతణ్ణి తనగ్రావూ నికి ఆహ్వానించగా మాధవశర్మ అక్కడికి వెళ్ళాడు. గ్రామాధికారి అతడికి సికల వు ర్యాదలూ చేసి, ''వూ గ్రావూ నికి అతిథిగా వచ్చారు కాబట్టి, నా ఇంట వ్సి సతి ఏర్పాటు చేస్తున్నాను . లేకుంటే, గ్రావూ నికి ప్రివు ఖు లెవరు వచ్చినా జగన్నాథం ఇంట ఆతిథ్యం స్వీకరిస్తారు . అతిథివు ర్యాదలకు జగన్నాథం పేట్టిందిపేరు,'' అని చెప్పాడు.

జగన్నాథం తన చిన్ననాటిస్నేహితు డనీ, కాబట్టి అతడింట్లోనే తాను ండడం బాగుంటు ం దనీ మాధవశర్మ, గ్రామాధికారికి చెప్పి ఒప్పించాడు . ఈ సింగతి గ్రావూ ధికారి ఒక వు నిషి చేత జగన్నాథం ఇంటికి కబు రంపాడు . వూ ధవ శర్మను వెంటనే తన ఇంటికి పంపవలసిందిగా జగన్నాథం ఆ వు నిషిద్వారా గ్రావూ ధికారికి చెప్పి పంపాడు. మాధవశర్మ తన శిష్యుడు కుశ లుడితో కలిసి జగన్నాథం ఇంటికి వెళ్ళాడు.



జగన్నాథం గృహంలోనే మిత్రుణ్ణి ఆప్యాయంగా పిలకరించి ఆత్మీయంగా కౌగలించి లోనికి తీసుకువెళ్ళి సకల సదుపాయాలూ ఏర్పాటు చేశాడు. పిట్టుపిరు పిఱాపేృపిడక, పించభక్ష్య పిరమాన్నాలతో విందు భోజనం, దాసిదాసజనాలసేవలు --ఆ ఇంట్లో పొందిన అనుభవాలు కుశలుణ్ణి దిగ్భ్రాంతుణ్ణి చేశాయి.

ఆ మర్నాటి నుంచీ ఊరివారికి కవిత్వం వినిపిస్తూ మాధవశర్మ, వాళ్ళ నుంచి ఎంతో గౌరవాదరాలు పొందాడు. అలా రెండు రోజులు గడిచాక, ఒక రోజు రాత్రి భోజనాలయ్యాక మాధవశర్మ, జగన్నాథాన్ని రామచంద్రుడి గురించి అడిగాడు.

"వాడికి వ్యాపారం తప్పి ఇంకో దృష్టి మూడదు. ఏదో వ్యాపారం పనిమీద దూర ప్రాంతాలకు వెళ్ళాడు. ఒకటి రెండు రోజుల్లో తిరిగి రావచ్చు," అన్నాడు జగన్నాథం.

"అంటే, గురువుగారి మాటను అక్షరాలా పాటిస్తున్నాడన్నమాట!" అని నవ్వి, "నువ్వూ కూడా గురువుగారి మాటను అక్షరాలా పాటిస్తున్నట్లే మరి," అన్నాడు మాధవశర్మ.

అందుకు జగన్నాథం కాస్త చిన్నబుచ్చుకుని, "మా ఇద్దర్నీ పోల్చడం నాకు నచ్చలేదు. గురువు రామచంద్రుడికి సులభమైన పని చెప్పాడు. నా సంగతి అలా కాదే! గొప్పవాళ్ళను సేవించుకోవడం అంటే మాటలా? వాళ్ళలా ఊళ్ళోకి వచ్చారని తెలియగానే, వాళ్ళకోసం పూలతో అలంకరించిన బండిని పంపిస్తాను. పడుకునేందుకు కొత్త పరుపులూ, భోజనానికి అరుదైన కూరలూ అవీ ఏర్పాటు చేస్తాను. రామాయణం చుట్టుపక్కల మన్న వింతలు విశేషాలు వారికి చూపించే సౌకర్యం కలిగిస్తాను. ఈ చుట్టుపక్కల నా అంతటి మర్యాదస్థుడు లేడన్నారు (తెచ్చుకున్నా)నంటే అందుకు నేనెంతో కష్టపడుతున్నాను. గురువుగారికేం-ఒక్కమాట అంటే సరిపోతుంది. అమలు చేయడం ఎంతో కష్టం!" అన్నాడు.

మాధవశర్మ, జగన్నాథాన్ని ఎంతగానో మెచ్చుకుంటూండగా, ఇక్కడికి రామచంద్రుడు వచ్చాడు. అతడు మాధవశర్మను చూస్తూనే పట్టరాని సంతోషంతో కౌగలించుకుని, "నేను ఊళ్ళో లేకుండా చూసి వచ్చావు కదా-నువ్వు వచ్చావని తెలియగానే వెళ్ళిన పనిని అర్థాంతరంగా వదిలి వచ్చాను. వెంటనే బయల్దేరు. మా ఇంటికి వెళదాం," అన్నాడు.

ఆ రాత్రికి అక్కడ మాడి మర్నాడు వస్తానని మాధవశర్మ ఎంతగానో చెప్పి చూశాడు

కానీ రావు చంద్రు ఢు వినలేదు . చివరకు కుశలు ఢ్రు , వ్రూ ధవశర్మ, రావు చంద్రు డింటికి వెంటనే వెళ్లక తప్పలేదు. ఇద్దర్రూ కొంతసేపు చిన్ననాటి కబు ర్ల చెప్పుకున్నాక, "నువ్వు గొప్ప కవివయ్యా య్యవని విన్నాను . నీ కవిత్వం కాస్తి వినిపీంచు ," అన్నాఢ్రు రావు చంద్రు ఢ్రు .

వ్రూ ధవశర్మ పిద్యాలు చదు మత్రూ ంటే, "చదివేసీ ఊర్ర కుంటే నాకేవు ర్థవు మత్రు ందీ, కాస్త విడమర్చి అర్థం కూడా చెప్పు," అన్నాడు. మాధవశర్మ వివరించి చెప్పగానే, "నువ్వు చాలా బాగా పాఠాలు చెబుతావని అప్పుడనుకునే వాళ్ళం కదా? నీ కవిత్వం కూడా గొప్పదే!" అని వె చ్చుకున్నాఢ్రు .

వ ర్నాఢ్రు ఉదయ ం నిద్ర లేస్తు, ఇంట్లో వేణ్ణీళ్ళ స్నానాలు లేమ్షాపించభ ్య పిరవ్రూ న్నాలు లేమాదాసిదానెలాసివలు లేమారావు చంద్రు డి కుటు ంబం వాళ్ళ్ళ తావే ంతింటే, అదే వ్రూ ధవశర్మకూ, కుశలు డికీ పేట్టార్ర .

ఆ రోజు సాయ్య ంత్రం జగన్నాథం ఇంటి న్రు ంచి నౌకర్రు వచ్చి, వ్రూ ధవశర్మకే ఇబ్బంది అనిపీంచినా శిష్రు ్యడితోసిహా తనింటికి వచ్చి వుండొచ్చని కబురు చెప్పాడు. కుశలుడికైతే వెళ్ళాలని మాది కానీ రావు చంద్రు ఢ్రు , వ్రూ ధవ శర్మతో, "ఈ ఊరినుంచి వెళ్ళేదాకా నువ్వూ నా ఇంట్లోనే మాడాలని కోర్ర త్రు న్నాన్ర ," అన్నాఢ్రు .

వ్రూ ధవశర్మ తన్ర రావు చంద్రు డి ఇంటనే మాటానని జగన్నాథానికి కబు ర్ర పింపాఢ్రు . ఆయ్ర స ఆ ఊళ్ళో ఇంకొరెుఢ్రు రోజులు న్నాఢ్రు . వెళ్ళేటప్పుడు రామచంద్రుడాయనకు పంచెల చాపిూఇచ్చి, " ఎప్పుడో నీ ఊర్ర వచ్చినప్పుఢ్రు దీన్ని వడ్డీతో కలిపీ ఇంతకంటే వు ంచిది రాబట్టు కుంటాన్ర ," అన్నాఢ్రు . కుశలు డికావ్రూ టలు చాలా ఎబ్బెట్టుగా తోచాయి .

బేతాళ్రు ఢ్రు ఈ కథ చెప్పి, "రాజా, వి జ్ఞు లకు సివు ద ష్టి ఉండాలంటార్ర కానీ అన్ని వేళలా సివు ద ష్టి చూ పిడం విజ్ఞత అనిపీంచు



కుంటుందా? వూధవశర్మ వి్రతులలో జగన్నాధం ఉత్తవు డు, రావు చం్రదు డు కుసింస్కారి. అయి నప్పిటికీ వూధవశర్మ, రావు చం్రదు డింట ఉన్నంత సింతోషింగా, జగన్నాధం ఇంట ఉన్నట్టు కనిపించడు. రావు చం్రదు డు తన బాల్యవి్రతు ణ్ణి తన ఇంటికి రవ్మని ఆహ్వానించాడే తప్పి, అక్కడాయు న కాస్తి సు ఖంగా ఉండేందు కు ఎలాంటి సౌకర్యవ్మూ కల్పించలేదు. అయి నా వూధవశర్మ, రావు చం్రదు డి ఆతిథ్యాన్ని మెచ్చుకున్నట్టు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఇందు కు కారణం ఏవి టో అర్థం కావడం లేదు! ఈ సిందేహాలకు సివూధానం తెలిసీకూడా చెప్పకపోయావో, నీతల పగిలిపోతుంది,'' అన్నాడు.

దానికి వి్రకవూ ర్కుడు, ''వూధవశర్మ వు న్నసి లన్న అంచనావేయు డానికి అవసిర వైనంత విజ్ఞత కలవాడు. జగన్నాధం అసీ యూ పిరు డు, అతడిస్నిహిభావం నటన అన్నది, అయు న త్వరలోనే గ్రహించాడు. గొప్పివాళ్ళ కోసిం పై లతో అలంకరించిన బండిని పింపిడా నసీ, చ ట్టుపిక్కల గల విశేషాలు చూ పిస్తానసీ, తనూ తుకుటు ంబం స్వియ ంగా గొప్పివాళ్ళన సివించు కుంటావు నీ, అతడు వూధవశర్మతో అన్నాడు. కానీ వీటిలో ఏ ఒక్కటీ అతడు వూధవశర్మకు చేయు లేదు. అంటే–వూధవశర్మ గొప్పివాడు కాదని అతడు భావిస్తున్నట్టు తెలు స్తూనే ఉన్నది. అయు న గ్రావూ నికి వచ్చా డని తెలిసీనా, గ్రామాధికారి చెబితే తప్పి వు నిషీని పింపిలేదు. వు రి రావు చం్రదు డి విషియ ం తీసు కుంటే, అతడికి వు ర్యాదలు తెలియ వూఅయి నా, అతడు వూధవశర్మ వచ్చా డని తెలియ గానే వ్యాపార వ్యవహారాలను కూడా సిగంలో వూ న కుని స్వియ ంగా వచ్చి, అయు న్ను తన ఇంటికి రావలసిందిగా ఆహ్వా నించాడు. జగన్నాధానికి గొప్పివాళ్ళను గొప్పిగా ఆదరించి పేరు తెచ్చుకోవాలనే తప్పి, అయి న వాళ్ళ గొప్పితనం పిట్ల ఆసిక్తి లేదు. లోకంలో, వు ర్యాద బాగా తెలిసీనవాడు చూ పు వూ వ్మూ లు వు ర్యాదకంటే, వు ర్యాద తెలియ నివాడు ఇచ్చే కొద్దిపాటి వు ర్యాద గొప్పిది. ఎందు కంటే, అది హృ దయ ంలోంచి వచ్చింది!'' అన్నాడు.

రాజుకు ఈవిధంగా వక్షనభంగం కలగ గానే, బేతాళు డు శవంతోసిహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. – (కల్పితం)

[ఆధారం: ''వసు ంధర'' రచన]





'ఇదిగో దువ్వెన!'



తల దువ్వుకోవడానికి ఉపయోగపడేది దువ్వెన అని అందరికీ తెలుసు. అయితే దాని ఉపయోగం అంతటితో అయిపోవడం లేదు. మన జానపద ఆచార వ్యవహారాలలో దువ్వెనకు ప్రత్యేకస్థానం ఉన్నది. ముత్తయిదువలు అమ్మవారిని పూజించేప్పుడు పసుపు కుంకుమలతో పాటు చిన్న దువ్వెన కూడా పెట్టడం కొన్ని ప్రాంతాలలో ఆచారంగా ఉంటున్నది. ఒరిస్సాకు చెందిన జువాంగ్ తెగ ప్రజలు దువ్వెనకు ప్రత్యేకస్థానం ఇస్తున్నారు. సామూహిక ఉత్సవాల సమయాలలో, జువాంగ్ యువకులు యువతులతో కలిసి నాట్యం చేయడానికి ఇష్టపడే యువతులకు ఈ దువ్వెనను ఇస్తారు. జువాంగ్ యువతి తాను మనసుపడిన యువకుడి దువ్వెనను దొంగిలించి తన కోరికను పరోక్షంగా తెలియజేస్తుంది. వివాహ సమయంలో జువాంగ్ పెళ్ళికొడుకు, దువ్వెనను పెళ్ళికూతురికి కానుకగా ఇస్తాడు. ఆ తరవాత పెళ్ళికూతురు దాంతో మొదటిసారిగా పెనిమిటి తల దువ్వుతుందన్నమాట! అంతే కదా!!

'రంగు రంగుల' చక్రవర్తి!

రంగులంటే ఇష్టపడనివారు ఉండరు. కొందరికి లేత రంగులంటే ఇష్టం. మరికొందరికి ముదురు రంగులంటే ఇష్టం. ఇందులో రాజు పేద అనే తేడాలు లేకుండా కొందరికైతే రంగులపట్ల ఆసక్తి మరీ ఎక్కువగా ఉంటుంది. అక్బరు చక్రవర్తి రకరకాల రంగుల దుస్తులు ధరించేవాడని, అయిన్-ఇ-అక్బరీ అనే గ్రంథం తెలియజేస్తున్నది. ఆయన ఉపయోగించిన రంగుల జాబితాను అందిస్తోంది ఈ గ్రంథం. కెంపు, బంగారం, నారింజ, ఇత్తడి, ప్రత్తి, పిస్తాలు, చందనం, ఏలకులు, ద్రాక్ష, తేనె, ఊదా, ఆపిల్, లేత పచ్చ, పచ్చ, పసుపు, నీలం, మావిడి, కస్తూరి, ఎర్రని, లేత ఎర్రని, గులాబి మొదలైన రంగులను ఆయన ఉపయోగించేవాడట!



మన పురాణగాథలు – 10

అంధకాసురుడు!



హిమాలయ పాదతలంలోని రాజ్యాన్ని పరిపా లించే దక్షప్రజాపతి తన కుమార్తె దితిని కశ్యప ముని కిచ్చి వివాహం జరిపించాడు . దితి తనకు పిల్లు మత్రు సంతానం కలిగారని ఖు రిసీపొల్చు ంది. అల్లు తే,ఆమె కుమా ర్ర ల్యైదైత్యులందరూ ధ్ర ష్టి స్వభామత్సైన రా ాస్ప లు గా తయా రయ్యా ృర్ర . తరచూ దేవతలతో కాల్రు ధ వ్వి కుర్యా ృనికితలపిడే వార్ర . గొడవల్రు భంప్ర ంకర య్ర ద్ధాలకు దారి తీసివి. య్ర ద్ధాలలో రా ాస్ర లేహిత్ర లయ్యే ృవార్ర .

ఈ పిరిస్థితిని చూ సీ విచారం చెందిన దితి, ఏకాంత ప్రదేశానికి వెళ్ళి, కఠోర తపస్సు చేసింది. పిరబ్రహ్మా స్వర్రా పాన్ని ధ్యానించి, దేవతల్రు హిత మూ ర్చలేని అద్భుత బలసింపిన్నుడైనకుమా ర్ర ణ్ణి ప్రిసాదించవ్రు ని ప్రార్థించింది.

ఆమె ప్రార్థన ఫలించింది. వెయ్యి కాళ్ళూ చేతులతో అమిత బలసంపన్నుడైన కొడుకు పుట్టాడు . పేరిగి య్ర క్తవయ స్కడయ్యే ృసరికి సాటిలేని బలసింపిన్నుడనీ, అపై ర్వ పిరాక్రవ్రు శాలి అనీాబర్ర తెచ్చుకున్నాడ్ర .

బలపిరాక్రమా లన్ర సిక్రవ్ర మూ ర్గంలో ఉపి యెాగిస్తే మానవకల్యాణానికి దోహదం చేస వ్రు హనీయ్ర గ ణాల్రు గా అవి కీర్తించబడతాల్రు . ఉన్నత ల ాాృలన్ర సాధించడానికి వాటిని ఉపి యూ గించవచ్చ్ర. నిస్సహాయ్రు లకు సాయ్ర పిడవచ్చ్ర. భూ తలంలో నూ తన విషియా లన్ర అన్వేషించవచ్చ్ర.

అల్లు తే, బలం గాడితప్పితే ప్రిమా దం తప్పదు .అవి త బలసంపన్నుడైన దితి కుమా ర్ర డ్ర తన బలపిరాక్రమా లన్ర మ ంచి పిన్ర లకు కాకుండా బలహీన్ర లన్ర పెడించి వేధించ డానికి ఆయుధాలుగా ఉపయోగించసాగాడు. మితిమించిన బలగర్వంతో శ్రేయోభిలాషుల హితవాక్యాలను పెడచెవిని పెట్టి మదాంధుడై ప్రవర్తించసాగాడ్ర . ఎవరినీ లెక్కచేసేవాడ్ర కాద్ర.

బిందు సార్

సాధు జను లను పిరిహి సీంచేవాఢు . వేధించి ఆనందించేవాఢు . దు రహంకారంతో అంధు డిలా ప్రివర్తించడంతో అందరూ వాణ్ణి అంధకా సు రు ఢు అని పిలిచేవారు . వాడి తల్లి పేట్టిన అసిలుపేరు వు రు గు న పడిపోయింది!

తన అన్నలందరినీ దేవతలు హతవూ ర్చా రన్న సింగతి కొన్నాళ్ళకు అంధకాసు రు డికి తెలియ వచ్చింది. ఆగ్రహోదగ్రు డయ్యా ్యడు . ప్రతీకారవాంఛతో రెచ్చిపోయాడు. పగసాధించ డానికి పై వు తున్నాడు . దేవతలతో తరచూ జరిగే ప్రతియు ద్ధాలలోనూ అంధకుడే గెలిచే వాఢు . తల్లి దితి పొందిన వరం ర ణాకవచంగా కాపాడడంతో దేవతలు వాణ్ణి ఓడించలేకపోయే వారు. వాడిచేతచావుదెబ్బలు తిని పారిపోయేవారు .

అంధకాసు రు ఢు పేట్టే బాధల వు ంచి ఎలా గైనా బయటపడాలని దేవతలు తీవ్రంగా ఆలో చించసాగారు . దేవతలకు సింబంధించినంత వరకూ వాఢు నాశనం లేనివాఢు . వాణ్ణిచంపిడం సాధ్యంకాదు . అయి తే సి ష్టి స్థితిలయా లకు అధిపతు లైన బ్రహ్మ విష్ణు వూహేశ్వరు లకు అది అసాధ్యవే వీ కాదు . దేవతలందరూ వెళ్ళి త్రిమూర్తులతో మొర పేట్టుకున్నారు . త్రివూ ర్తులు వారికి అభయ వి చ్చి పంపారు .

నారదు ఢు ఒకనాఢు భూ లోక సించారానికి వచ్చి, అంధకాసు రు ఢు ండే చోటికి వెళ్ళాడు. నారు దు డి మెడలో ఆకర్షణీయమైన పుష్ప హారం ఒకటి కనిపించింది. ఆ పుష్పహారం వు ంచి వు నసు వు వైవు రపించే అద్భుత పరి వు ళం వీస్తున్నది. అంధకుడు ఆ పుష్పహారాన్ని చూ స్తూ కొంతసేపు అలాగే ఉండిపోయా ఢు . అద్భుత పరిమళాలు వెదజల్లే అందమైన అలాంటి పుష్పాలను వాఢు అంతకు ముందె న్నడూ చూ డలేదు ; వాటిని గు రించి వినలేదు .



"ఈ పుష్పాలు ఇంత అందంగా ఉన్నాయి ! నీకెక్కడ లభించాయి?" అని అడిగాడు వాడు, నారదు డిని.

"స్వర్గ, వు ర్త్య, పాతాళాలనబడే వూ డు లోకాలలో వు ందారపర్వతం వీ ద వూ త్రవే ఇవి లభిస్తాయి . వీటిపేరు కూడా వు ందార పుష్పాలే!" అన్నాఢు నారదు ఢు .

"నాకూ అలాంటి పు ష్పహారం ధరించాలని ఉన్నది!" అన్నాఢు రా క్షసు ఢు .

"ఈ హారాన్ని నీకివ్వడంలో నాకెలాంటి అభ్యంతరవూ లేదు . అయి నా, మూ ల్లోకాలలో సాటిలేని బలసంపన్నుడవైన నువ్వు, ఒక సాధారణ మునినైన నేను ధరించిన మాలను ధరించడం భావ్యంగా ఉంటుందేమో ఆలో చించు. పైగా ఈ మాలను నేను ధరించి రెండు రోజులయ్యా యి . ఇప్పటికే పుష్పాలు కొంత వాడిపోతు న్నాయి . వీటిని ధరించడం నీకు అంత గౌరవప్రదం కాదు కదా!" అన్నాడు నారదు ఢు .

"అవును. నువ్వన్నది ముమ్మాటికీ నిజం! నువ్వు చెప్పిన మందార పర్వతానికిప్పుడే వెళతాను. నేనే నాకు కావలసినన్ని పూలు కోసి మాలగా కట్టి ధరిస్తాను," అంటూ అంధకుడు అక్కడి నుంచి బయలుదేరాడు.

నారదుడు చెప్పిన వివరాల ప్రకారం వెతుక్కుంటూ వెళ్ళిన అంధకుడు మందార పర్వత శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకున్నాడు. నేల కనిపించకుండా పరచిన మందార పుష్పాలను చూసి అమితానందం చెందాడు. "ఆహా! ఇవన్నీ నాకే సొంతం! అద్భుతమైన వాసన! చెట్లలో, మొక్కలలో, తీగలలో ఎటు తిరిగినా అందమైన పుష్పాలే! ఇవన్నీ నాకే సొంతం! నాకే సొంతం! వేరెవ్వరినీ ఈ కొండ దరిదాపులకు రానివ్వను, రానివ్వను," అంటూ దిక్కులు పిక్కటిల్లే విధంగా వికటాట్టహాసం చేస్తూ, గెంతులు వేయసాగాడు.

కొంతసేపటికి ఉద్యానవనంలా ఉన్న ఒక సుందర ప్రదేశంలో ఇద్దరు స్త్రీ పురుషులు విహరించడం వాడు గమనించాడు. దాంతో వాడి అరికాలి మంట నెత్తికెక్కింది. పట్టరాని ఆగ్రహంతో పళ్ళు పటపటలాడిస్తూ, ఆ జంట ఉన్నచోటికి పరిగెత్తాడు. తను చూసినదంతా, తనకు నచ్చినదంతా తనకే సొంతం కావాలన్న రాక్షస స్వార్థం వాడి ఆవేశానికి ఆజ్యం పోసింది.

"ఎవరు మీరు? ఇక్కడెందుకున్నారు? వెళ్ళిపొండి వెంటనే. లేకుంటే ఈ క్షణమే మిమ్మల్ని శిఖరాగ్రం నుంచి కిందికి పడదోసి యమపురికి పంపగలను!" అంటూ గర్జించాడు.

ఆగ్రహావేశం కారణంగా అక్కడున్నది సాక్షాత్తూ పార్వతీ పరమేశ్వరులన్న సంగతి వాడు గ్రహించలేకపోయాడు.

పరమశివుడు వాడికేసి వింతగా చూశాడు. అయితే, అంధకుడిలోని ఆవేశం తగ్గలేదు. క్షణం క్షణం ఓర్పు నశించసాగింది. మనోహరమైన అక్కడి ప్రశాంత ప్రకృతి దృశ్యాలు కానీ, మనోజ్ఞమైన పుష్పపరిమళాలు గానీ వాడిపై ఎలాంటి ప్రభావమూ చూపలేకపోయాయి.

తన ఆజ్ఞను పాటించలేదన్న ఆగ్రహంతో వాళ్ళిద్దరినీ పట్టుకోవడానికి చేతులు సాచి, కోరల నోరు బార్లా తెరుస్తూ ముందుకు ఉరకబోయాడు.

మరుక్షణమే పరమశివుడి త్రిశూలం అంధకాసురుడి గుండెలోకి దూసుకుపోయింది. శిఖరం పైనుంచి కొండ పాదతలంలో పడి ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. స్వార్థపూరిత దురహంకారమే వాడి మరణానికి కారణమయింది. దేవతలకే గాక, భూలోకాలలోని సాధుజనులందరికీ అధర్మార్గుడి పీడ తొలగిపోయింది!





అవ్వ కథ

అనగనగా ఒక అవ్వ! ఆ అవ్వకు ఒక మనవడు. అవ్వ వృద్ధ అమాయకురాలు. ఆమె అమాయకత్వాన్ని ఆసరాచేసుకుని, ఊళ్ళోవాళ్ళు అవ్వ దగ్గర మాయమాటలు చెప్పి, ఉప్పీ పప్పీ పట్టుకుపోతూ ఉండేవాళ్ళు. అవ్వను ఇల్లు కదల్చకుండా సుఖపెడదామని మనవడు తనే గొడ్డు చాకిరీ చేసి సంపాదించేది కాస్తా హైఋకాకీ అర్పుకుపోతూ ఉండేది. మనవడు చంద్రం అవ్వ మీద కేకలు పెట్టినా నానా రాద్ధాంతమూ చేసేవాడు.

"నెమ్మది, నెమ్మది! ఈ గదిలో మాట ఆ గదిలోకి వినబడకుండా గుట్టుగా సంసారం చెయ్యాలని తెలీదూ?" అనేది అవ్వ మనవడికి బుద్ధులు నేర్పుతూ.

"పైటప్పిటకీ అవ్వ ర్చిపెడుతూ ఉంటే నీతులు చెబుతున్నావుగానీ పెడ్రనూకలు కూడా లేకుండా మూడు రోజులు మాడ్చానంటే, ఈ చెప్పే నీతులన్నీ గూటిలో పారేసి – అమ్మో బాబో అంటూ నువ్వే వీధికెక్కుతావు!" అనేవాడు చంద్రం.

మనవడి మాటలకు అవ్వ బోసినవ్వు నవ్వుతూ, "చాల్లేరా! కోపింపస్తు ఏదో అంటావే గాని దేవుడు ఒక్కనాటికీ నిన్నలా చేయనివ్వడు," అనేది.

ఇలా ఉండగా, ఒకసారి అవ్వ ఇల్లు ఊడుస్తూంటే, ఒక చిన్న తాళంచెవి దొరికింది. ఇది తన మనవడు బట్టలున్న రేకుపెట్టెకు వేసుకునే తాళంచెవా అనుకుంటూ, అవ్వ రేకులపెట్టె తెరిచి చూసింది. అందులో బట్టలతోపాటు, ఒక చిన్న గుడ్డల మూట కనిపించింది. అవ్వ ఆ మూట విప్పి చూడగా, ఇరవై రూపాయల చిల్లర కనిపించింది.

"ఓరినీ... నాకు తెలియకుండా వీడు ఎంత డబ్బు దాచాడూ!" అనుకుని ఆశ్చర్యపోయిన అవ్వ, ఆనందం పట్టలేక మూట పట్టుకుని బయటికి వచ్చి ఇరుగు పొరుగు ఆడవాళ్ళకు సంగతి చెప్పి డబ్బు చూపించింది.

అందరూ సందడిగా మాట్లాడుకుంటూ ఉండగా, ఇద్దరు కుర్రవాళ్ళు హడావిడిగా అక్కడికి వచ్చి, "చంద్రం అవ్వ ఎక్కడ? చంద్రం కొబ్బరి చెట్టు మీది నుంచి పడిపోయాడు. తలకు పెద్ద దెబ్బే తగిలింది. పెద కామందుగారి బండిలో

లక్ష్మీగాయత్రి



పట్నం తీసుకుపోతున్నాం. చంద్రం తన పెట్టెలో కాస్తి డబ్బు దాచాట్టగదా! ఆ డబ్బు తెమ్మని మమ్మల్ని పంపాడు," అన్నారు.

ఇదంతా మొదటి నుంచీ కొయ్యబారిపోయి విన్న అవ్వ భోరున ఏడుస్తూ, డబ్బు మూట వాళ్ళ చేతుల్లో పెట్టింది. వాళ్ళు డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళిపోయారు. అవ్వ ఏడుస్తూ ఇంటి గుమ్మంలో చతికిలబడింది.

ఒక గంట గడిచేసరికల్లా నెత్తిన బియ్యపు మూట పెట్టుకుని చంద్రం వచ్చాడు. అల్లంత దూరాన మనవణ్ణి చూస్తూనే ఆనందంగా ఎదురువెళుతూ, "అప్పుడే తగిలిన దెబ్బ బాధ తగ్గిపోయిందా?" అంటూ అడిగింది అవ్వ.

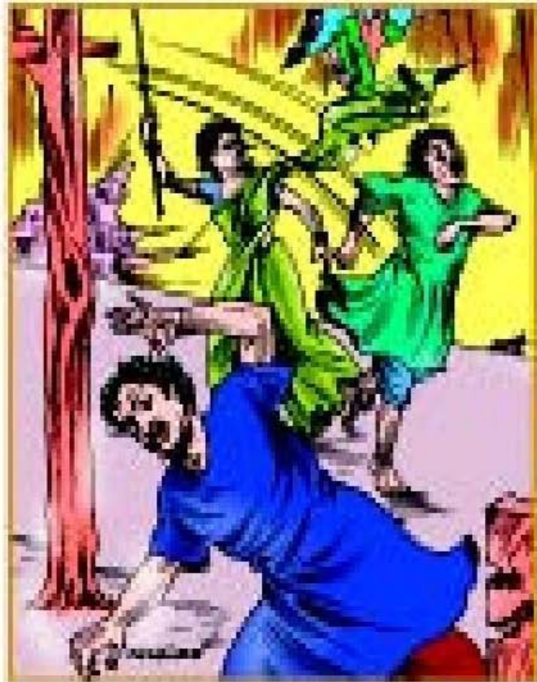
విస్మయంతో అర్థంకాక తెల్లబోయిన చంద్రానికి క్షణాల మీద అవ్వ చెప్పిన మాటల ద్వారా అంతా తెలిసిపోయింది. వాడు పట్టరాని కోపంతో, "నా కష్టఫలం అంతా మట్టిపాలు చేశావుగదే! మరికాస్త డబ్బు కూడబెట్టి, పట్నంలో వ్యాపారం చేసి, నిన్ను అందలం ఎక్కిద్దామనుకున్నాను. నీకా రాత లేదే! ఛా.. మళ్ళీ నా కంటికి కనిపించకు," అంటూ పెద్దగా కేకలు పెట్టి, అన్నం కూడా తినకుండా తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

మనవడు అంతలేసి మాటలు అనేసరికి, అవ్వకు పట్టరాని దుఃఖం కలిగింది. "ఛీ! ఇలాంటి బతుకు బతికేకన్నా చిట్టడవిలో పిశాచాలబారిన పడి చావటం నయం!" అనుకుని, ఆమె గబగబా నడుస్తూ చీకటి పడుతూండగా అడవికి చేరి, ఒక పెద్ద మర్రిచెట్టు కింద కూర్చుని, "చీకట్లు బాగానే ముసురుకుంటున్నాయి. అయినా, ఒక్క పిశాచమూ కనబడదేం!" అనుకుంటూ, "పిశాచాలూ, ఓయ్ పిశాచాలూ!" అంటూ కేకలు పెట్టింది.

రెండు పిల్లపిశాచాలు చెంగుమని ఆమె ముందుకు దూకి, "ఎందుకలా పొలికేకలు పెడుతున్నావ్? మాతో నీకేం పని?" అని ప్రశ్నించాయి.

అవ్వ వాటిని చూసి ఆనందపడుతూ, విషయమంతా చెప్పి, "నా మనవడిచేత అంత మాట అనిపించుకున్నాక, ఇంకా బతికి ఉండటందేనికి? నన్ను చంపేయ్యండి," అన్నది.

అవ్వ మాటలకు పిశాచాలు తెల్లబోయి, తరవాత తమలో తాము — అవ్వ మాటలు వింటూంటే ఇది కూడా కొంగలచెరువు మాలిక్కున తాటాకు పాకలో కొత్తగా చేరిన కుర్రదొంగల పని అనిపిస్తున్నది! వాళ్ళు ఎవరో అమ్మాయిని మోసం చేసి తీసుకువచ్చారట. ఆ పిల్ల ఒకటే ఏడుస్తోందని, మనమొల్లకన్ను పెన్నత్త చెప్పింది కదా! — అంటూ ఏదో కూడబలుక్కుని, "అవ్వా! నీ మనవడి డబ్బు నీ చేతికి తిరిగి



వస్తే, ఇంటికి వెళతావా, లేక ఆరు నూరైనా చచ్చేపోతానంటావా?'' అని అడిగార్లు.

దానికి అవ్వ ఆనందంగా, "డబ్బు దొరికితే ఇంటికి ఎందుకు వెళ్ళనూ...మహారాణిలా వెళతాను,''అన్నది.

ఆ జవాబు వింటూనే పిశాచాలు, అవ్వను వెంటబెట్టుకుని కొంగలచెరు వు పక్క ఉన్న పాక దగ్గరకు తీసు కుపోయి, "ఇదిగో, అవ్వా, ను వ్విక్కడే చాటు గా నిలబడి లోపల జరగ బోయేది చూడు!" అని అవ్వకు చెప్పి, పిశా చాలు అద శ్యంగా పాకలోకి వెళ్ళారు.

లోపల చక్కని చ క్కలాంటి ఒక అమ్మాయి, దొంగలతో, "బాబూ, మీ కుమిత్యాం మూటు ంది. నా నగలూ, డబ్బూ తీసు కుని నన్ను వదిలె య్యండి!" అనికళ్ళనీళ్ళతో వేడు కుంటు న్నది.

అందు కు దొంగలిద్దరూ వికటుంగా నవ్వుతూ, "అబ్బే, అదేం కుదరదు. ను మ్మావూ లో ఎవరో ఒకర్ని పెళ్ళాడి తీరవలసిందే!" అంటు న్నార ు.

ఆ వు ర ు ´ణం అక్కడ ఒక విచిత్రం జరిగింది. అప్పటిదాకా దీనంగా కళ్ళనీళ్ళతో మన్న ఆ అమ్మాయి, ఒక్క ఉదు టు న భద్ర కాళిలా లేచి, మూ లను న్న పొడవాటి కఱ్ర తీసు కుని దొంగలిద్దర్నీ ఎడాపెడా బాదు తూ, "ఒరే,మంచిమాటలతో చెప్తే మొండికెత్తు తున్నారా! నేనెవరిననుకున్నారు. పిశాచాల పెద్దమ్మ పెంపుడు కూతు ర్ని! ఇదిగో మీ కు పెళ్ళిచేస్తున్నాను, చూ డుండి!" అంటూ హుంక రించింది.

దొంగలిద్దరూ కఱ్రదెబ్బలకు తట్టుకోలేక అర ్స్తూ బయు టికి పిరిగెత్తబోయా ర ు. వాళ్ళ ు వృ క్షం దగ్గరకు రాగానే, అక్కడఅద శ్యంగా నిలబడిమన్న పిశాచం వాళ్ళను గట్టిగా పిట్టు కుని, లోపల అమ్మాయి ని ఆవాహించి మన్న పిశాచం దగ్గరకు లాక్కొళ్ళింది. దాంతో దొంగలు వు రింత బెంబేలెత్తిపోయూ ర ు.

అమ్మాయి ని ఆమాహించినపిశాచం,అవ్వను లోపలికి పిలిచి, దొంగలతో, "అవ్వను మోసం చేసి డబ్బు దొరకపుచ్చుకున్నది మీ రేగదా?" అన్నది.

దొంగలు వెంటనే, "ఆ, వ ు వ ు !" అంటూ వణు కుతూ జవాబు చెప్పగానేపిశాచం,"ఒరే, అవూ య కురాల్నైన వు సిలిదాన్ని, వు నవడు చెట్టు మీంచి పడ్డాడంటూ మోసం చేసి, వాడి కష్టార్జితంఎత్తుకురావడానికి మీ కుసిగ్గ లేదూ; వెంటనే ఆ డబ్బు అవ్వకిచ్చెయ్యండి!" అని దొంగలచేత డబ్బు అవ్వకిప్పించింది.

అవ్వ ఆనందంగా డబ్బు తీసు కున్నాక, పిశాచం దొంగలతో, "మీ రేదో కొత్త దొంగల్లా వున్నారని కఱ్రదెబ్బలతో వదిలేస్తున్నాను.

మరోసారి బడితెపూజ తప్పదు. పొండి, పోయి ఒళ్ళు వంచి కష్టపడి బతకండి!'' అన్నది.

దొంగలిద్దరూ బతుకుజీవుడా అని వెనక్కు తిరిగి చూడకుండా పారిపోయారు. ఆ వెంటనే పిశాచాలు తమ నిజరూపంలో కనిపించాయి. వాటిని చూస్తూనే దొంగలు నిర్బంధించి తెచ్చిన అమ్మాయి భయపడిపోయింది. కానీ పిశాచాలు మంచిగా మాట్లాడటంతో స్థిమితపడి, తన పేరు లక్ష్మి అనీ, సవతితల్లి పెడుతున్న బాధలు భరించలేక రహస్యంగా కొంత డబ్బూ, తన కన్నతల్లి నగలూ మూటగట్టుకుని పారిపోయి వచ్చి ఈ దొంగలపాలబడ్డాననీ చెప్పింది.

పిశాచాలు లక్ష్మికి, అవ్వా మనవళ్ళ కథ చెప్పి, ''ఇంత చక్కని అమ్మాయి, చంద్రాన్ని పెళ్ళాడితే బావుంటుందని మాకనిపిస్తున్నది, నువ్వేమంటావు అవ్వా?'' అంటూ అడిగాయి.

పిశాచాల మాటలకు అవ్వ మహదానంద పడిపోతూ, లక్ష్మి బుగ్గలు పుణికి ఏదో అనబోయేంతలో, అల్లంత దూరం నుంచి, ''అవ్వా! అవ్వా!'' అంటూ చంద్రం కేకలు వినిపించాయి.

అవ్వ వెంటనే లక్ష్మి చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకుని ఇవతలికి వచ్చి, ''ఒరే, అబ్బీ! ఇక్కడున్నాన్రా... ఇటూ,'' అంటూ కేకపెట్టింది.

చంద్రం, అవ్వ దగ్గరకు వచ్చి, ఏడుపు గొంతుతో, ''అవ్వా, ఏదో కోపం కొద్దీ ఒకమాట అంటే, ఇలా చీకట్లోపడి అడవికి వెళ్ళడమేనా? డబ్బు పోతే పోయింది. నువ్వు లేకుండా, నేనెలా బతగ్గలను,'' అన్నాడు.

ఆ మాటలకు అవ్వ బోసినవ్వులు నవ్వుతూ, ''డబ్బెక్కడికి పోయిందిరా! నీకు మహాలక్ష్మిలాంటి పెళ్ళాన్ని సంపాదించుకుని మరీ నిక్షేపంగా తిరిగి వచ్చింది. ఇదుగో చూడు!'' అంటూ లక్ష్మిని ముందుకు లాగి మనవడికి చూపెట్టింది.

చంద్రం, లక్ష్మి అందచందాలు చూసి ముగ్ధుడైపోయాడు. లక్ష్మి కూడా అతణ్ణి చూస్తూనే సిగ్గుతో తల దించుకున్నది. చంద్రం రావడం చూస్తూనే అదృశ్యంగా ఉన్న పిశాచాలు, ''ఆహా, ఎంచక్కని జోడు! శుభం శుభం!'' అంటూ పాకలోంచి వెళ్ళిపోయాయి.

రెండువారాల తరవాత ఊరిగుడిలో చంద్రానికీ, లక్ష్మికీ పెళ్ళి జరిగింది. భార్య ఇచ్చిన డబ్బు కూడా కలిపి పట్నంలో వ్యాపారం ప్రారంభించిన చంద్రానికి పట్టిందల్లా బంగారమైంది. తనను పువ్వుల్లో పెట్టి చూసుకుంటున్న ఆ దంపతుల దగ్గర, అవ్వ మహారాణిలా జీవితం గడిపింది.





టియా సూచనలు!

లండనుకు చెందిన టియా లావెర్న్ రాబర్ట్స్ అనే ఐదేళ్ళ చిన్నారి ఎప్పుడూ స్టాక్ మార్కెట్‌లో లేదు. అయినా మనకామె షేర్స్ గురించి సరైన సూచనలు అంటే టిప్సు రోజూ ఇవ్వగలదు! ఒక ప్రముఖ కంపెనీల షేర్లన్నీ 10 శాతం పడిపోయాయి. కానీ టియా సూచించిన కంపెనీల షేర్లు ఆమె చెప్పినట్టే 5.8 శాతం పెరిగాయి. ఆ రోజే ఒక సుప్రసిద్ధ మార్కెట్ విశ్లేషకుడు 46 శాతం పోగొట్టుకున్నాడు. జ్యోతిష్కుడు పెరుగుతుందని చెప్పినవి కూడా 6.2 శాతం పడిపోయాయి. రాబోయే వారాలలో కాడ్‌బరీ, ష్వెప్స్, ప్రూడెన్షియల్, పియర్‌సన్స్ షేర్లు పెరగగలవని టియా చెబుతున్నది!

'నగర జీవనం వద్దు. అడవుల్లో బతుకే ఆనందం!'



మలేసియాలోని అడవి ప్రాంతంలో టెవూక్ అనే ఒక ఆదివాసి తెగల ప్రజలు కొందరు నివసిస్తున్నారు. వారికి చదువు నేర్పడానికీ, నగర జీవితంలోని వసతులు కల్పించడానికీ ఒక సంస్థ నిర్ణయించింది. తీరా ఆ సంస్థ ప్రతినిధులు వెళ్ళి ఈ సంగతిని జంటాన బహారీ అనే పదహారేళ్ళ కుర్రవాడికి చెప్పారు. అయితే ఆ యువకుడు చదవనని మొండికెత్తి నగరంలో నివసించే అవకాశాన్ని కూడా తిరస్కరించాడు. అడవుల్లో ఉండడమే తనకు ఆనందం అని చెప్పాడు. "నాకు అడవంటే ఇష్టం. నగర జీవితంపై ఆశతో దీనిని వదులుకోను. అడవిలోనే నేను ప్రశాంతంగా ఉంటున్నాను," అంటాడు ఖరాఖండీగా. తొమ్మిది మంది కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి, అతడు ఫిహాంగ్‌స్టట సిపీ పింలో కలప విరివిగా లభించే అడవి సిపీ పింలో ఒక చిన్న కలప ఇంట్లో ఉంటున్నాడు. "వర్షం కురిస్తే అడవి ఎంతో ఉత్తేజాన్ని కలిగిస్తుంది. ఇక్కడే నా పిల్లలు పుట్టారు. ఇక్కడే పెరిగారు. ఇక్కడే ఉండిపోతారు," అన్నాడు వాడి తండ్రి బహారీ కూడా.



సహజగుణం

రామయ్య, భీమయ్య పక్కపక్క ఇళ్ళల్లో ఉంటున్నారు. రామయ్య బాగా ఆస్తిపరుడు. భీమయ్యకు తిండికి లోటు లేదు కానీ, మరీ అంత కలిగినవాడు కాదు. అయితే, ఊళ్ళో ఉపకార గుణానికి బాగా పేరు పడ్డాడు.

తనకంటే తక్కువ ఆస్తిపరుడైన భీమయ్యకున్న పేరు చూసి అసూయపడ్డ రామయ్య తను కూడా ఏమైనా చేయాలనుకున్నాడు. అందుకని ఆయన తన ఇంటికి చందాలంటూ ఎవరొచ్చినా, పెద్దపెద్ద విరాళాలే ఇస్తుండేవాడు. అయినా, భీమయ్య గురించే అంతా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారని, ఆయనకు కోపంగా ఉండేది.

ఒక రోజున రామయ్య ఇంటికి గోవిందం అనే దూరపుబంధువు వచ్చాడు. రామయ్య, ఆయనకు తన గోడు చెప్పుకుంటే, "ఈ ప్రపంచంలో దేనికైనా ప్రచారం కావాలి. నీవల్ల సాయం పొందినవాడు చేసే ప్రచారంవల్లే, చేసిన సాయం కంటే ఎక్కువగా పేరొస్తుంది. నాలుగు రోజుల్లో మా ఊరునుంచి, ప్రమోదుడనేవాడు వస్తున్నాడిక్కడికి. వాణ్ణి బాగా ఆదరించావంటే, నీకు బోలెడు పేరు!" అన్నాడు గోవిందం.

ఆ ఊళ్ళో మహాతంత్రుడనే పండితుడి దగ్గర తంత్రశాస్త్రం నేర్చుకునేందుకు వస్తున్నాడు, ప్రమోదుడు. ఆ శాస్త్రం నేర్చుకుంటున్నంత కాలం, అతడు తన వంట తనే చేసుకోవాలి. ఏ ఇంటికైనా గుమ్మం బయటే ఉండాలి తప్ప లోపలకు వెళ్ళకూడదు. కటిక నేలపైనే పడుకోవాలి. ఇవీ నియమాలు. అతడు ఎండుపుల్లలేరుకుని తెచ్చుకుని, ఊళ్ళో ఏ చెట్టుకిందో వంట చేసుకుని తింటాడు. ఇక, పడుకునేందుకు ఎవరైనా తమ ఇంటి అరుగు మీద చోటిస్తే చాలు! ఆ మాత్రం సాయం చేస్తే ప్రమోదుడు, తనకు

జొన్నలగడ్డ రామలక్ష్మి

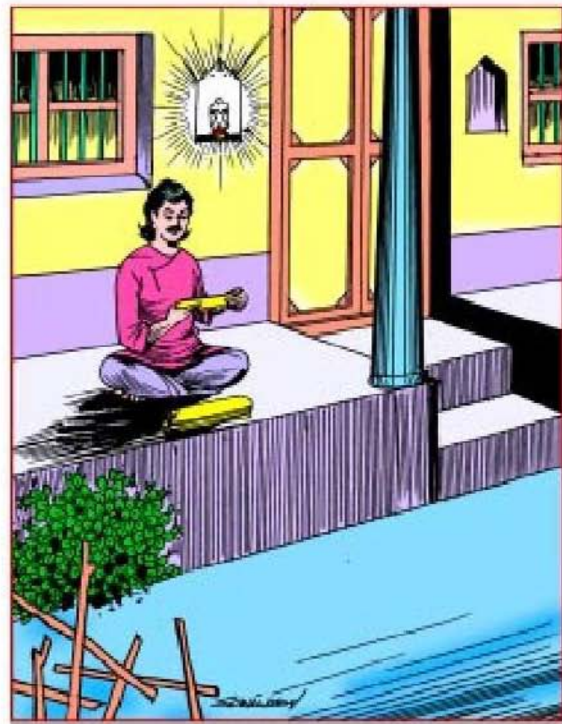
లభించినసాయ్య ం గ్ర రించి ఎంతగానో ప్రచారం చేస్తాడు. ప్రమోదుడు ప్రచారానికి పెట్టింది ఖర్చు!

ఇది విని రామయ్య ఎంతో సంతోషించాడు. "ప్రమోదుణ్ణి మా ఇంటికే పంపాలి మరి!" అని మరీమరీ చెప్పుకున్నాడు. గోవిందం సరేనని, ఆ ఊళ్ళో తన పని పూర్తిచేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

అన్నరోజుకు ప్రమోదుడు వచ్చి రామయ్యను కలుసుకుని, "అయ్యా, మీ గురించి చాలా గొప్పగా విన్నాను. మీ ఇంటి నీడలో నా విద్యాభ్యాసం పూర్తయితే, అది నా అదృష్టంగా భావిస్తాను," అన్నాడు.

ప్రమోదుడు ఉదయాన్నే లేచి నదీతీరానికి వెళ్ళి కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని స్నానం చేసేవాడు. ఆ తర్వాత ఏ చెట్టు కాయో కోసుకుని తిని కడుపు నింపుకునేవాడు. అప్పుడు మహాతంత్రుడి ఇంటికి వెళ్ళి మధ్యాహ్నం దాకా విద్యాభ్యాసం చేసేవాడు. తర్వాత, షావుకార్ల వద్ద దినవెచ్చాలు తెచ్చుకుని, నదీతీరాన వంట చేసుకుని తినేవాడు. ఆ తర్వాత, మళ్ళీ మహాతంత్రుడింటికి వెళ్ళి, ఆయన ఇచ్చిన పుస్తకాలనుంచి ముఖ్యమైన విషయాలను సంగ్రహించి తాళపత్రాల మీద రాసుకునేవాడు. రాత్రికి మళ్ళీ ఏ చెట్టు కాయో తిని, రామయ్య ఇంటి అరుగు మీద చేరేవాడు.

ఆ ఊళ్ళో ప్రతివాళ్ళూ తమ ఇంటి అరుగుపై వెలిగించిన దీపాన్నుంచడం ఆచారం. ప్రమోదుడా దీపం వెలుగులో, తను తాళపత్రాల మీద రాసుకున్న విషయాలను మళ్ళీమళ్ళీ చదువుకునేవాడు. ఏమైనా సందేహం కలిగితే, మర్నాడు మహాతంత్రుడినడిగేవాడు.



ఇలా నాలుగు రోజులు గడిచాయి. ప్రమోదుడివల్ల తమకేమీ ఇబ్బంది లేకపోయినా, అతడు తమవల్ల చాలా లబ్ధి పొందుతున్నాడన్న భావం, రామయ్య ఇంట్లోవారిలో మెల్లగా పెరిగి పెద్దది కాసాగింది.

ఊళ్ళో తనను గురించి ప్రమోదుడు గొప్పగా చెప్పడం లేదని, రామయ్యకు అసంతృప్తిగా మారింది. ఇంటరుగు మీద పడుకుంటూ, ఇంటివాళ్ళపట్ల తగిన మర్యాద చూపడంలేదని రామయ్య భార్యకు చిరాగ్గా మారింది. తాము పడుకునేలోగా ఇంటరుగు చేరి తమకు ఏవైనా కథలు చెప్పొచ్చుకదా అని, రామయ్య పిల్లలు అనుకునేవారు. మరోవారం గడిచేసరికి రామయ్య ఆగలేక, ఇంట్లోవాళ్ళందరి మనసుల్లోని మాటలనూ ప్రమోదుడికి చెప్పేశాడు.

ప్రమోదుడు అందుకు ఎంతో నొచ్చుకుని, "నాకిప్పుడు చదువు మధ్యాసి తప్పితే మరొకటి లేదు.



అంధు వల్ల వీ వు నసు లు నొప్పించాను . తప్పకుండా నా తప్పులు దిద్దుకుని, వు వ్మ ల్నందర్నీ సంతోషపెడతాను . ఎవరింటి నీడలో మాటు న్నానో వారి వు నసు లను త ప్తి లేకుంటే, నా చదు వుఫలించదు ,'' అన్నాడు .

ఆ రోజునుంచీ ప్రమోదుడు,రామయ్య కుటు ంబంతో కొంతముమాకు ర్ల చెప్పసాగాడు. అలా నాలు గ రోజులు గడిచాక, ఆ ఇంటివా ళ్ళందరూ ప్రమోదుడికి ఏదో ఒక పని చెప్పసా గార్ర . రావు య్య వాణ్ణి పొలానికి పిరాబువాడు . ఆయన భార్య దినుచెచ్చాలు తెప్పించుకునేది. పిల్లలు నదీతీరాన ఆటలా డించవు నేవార్ర .

అలా రెండు వుూ డు రోజులు జరిగాక ప్రమోదుడికి చదువు దెబ్బతినేలా కనిపిం చింది. వాడు తనకెవరు పనులు చెప్పినా సివు యు ం చాలదనసాగాడు . రావు య్యకు కోపం వచ్చింది. దాన్ని దాచుకుంటూ, ప్రమో దు డితో, ''అందరూ తవు ఇంటి అరు గు ల వీు ద చిన్నదీపాలు ంచితే, వే వు వూ స్థాయి కి తగ్గట్టు పేద్దదీపాన్ను ంచు తు న్నాం. అది నీ చదు వుకు బాగా కలిసొస్తున్నది. ఈ రోజు నుంచీ ఆ దీపంలో చవు రు ఖర్చంతా నువ్వే భరించాలి,'' అన్నాడు .

చదు వుకున్నంత కాలం రోజుకింతకంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయరాదని, ప్రమోదుడికి నియమమున్నది. వాడు నూనె చమురుకు ఖర్చు చేస్తే, ఆ వే రకు తిండి తగ్గించాలి. తిండి తగ్గితే ఒంటికి నీరసం వచ్చి మెదడు సరిగ్గా పనిచేయక చదువు దెబ్బతింటుంది. అంధు కని వాడు , రావు య్యతో, తను చవు రు ఖర్చు భరించలేనని ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు. దాంతో రావు య్యకు చిరాకు వచ్చి, తన ఇంటి అరు గు వీు ద రాత్రిపూ ట దీపాన్ను ంచడం మానేశాడు. అందువల్ల, ప్రమోదుడు రాత్రి పడు కునేవరకూ భీవు య్య ఇంటి అరు గు వీు ద దీపం వెలు గు లో చదు వుకోసాగాడు .

ఇది గవు నించిన రావు య్య ఒక రోజున భీవు య్యను పిలిచి, '' ఇంటి వు ందు చమురుదీపం వెలిగించి వుంచే ఆచారం ఎందు కొచ్చిందో తెలియు దు కానీ, దానివల్ల ప్రయోజనం పొందేవాళ్ళు ఇంటరుగుమీద పడు కోనిచ్చావు న్న క తజ్ఞత కూడా చూ పరు . నేను చవు రు ఖర్చు భరించవు న్నానని, ఆ ప్రమోదుడు నీ ఇంటరు గు వీు ద దీపం వెలుగు లో చదు వుకుని, అప్పుడు వచ్చి వూ ఇంటరు గు వీు ద పడు కుంటు న్నాడు . ఇలాంటి వాళ్ళకు బు ద్ధి రావాలంటే, న వ్వూ కూడా

రాత్రిళ్ళు ఇంటి అరుగుమీద దీపం వెలిగించి ఉంచడం మానేసెయ్యి," అని చెప్పాడు.

ఇందుకు భీమయ్య, "అయ్యో, ఆ కుర్రాడు మా ఇంటరుగు మీద చదువుకుంటున్నాడని తెలియదు. ఈ రోజు నుంచీ అక్కడ కాస్త పెద్దదీపం ఉంచుతాను," అన్నాడు.

"అంటే వాడికోసం నీ సొమ్ము ఖర్చు ఇంకా పెంచుకుంటావా?" అన్నాడు రామయ్య.

"దేముడి దయవల్ల ఈ ఏడాది పంటలు దిగుబడి బాగా అయింది. ఇంట్లోనూ నాకేం లోటు లేదు. ఆ కుర్రాడి చదువుకు ఉపయోగపడితే, మా ఇంటరుగు దీపం అదృష్టం అనుకుంటాను. పాపం - నీకేం ఇబ్బందులున్నాయో కానీ, నాకు మాత్రం ఏ ఇబ్బందీ లేదు. ఈ రోజు నుంచీ, ఆ ప్రమోదుణ్ణి మా ఇంటరుగు మీద చదువుకోమని చెప్పు," అన్నాడు భీమయ్య.

రామయ్యకు ఉక్రోషం వచ్చి అలాగే చేశాడు. ఏదో ఒక రోజున భీమయ్య కూడా తనలాగే ప్రమోదుడిపట్ల చిరాకుపడతాడనుకున్నాడు కానీ అలా జరగలేదు. ఇంటరుగు మీద దీపం పెద్దది చేయడమే కాక భీమయ్య ప్రమోదుడికి రాత్రిపూటకని విసినకర్ర కూడా ఇచ్చాడు. భీమయ్య పిల్లలు వాడికి వీలున్నప్పుడల్లా దినవెచ్చాలు తేవడంలోనూ, వంట చెరుకు సేకరించడంలోనూ సాయపడేవారు. చదువు పూర్తయ్యేదాకా ప్రమోదుడు స్థలం మారలేదు. అది పూర్తయ్యాక వాడు, భీమయ్యనూ ఆయన కుటుంబాన్నీ ఆకాశానికెత్తేస్తూ గొప్పగా ప్రచారం చేశాడు. అందువల్ల భీమయ్య ధర్మగుణం గురించి ఊరూ వాడా అందరికీ తెలిసింది.

కొన్నాళ్ళ తర్వాత తన ఇంటికి వచ్చిన దూరపు బంధువు గోవిందంతో రామయ్య, "నమ్మావా ఇంటికి ప్రమోదుణ్ణి పిలిపించుకుని ఉంచుకుని తెచ్చుకునే అవకాశం ఇచ్చాడు. కానీ అది నేనెందుకు ఉపయోగించుకోలేకపోయానో, ఎంత ఆలోచించినా అర్థం కాకుండా ఉంది!" అని వాపోయాడు.

అందుకు గోవిందం నవ్వి, "మనకేం కష్టం లేకపోయినా, మనవల్ల ఇతరులు ప్రయోజనం పొందితే భరించలేం. అలా భరించాలంటే ధర్మ, ఉపకారగుణాల్లాంటివి సహజంగా ఉండాలి. ఏమనుకోకు-భీమయ్య ఉపకారబుద్ధి సహజగుణం; నీకది సహజగుణం కాదు. అందువల్లనే ప్రమోదుడి విషయంలో అలా జరిగింది!" అన్నాడు.



రాజస్థాన్ జానపద కథ:

రాజస్థాన్ పేరు వినగానే మన మనస్సుల్లో – పరాక్రమవంతులైన పాలకులు, అలంకరించబడిన ఒంటెలు, భయంకరమైన ఎడారి, బ్రహ్మాండమైన కోటలు, ధైర్యవంతులైన ప్రజలు మొదలైన దృశ్యాలు కదలాడుతాయి. ప్రపంచంలోనే అతి ప్రాచీనమైన పర్వత శ్రేణులుగా ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆరావళీ పర్వతాలు మొదలుకొని భారత ఉపఖండంలోని ఏకైక ఎడారి ప్రాంతమైన థార్ ఎడారి ఇసుక దిన్నెల వరకు విస్తరించి ఉన్న మన దేశంలోని రాజస్థాన్ సుసంపన్నమైన సుందర ప్రకృతి వైచిత్రికి పేరుగాంచిన రాష్ట్రం.

రాజుల భూమిగా చెప్పబడే రాజస్థాన్ రాష్ట్రం పందొమ్మిది సంస్థానాలు, మూడు సామంత సంస్థానాలు కలిపి 1956 వ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడింది. రాష్ట్ర వైశాల్యం 3,42,239 చ.కి.మీ.

మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, గుజరాత్, పంజాబ్, హర్యానా రాష్ట్రాలను సరిహద్దులుగా కలిగిన రాజస్థాన్, ఒకవైపున పాకిస్థాన్‌తో అంతర్జాతీయ సరిహద్దు రేఖను కూడా కలిగి ఉన్నది.

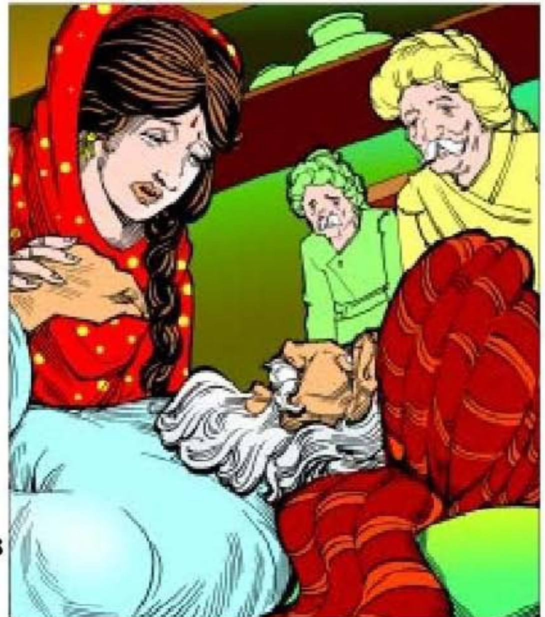
5,65,73,122 మంది జనాభా కలిగిన ఈ రాష్ట్ర రాజధాని జైపూర్. హిందీ అధికార భాష. రాజస్థానీ, ఇంగ్లీషు మాట్లాడేవారూ ఉన్నారు. ఇక్కడి ప్రజలు హిందీ మాండలికాలైన మార్వారీ, మేవారీ, హడోతీ, మేవాతీ మొదలైన అన్ని భాషలూ మాట్లాడతారు.

దీటైన కూతురు!

సాహసికత్వాలకూ, మంచితనానికీ పేరుగాంచిన ఠాకూర్ హరిసింగ్ వృద్ధుడైపోయాడు. కొన్నాళ్ళకు అంతుబట్టని వ్యాధికి గురై మంచం పట్టాడు. ఇకపై ఎన్నో రోజులు బతకనని గ్రహించిన హరిసింగ్ బంధుమిత్రులను దగ్గరికి పిలిచాడు. ఆయన ఏకైక కుమార్తె భానుప్రియ కూడా పక్కనే నిలబడి తండ్రి చేయిని ఆప్యాయంగా పట్టుకున్నది. ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరగసాగాయి.

అప్పుడు అక్కడ చేరిన బంధువులలో ఒక పెద్దమనిషి, ''ఠాకూర్‌జీ, మీ చివరి కోరిక ఏదైనా ఉంటే చెప్పండి తీరుస్తాము,'' అన్నాడు.

హరిసింగ్ కళ్ళు తెరిచి అందరినీ ఒకసారి తేరిపార చూసి, ''నేను సాధించాలనుకున్నదంతా సాధించాను. అనుభవించదలచుకున్నదంతా అనుభవించాను. అయితే, రెండు కోరికలు



మాత్రం తీరనే లేదు,'' అన్నాడు మెల్లని కంఠ స్వరంతో.

''ఏమిటా కోరికలు ?'' అని అడిగింది భాను ప్రియ.

''మా ఇంట్లో తోడర్ముల ఆలపించాలని ఆశించాను తల్లీ!'' అన్నాడు హరిసింగ్.

తోడర్ముల స్త్రీలు పాడే పెళ్ళిపాట. కొడుకు పెళ్ళిచేసుకుని పెళ్ళికూతురును వెంటబెట్టుకుని వచ్చినప్పుడు స్త్రీలు పాడే సంప్రదాయ స్వాగత గీతం అది. హరిసింగ్‌కు కొడుకులు లేరు గనక, ఆయన ఇంట్లో తోడర్ముల ఆలపించే అవకాశం రాలేదు.

కొంతుమిటు క్షనం తరవాత ఒక పెద్దమనిషి, ''ఏ వ్వాక కుమారుణ్ణి దత్తత తీసుకుంటే అది సాధ్యం!'' అన్నాడు.

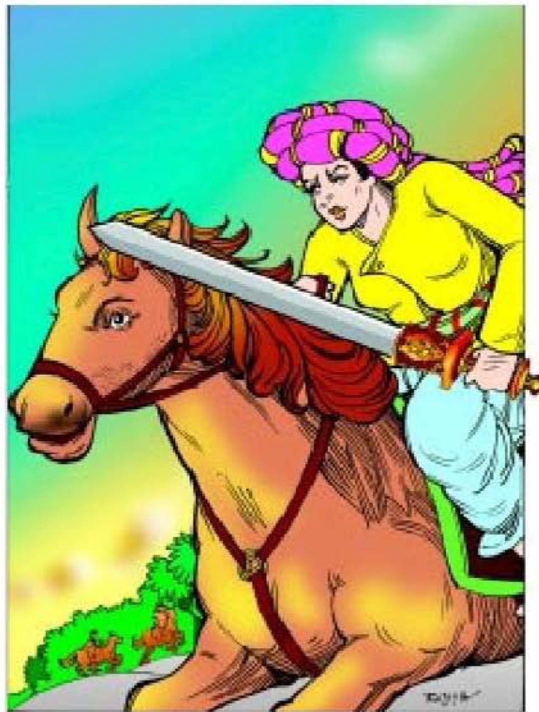
అయితే హరిసింగ్ అయిష్టంగా తలఊపుతూ, ''ఇప్పుడది సాధ్యం కాదు. చాలా ఆలస్యమైపోయింది,'' అని చెప్పి కొంతసేపు మౌనంగా ఉండి, ఆ తరవాత, ''నా కుటుంబం కోసం గుజరాత నుంచి మేలు జాతి గుర్రాలను తీసుకురావాలనుకున్నాను. అదీ సాధ్యపడలేదు. అది నా రెండవ తీరని కోరిక!'' అన్నాడు.

చుట్టూ కలకలం చెలరేగింది. ''ఏమిటీ విడ్డూరపు కోరికలు? ఇదెలా సాధ్యం?'' అని బంధుమిత్రులలో తాము గుసగుసలాడసాగారు.

''మా వానీలాగే పరాక్రమశాలి అయిన కొడుకును కనిఉంటే, నీ కోరికలు నెరవేరి ఉండేవి. లేక లేక ఒక్క ఆడపిల్లను కని, ఇప్పుడు విచారపడి ఏంలాభం?'' అని ఒక పెద్దమనిషి నిట్టూర్చాడు.

బంధుమిత్రులు ఒక్కొక్కరుగా అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోసాగారు.

హరిసింగ్ కూతురు భాను ప్రియ తండ్రి చేతిని ఆప్యాయంగా తన చేత్తో పట్టుకున్నది. ఆమె కళ్ళనుంచి కన్నీళ్ళు పెల్లుబకసాగాయి. ''నాన్నా! మీ రెండు కోరికలనూ నేను నెరవేరుస్తాను,'' అన్నది ఆమె గద్గద స్వరంతో.



హరిసింగ్ కళ్ళు పెద్దవి చేసి కుమార్తెను చూశాడు. ఆమె కళ్ళల్లో తొణికిసలాడుతూన్న ఆత్మవిశ్వాసాన్నీ, దృఢనిశ్చయాన్నీ గమనించి పట్టరాని ఆనందంతో, ''కృతజ్ఞతలు తల్లీ! కృతజ్ఞతలు! భగవంతుడు నీకు తోడు ఉంటాడు!'' అంటూ కళ్ళు మూశాడు.

అంత్యక్రియలు ముగిశాక, భాను ప్రియ దుఃఖాన్ని దిగమింగి, తండ్రి చివరి కోరికలను నెరవేర్చడానికి నిర్ణయించింది.

శిరోజాలు కనిపించకుండా గట్టిగా ముడివేసి పెద్ద తలపాగా పెట్టుకున్నది. పురుషవేషం ధరించి, పెద్ద ఖడ్గం తీసుకుని గుర్రాన్ని అధిరోహించి, గుజరాతకేసి బయలుదేరింది.

మార్గమధ్యంలో ఆమెకు యువకులైన ఒక రాజమిత్ర వీరుడూ, ఒక ప్ర రకుడూ తారసపడ్డారు. వాళ్ళిద్దరూ కూడా ఆమె లాగే మేలు జాతి గుర్రాల కోసం గుజరాతకు వెళుతున్నారు. పరస్పర పరిచయాల తరవాత ముగ్గురూ మిత్రులయ్యారు. ముగ్గురూ కలిసి ఒకటిగా బయలుదేరారు.

కొన్నాళ్ళ తరవాత వాళ్ళు మేలు జాతి గుర్రాలున్న నగరాన్ని చేరుకున్నారు. గుజరాత రాజు శ్రేష్ఠమైన గుర్రాలను అశ్వశాలలో బంధించకుండా, వాటిని విశాల మైదానంలో స్వేచ్ఛగా తిరగనిచ్చి, కాపలాకు ప్రత్యేక సైనికులను ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ మైదానం పక్కన ఒక ప్రకటనా ఫలకం, దాని పక్కన ఒక భేరి ఉన్నాయి. ఆ ఫలకంలో ఇలా రాసి ఉంది: ఈ అశ్వాలను కావాలని ఆశించినవారు కావలసినన్ని అశ్వాలను తీసుకుని వెళ్ళవచ్చు. అయితే ఒక నిబంధన: అశ్వాలను కాపలా కాస్తున్న సైనికులను ఓడించాకే అశ్వాలను తీసుకువెళ్ళాలి. అందుకు సిద్ధంగా ఉన్న వీరులు పక్కనున్న భేరి మోగించవచ్చు.

మువ్వురు మిత్రులూ, ఆ ప్రకటనను చదివారు. అందులోని నిబంధన గురించి వాళ్ళకు అంతకు ముందే తెలుసు. గుజరాత రాజసైనికులను ఓడించలేకే, అశ్వాలు కావాలన్న కోరిక ఉన్నప్పటికీ, భానుప్రియ తండ్రి హరిసింగ్, వాటిని సాధించలేక తీరని కోరికతో మరణించాడు!



కొంతసేపు తీవ్రంగా ఆలోచించాక భానుప్రియ తన మిత్రులతో, "నేను భేరీ మోగించి, కాపలా సైనికులను ఓడిస్తాను. మీరు ఈ లోగా లోపలికి వెళ్ళి, మేలుజాతి గుర్రాలలో శ్రేష్ఠమైన వాటిని ఎంపిక చేయండి," అన్నది.

మిత్రులిద్దరూ సరేనని లోపలికి వెళ్ళారు.

భానుప్రియ భేరీ మోగించింది. కొంతసేపటికి ఒక సైనికదళం అక్కడికి వచ్చింది. ఒంటరిగా వచ్చిన యువకుడు ఆ భేరీని మోగించడం చూసిన దళనాయకుడు, "ఏమిటా పని? మేము ఒంటరిగాళ్ళతో యుద్ధంచెయ్యం. మామూలుగా ఇక్కడికి గుర్రాల కోసం పెద్ద పెద్ద సైన్యాలతోనే వస్తారు!" అన్నాడు.

అయితే భానుప్రియ ఏమాత్రం జంకు గొంకు లేకుండా, "రండి, మీ అందరినీ ఒంటరిగానే ఓడిస్తాను," అంటూ కత్తి ఝళిపించసాగింది.

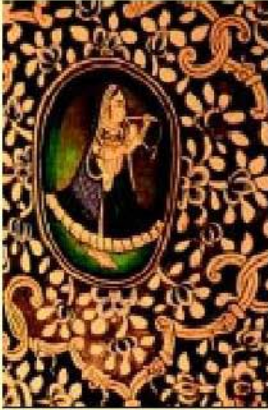
"ఏమిటీ! ఇంకా మీసాలు కూడా మొలవని నువ్వా మమ్మల్ని ఓడిస్తావా? అసలు నువ్వేం మాట్లాడుతున్నావో తెలిసి మాట్లాడుతున్నావా?" అంటూ దళనాయకుడు పకపకా నవ్వాడు.

"నా శక్తిసామర్థ్యాల గురించి అనుమానం ఉంటే పరీక్షించి చూడు. నేను నా ఖడ్గాన్ని నేలలోకి గుచ్చుతాను. మీ సైనికులలో ఎవరైనా దానిని పైకి లాగితేచాలు. నేను ఓటమిని అంగీకరించి తిరిగి వెళ్ళిపోతాను!" అన్నది భానుప్రియ.

సైనికులకు ఆ మాటలు వింతగొలిపాయి. దళనాయకుడు అందుకు అంగీకరించాడు.

భానుప్రియ ఖడ్గాన్ని తీసి బలంగా నేలలోకి దించింది.

దళనాయకుడు ఆజ్ఞాపించగానే ఒక సైనికుడు ముందుకు వచ్చి ఖడ్గాన్ని పైకిలాగాలని చూశాడు. కాని, రాలేదు. వంగి ఇంకా బలంగా లాగాడు. ఖడ్గం కదలలేదు. అటూ ఇటూ కదిపి పైకి లాగడానికి ప్రయత్నించి విఫలుడయ్యాడు. తల వంచుకుని వెనక్కు వెళ్ళిపోయాడు.



కళలు – హస్తకళలు

చిత్రలేఖనం రాజస్థాన ప్రాచీన కళ. భారతీయ చిత్రలేఖనంలో రాజస్థాన్ విలక్షణమైన చిన్న చిన్న చిత్రాలకు ప్రత్యేకస్థానం ఉన్నది. మేవార్, కోట, జైపూర్, బికానేర్, మర్వార్ మొదలైన శైలులు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క శైలీ ఒక్కొక్క విలక్షణమైన విశిష్ట లక్షణాలు కలిగి ఉన్నాయి. చిత్రలేఖనాల వస్తువు, శైలి శైలికీ భిన్నంగా ఉంటు ంది. కోట చిత్రలేఖనం కొండలు , కోనలు , నదులు, అడవులు, వేట మొదలైనవాటిని చిత్రిస్తుంది. చిత్ర లేఖనం అన్ని శైలులలోనూ శ్రీకృష్ణుడి జీవితానికి సంబం ధించిన ద శ్యాలను ప్రధానవస్తు మగా చిత్రిస్తార్రు .

ఆభరణాలకు కూడా రాజస్థాన్ చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. మొగలుల కాలంలో స్వర్ణాభరణాలకు ఈ ప్రాంతం కేంద్రంగా విలసిల్లింది. బంగారం పై తపిను లకు కూడా ఇది పేరుగాంచింది. జైపూర్ ఎనామిలింగ్‌కూ, విలువైన మణులకూ, కృత్రిమ మణులకూ ప్రసిద్ధిగాంచింది. ఈనాడు కూడా బ ంగారం పీ దే కాకుండా వెండి, ఇ తర లోహాల పీ ద పై త పిను లు చేస్తారు .

ఆ తరవాత వు రొక సైనికుడు వచ్చి శక్తికొద్దీ ప్రయత్నించి, పైకి లాగలేక వెళ్ళిపోయాడు. వేరొక సైనికుడు వచ్చి తన బలమంతా ఉపయోగించి కత్తిని లాగబోయి బోర్లాపడ్డాడు .

ఇలా సైనికులందరూ ప్రయ త్నించారు గాని, ఏ ఒక్కరూ ఖడ్గాన్ని పైకి లాగలేకపోయా ర . ఆఖరికి దళనాయ కుడే వు ందు కు వచ్చి లాగడానికి ప్రయత్నించి, సాధ్యపడక వెనక్కు తిరిగాడు . సైనికులు ఓ టవు ి ని అంగీకరించి, వె ను దిరిగి వెళ్ళిపోయారు.

ఆ తరవాత భాను ప్రీయ నేలలోకి గ చ్చిన ఖడ్గాన్ని పట్టి బలంగా పైకి లాగింది. అది వెంటనే వచ్చేసింది. ఆ వేగంలో ఆమె చేయొకటి తల పాగాకు తగలడంతో అది పక్కకు కదిలి ఆమె పొడవైన శిరోజాలు బయటపడ్డాయి.

ఆ సివు య ంలో ఎవరో పెద్దగా నవ్వడం విని ఆమె తల తిప్పి చూసింది.

''న మ్మా స్త్రీవా?'' అంటూ ఆశ్చర్యపొయా రు అటుకేసి వచ్చిన ఆమె మిత్రులలో ఒకడైన ప రకుడు గట్టిగా నవ్వుతూ .

లోపిలి అశ్వాలను పిరిశీలించి చూ స్తున్న రెండవ మిత్రుడైన రాజపుత్ర యువకుడు అలికిడి విని తల తిప్పి చూ శాడు . తనతో వచ్చింది యు వ కుడి వేషంలోని యు వతి అని గ్రహించి, ఆమెను సిపీ పించి అలా రావలసిన కారణం అడిగాడు .

భాను ప్రీయ ఎలాంటి దాపిరికం లేకుండా తన కథనంతా వివరించింది.

ఆ వీరుడు ఆమె మాటలు విని, ఆమె దృఢ



చిత్తానికి అచ్చెరువు చెందాడు.

"అద్భుతమైన ధైర్యసాహసాలు గల అపూర్వ యువతీరత్నం నువ్వు! మగవాళ్ళు మాత్రమే సాహసవీరులని ఎవరన్నారు? నువ్వు ప్రదర్శించిన ధైర్యసాహసాలు మగవాళ్ళు కూడా ప్రదర్శించలేరు!" అన్నాడు యువకుడు ఆమెను అభినందిస్తూ.

"అయినా, నేను వచ్చిన కార్యం ఇంకా పూర్తి కాలేదు. మా ఇంట్లో తోడర్మల్ వినిపించాలి. అందుకే ఈ మగవేషం అవసరమయింది," అన్నది భానుప్రియ నర్మగర్భంగా.

ఆ మాటల్లోని మర్మం గ్రహించని యువకుడు, "నీలాంటి వధువు కోసమే నేను వెతుకుతున్నాను. నీకు అభ్యంతరం లేకుంటే నిన్ను నేను వివాహమాడతాను," అన్నాడు.

భానుప్రియ చురుగ్గా ఆలోచించింది. తన తండ్రి కోరిక నెరవేర్చడానికి సరైన అవకాశం లభించినట్టు భావించి, "సరే ఈ వివాహం నాకు సమ్మతమే. అయితే, ఒక విన్నపం!" అన్నది.

"ఏమిటి?" అని అడిగాడు యువకుడు.

"ఈ వివాహంలో నేనే వరుణ్ణి. నేనే మీ ఇంటికి 'బరాత్' తీసుకువచ్చి, వధువులా అలంకరించిన నిన్ను తీసుకువెళతాను, అందుకు సమ్మతమేనా?" అని అడిగింది.

యువకుడు దిగ్భ్రాంతి చెందాడు. "తాను స్త్రీలా

కోటలు - భవనాలు

రాజస్థాన కోటలకు, భవనాలకు నిలయం. సాధారణంగా కోటలు కొండల మీద, నదులకు దూరంగా నిర్మించబడి ఉన్నాయి. ఇతర ప్రాంతాలలోని కోటల చుట్టూ ఉండే అగడ్తలు ఇక్కడ లేవు. కోటలపైనుంచి పేల్చే ఫిరంగి గుళ్ళు దూరంగా దూసుకు వెళ్ళడానికి వీలుగా వీటిని ఇలా నిర్మించారని చెబుతారు. అన్నిటికన్నా ప్రాచీనమైనది ఒంటికొండ మీది చిత్తోర్ కోట. రంతాంభోర్, జైసాల్మర్, అంబర్, నహార్ఘడ్, బుండీ, జోధపూర, బికానేర కోటలు సుప్రసిద్ధమైనవి.

ఇది మహారాజుల భూమి గనక ఇక్కడ బ్రహ్మాండమైన భవనాలు చాలా ఉన్నాయి. రాజపుత్ర శిల్పకళాశైలికి జైపూర్‌లోని అంబర్ రాజభవనం చక్కటి ఉదాహరణ. ఉదయపూర్‌లోని 'లేక్ ప్యాలెస్' మరో చలవరాతి అద్భుతం! ఇది రాజస్థానలోని అతిపెద్ద భవనం. జైపూరలోని సిటీ ప్యాలస్, జైసల్మార ప్యాలస్‌లు సుప్రసిద్ధమైన భవనాలు.

ఆసక్తికరమైన ప్రదేశాలు



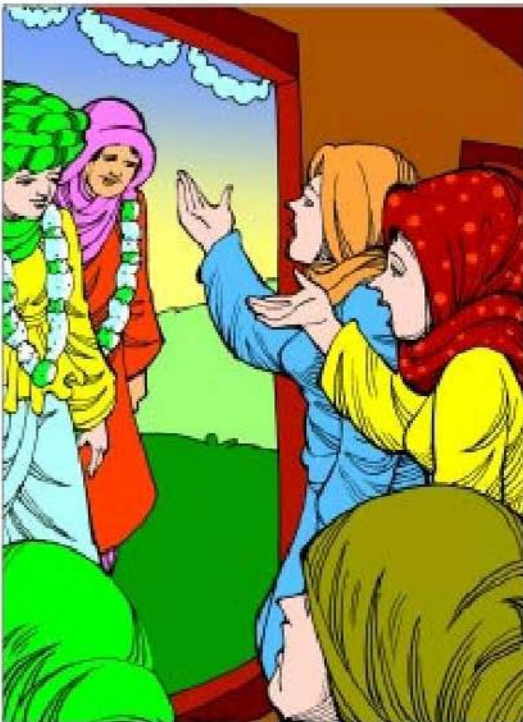
పింక్ సిటీ (లేత ఎర్ర మహానగరం)గా ప్రసిద్ధిగాంచిన రాష్ట్ర రాజధాని జైపూర్ పర్యాటకులను విశేషంగా ఆకర్షిస్తోంది. ఇక్కడి హవామహల, జంతర్‌మంతర్ ఆసక్తి కరమైన ప్రదేశాలు.

మౌంట్ అబూ ఏకైక వేసవి విడిది. అద్భుత నిర్మాణానికీ, శిల్పకళా వైశిష్ట్యానికీ పేరు గాంచిన దిల్వారా జైన ఆలయం ఇక్కడి ప్రధాన ఆకర్షణ.

రకరకాల వన్యమృగాలకూ, పక్షులకూ కూడా ఈ రాష్ట్రం ఆశ్రయం కల్పిస్తోంది. ప్రపంచంలోని అతిపెద్ద కొంగల శరణాలయాలలో ఒకటి భరత్‌పూర్ నేషినల పార్క్, రంతాంభోర్ నేషినల పార్క్ ప్రసిద్ధ మృగాల అభయారణ్యం.

అలంకరించుకోవడమా ? అదీ చాలా ముఖ్యమైన పెళ్ళిరోజున!'' అంటూ ఆలోచించసాగాడు.

అతని ఆలోచనలను పసిగట్టిన పక్కనే ఉన్న పురోహితుడు, ''ఆ యువతి కోరికను అంగీకరించు. ఒక్కరోజు వధువులా అలంకరించుకోవడంవల్ల మునిగిపోయేదేం లేదు. ఆమె చాలా తెలివైనది. అలాంటి భార్య నీకు లభించడం కష్టం!'' అని సలహా ఇచ్చాడు.



మరికొంతసేపు తీవ్రంగా ఆలోచించిన తరవాత యువకుడు ఆమె కోరినట్టు వధువుగా నటించడానికి అంగీకరించాడు. పురోహితుడు చకచకా పెళ్ళి ఏర్పాట్లు చేశాడు.

మేలు జాతి గుర్రాలతో ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన భానుప్రియ, పెళ్ళిరోజున పెళ్ళికొడుకు వేషం వేసుకుని, 'బరాత'ను తీసుకుని పెళ్ళికూతురు ఇంటికి వెళ్ళింది. పెళ్ళితంతు పూర్తయ్యాక 'వధువు' 'వరుడి' వెంట అతని ఇంటికి వచ్చింది. గుమ్మంలో నిలబడ్డ ముత్తయిదువలు ఉత్సాహంతో నవ వధూవరులకు స్వాగతం పలుకుతూ 'తోడర్‌మల' ఆలపించారు.

ఆ విధంగా భానుప్రియ తండ్రి చివరి కోరికలను నెరవేర్చింది. తండ్రికి దీటైన కూతురు అనిపించుకున్నది.

అందుకే ఈనాడు కూడా రాజపుత్రులు, ''అప్రయోజకుడైన కొడుకుకన్నా, ప్రయోజకురాలైన కూతురే మేలు!'' అని అంటూంటారు!

మనదేశం గురించి తెలుసుకుందాం!

హైదరాబాదు లో ఇటీవలే ముప్ఫై రెండవ జాతీయ క్రీడోత్సవాలు ఘనంగా జరిగాయి. ఈనెల క్విజ క్రీడారంగానికి సింబంధించినది. మన క్రీడాకారులు, క్రీడాకారిణులు కొందరు ప్రపంచ రికార్డ్లు సిృష్టించడం మనం సింతోషించతగ్గ విషయం.

1. ప్రథమ ఆసీయా క్రీడలు ఎప్పుడు, ఎక్కడ జరిగాయి ?
2. 1982 వ సిం. ఢిల్లీలో జరిగిన9వ ఆసీయా క్రీడల 'మస్కిట' (చిహ్నం) ఏమిటో తెలుసా?
3. 9వ ఆసీయా క్రీడలలో 20 కి.మీ. నడక పందెంలో స్వర్ణపతకం సాధించిన క్రీడాకారుడు ఎవరు ?
4. 1908 వ సిం. నుంచి ఒలింపిక క్రీడలలో భారత హాకీ ఛాంపీయ నషిప ఎన్నిసార్లు గెలుచుకున్నది?
5. ఒలింపిక్స్‌లో ఫైనల్స వరకు చేరు కున్న క్రీడాకారిణి ఎవరు ?
6. ఆసియా క్రీడలలో మొట్టమొదటి బంగారుపతకం సాధించిన మహిళ ఎవరు ?
7. కొన్ని క్రీడలకు కింది ట్రోఫీలను బహూ కరిస్తారు. ఏ ఏ ట్రోఫీలు ఏ ఏ క్రీడలకు ఇస్తారో చెప్పగలరా?
   ఎ) రాణీ ర్యూ న్సీ ట్రోఫీ బి) ది లిటిల మా స్టర్ సీ) ముత్తయ్యా కు
8. కొందరు సు ప్రసిద్ధ భారతీయ క్రీడాకారు లకు కొన్ని బిరు దనామా ల్లాంటి మా రుపేర్లు న్నాయి. ఈ కింది మారుపేర్లు ఎవరివో చెప్పగలరా?
   ఎ) ఫ్లైయింగ్ శిఖ్ బి) లిటిల మా స్టర్ సీ) విజార్డ్
9. ఇంగ్లీష్ ఛానెల్‌ను ఈదిన తొలి భారతీయుడు ఎవరు? ఎప్పుడు? 1960 లో ఆయన వేరొక ప్రత్యేకతను కూడా సాధించాడు. అది ఏమి టి?
10. ప్రపంచ బాడ్మింటన్ టైటిల్‌ను సాధించిన మొట్టమొదటి భారతీయు డు ఎవరు ? ఏ వయసులో ఆయన నేషనల్ జూనియర్ ఛాంపియన్‌షిప్‌ను గెలుచుకున్నాడు?
11. ప్రపంచంలోనే ఎత్తయిన 'క్రికెట్ పిచ్' ఇండియాలో ఉంది. అది ఎక్కడ?

(సమాధానాలు వచ్చే సంచికలో)

జనవరి 2003 క్విజ్ సమాధానాలు

1. 10,000 మెగావాట్.
2. 1983.
3. జర్మనీ.
4. పి థ్వీ.
5. రాకేషశర్మ 1984, ఏప్రిల, 3. కల్పనా చేలా - 1997 అక్టోబర్ 19.
6. 1957.
7. 1953.
8. కోలకత. 1954 – నూ తన సిచివాలయం (14 అంతస్థులు).



విఘ్నేశ్వరుడు

క ష్ణుడి ఆశ్చర్యానికి రు క్మిణి చిరు నవ్వుతో, ''ఔను, నాథా! ఈ రోజు నాలో ఆనందం పొంగి పొర్లుతు న్నది. ఆ కన్యకాపు ఱికి వీ వీ ద ఎంత ఆశ! అవూ ంతంగా వి వృల్ని నిధిని దాచు కున్నట్లు తన గు ప్పెట్లో ఉంచు కోవాల న్నంత వు వు త నాకు కనిపించింది!'' అన్నది.

''ఆ కన్యకాపు ఱి వు వు త సిరే. వు రి, నీ సంగతి చెప్పలేదు!'' అన్నాడు క ష్ణు డు.

''మీ లోపల ఒక అణువునై ఇమిడి ఉండి పోవడవే నాకు కావలసిందల్లా! వీ రు ఎవరి గు ప్పెట్లో ఉన్నా నేను వీ లోనే ఉంటాను గదా!'' అన్నది రు క్మిణి.

''రు క్మిణీ! ఎంతో గొప్ప భావాన్ని ఎంత స్పూ్మాతి స్పూ క్ష్మంగా నిర్వచించావూఅందు కే నిన్ను కోరి కోరి ఎత్తుకు వచ్చాను!'' అన్నాడు క ష్ణు డు.

''నాకు నిజమని తోచింది చెబుతున్నాను. నాకంటే సిత్యభావు దే గొప్ప వు వు త, బల మైనది! ఆ మమతలో, అనంతమైన ప్రిక తి శక్తి అంతా ఉంది. స్వావీ ! నాలో ఉన్నది భక్తి ప్రధానమైనది మాత్రమే!'' అని చెబుతున్న రు క్మిణిని వారించి, క ష్ణు డు చిరు నవ్వా చిందిస్తూ, ''రు క్మిణీ, వేదాంతు వూ ట్లాడకు!'' అన్నాడు.

రు క్మిణి వు ందహాసం చేస్తూ ఊరు కున్నది.

కొద్ది దినాలు గడిచాయో లేదో, ''కృష్ణుడు శ్యవు ంతకవు ణిని అపహరించాడు!'' అనే వార్త కార్చిచ్చులా అంతటా వ్యాపించింది.

ఆ విధంగా అందరితో చెప్పి స త్రాజిత్తే వు ణిని పోగొట్టు కున్న దు ఃఖంతో పిచ్చివాడై వీధి వీధు లా తిరిగి అరు స్తూ వొశేషి ప్రచారం చేశాడు.

తనమీదవూ పిబడ్డ అభాండానికి చింతించి ప్రయోజనం లేదని కృష్ణుడు దిటవు తెచ్చుకొని, ''విశ్వేశ్వరా! ఇదంతా నీ లీల. తర్వాత నీ దువు !''అని కౌంతుమిత్రు నువు లో ధ్యానించి, శ్యవు ంతకవు ణిని అన్వేషించడానికి అరణ్యాల్లోకి వెళ్ళాడు.

జరిగినదేవు ంటే: సిత్యభావు న్ర సిత్రాజిత్తు వర్ర సిను తనను వ్రే నల్ను డ్తైన శతధన్వ్వుడనే రాజుకిచ్చి వివాహిం చేసు నిర్ణయూ నికొచ్చి, తన తవ్ను మృత్ర ప్రిసనజిత్తున్ర , శతధన్వ్వుడితో వూ టావు ంతీ చేసీ రవ్వుని పింపాధ్ర . (పిసన్ర ధ్ర శ్యవు ంతకవు ణిని ధరించి అరణ్య వూ ర్గంలో వెళ్తూండగా ఒక సీంహిం వ్ర ణి చేత ఆకర్షింపిబడి అతణ్ణి చంపీంది. ఆ సీంహాన్ని జాంబవంత్ర ధ్ర చంపీ, వ్ర ణిని తీసి్రు కుపొళ్ళు , తన కుమార్తె జాంబవతికి ఇచ్చాడు.

మణిని ధరించి వెళ్ళిన తమ్ముడు తిరిగి రాకపోవడంతో, దిగ్భ్రాంతికి గురైన సత్రాజిత్తు, ఒకప్పుడ్రు వ్ర ణిని అడిగిన కారణంగా కష్ణుడే తన తవ్నుృణ్ణి సింహారించి వ్ర ణిని అపిహరించాడని చాటాడ్ర .

సిత్యభావు న్ర పేళ్లాడ్డానికి ఉవ్విళ్ళూర్రతున్న శతధన్వుడు, జరాసంధుడు మొదలైన కష్ణుడి శత్రు మత్స్యైన రాజుల్ర సిత్రాజిత్తున్ర బలపిరిచి పిగతీర్చుకోడానికి సాయ్ర పిడతావు ంటూ కబు ర్ర పేట్టార్ర .

మణిని అన్వేషిస్తూ వెళ్ళిన కృష్ణుడు, అరణ్యంలో ఒక చోట చచ్చిపిడి ఉన్న ప్రిసన్ర డినీ, సీంహాన్నీ, జాంబవంత్ర డి అధ్ర గ్ర జాడలన్రూ చూసీ జాంబవంత్ర డి గ్ర హి కు వెళ్ళాడు.

గ్ర హిలో నవ య్ర వ్వనవతి, స్రి ందరి అం్రు న జాంబవతి వ్ర ణిని బంతిలాగ ఎగరవేసీ పిట్ను కొంటూ ఆధ్ర కొంటు న్నది. జాంబవతి పిసిపీల్లగా అరణ్యంలో జాంబవంత్ర డికి దొరికిన అనాధ రాజపిుత్రిక. అతడామెను తన గుహకు తీస్రి కు వచ్చి వ్రు ధ్ను ల కూత్ర ర్ర గా పేంచ్ర కొచ్చాధ్ర .

మణిని తీసుకొనడానికి కృష్ణుడు ఆమె చేతిని పిట్నుకొన్నాధ్ర . జాంబవతి చేతిని విడిపీంచ్ర కోవడానికి ప్రియ్ర త్నించకుండా తల వాల్చి సీగ్గ దొంతరలతో క్రీగంట కష్ణుణ్ణి చూస్రిన్న సివ్ర య్ర ంలో జాంబవంత్ర ధ్ర గ్ర హికు వచ్చి, కష్ణుడిపేృలంపీ ంచాధ్ర . ఇద్దరికీ పన్నెండు రోజులపాటు గొప్ప య్రు ద్ధం జరిగింది. కష్ణుధ్ర పీడికిటితో దివ్రు తిరిగేలా జాంబవంత్ర డి గుండెవీ ద బలంగా పోడిచాధ్ర . ఆ బలవ్రైన పోట్ర తో రావ్రు డే కష్ణుధ్ర గా అవతరించాడని జాంబవంత్ర ధ్ర గ్ర ర్తించాధ్ర .

జాంబవంతు డు క ష్ణు డికి ప్రణవు ల్లి, ''కృష్ణా! నా కుమార్తె జాంబవతి చేతిని పట్టనే పిట్టావషాజాంబవతి నీదే!'' అంటూ శ్యవు ంతకవు ణినీ, జాంబవతినీ క ష్ణు డికి భక్తితో సివు ర్పించాడు .

జాంబవతితో జాంబవంతుడు వెంటరాగా క ష్ణు డు వ ణితో ద్వారకకు వచ్చి, సిత్రాజిత్తు కు వు ణిని అందజేశాడు .

జాంబవంతు డు సిత్రాజిత్తు కు జరిగినదంతా చెప్పాడు.

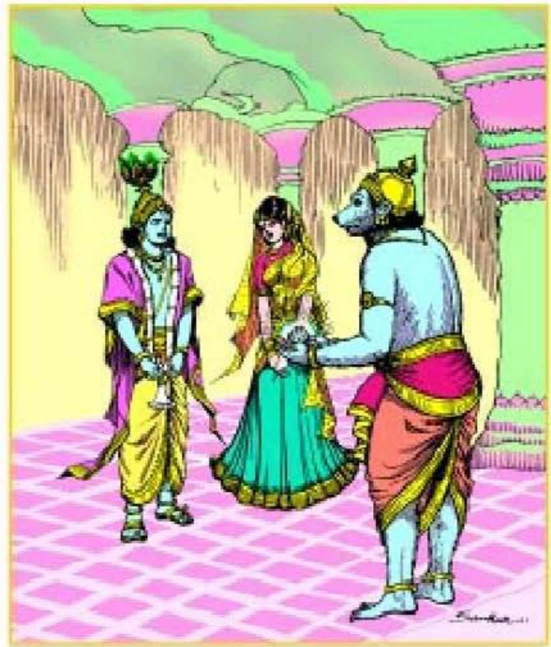
సిత్రాజిత్తు పశ్చాత్తాపం పొంది క ష్ణు డితో, ''క ష్ణా! సొవ్ము్మ పొర్లు నవాడు పాపాత్ము డు అనేవిధంగా నేను నింద నీపైవెూపి వు హాపరాధం చేశాను. నన్ను నీ ఇష్టమొచ్చినట్టు దండించు !'' అన్నాడు .

క ష్ణు డు సిత్రాజిత్తు తో, ''నీ పశ్చాత్తాపవే నీకు దండన!'' అన్నాడు .

అప్పుడు సిత్రాజిత్తు తన అపచారానికి పరిహారంగా, వు న్ననగా శ్యవు ంతకవు ణినీ, సిత్యభావు నూ క ష్ణు డి ఎదు ట ఉంచి స్వీకరించవు ని వేడు కొన్నాడు .

క ష్ణు డు సిత్యభావు ను స్వీకరిస్తూ, శ్యవు ంతకవు ణిని సిత్రాజిత్తునే ఉంచు కోవు ని తిరిగి ఇచ్చివేశాడు .

అప్పుడు సిత్యభావు , క ష్ణు డు తనను స్వీకరించిన ఆనందం పొంగి పొర్లు తు ండగా, ''వూ శావా, నాన్నా! నేను గొప్పదాన్నో, వు ణి గొప్పదో ఇప్పుడు తెలిసిందా!'' అన్నట్లు సిగర్వంగా సిత్రాజిత్తును చూ సి, ''నాన్నా! అంతా ఆ విఘ్నేశ్వరు డి దయు . ఒకప్పుడు విఘ్నేశ్వరు డి వు హిత్తు ను గు ర్తించలేని వాడినైఏమో అన్నామనేను విఘ్నేశ్వర ణ్ణే నువు ్మకొన్నదాన్ని.



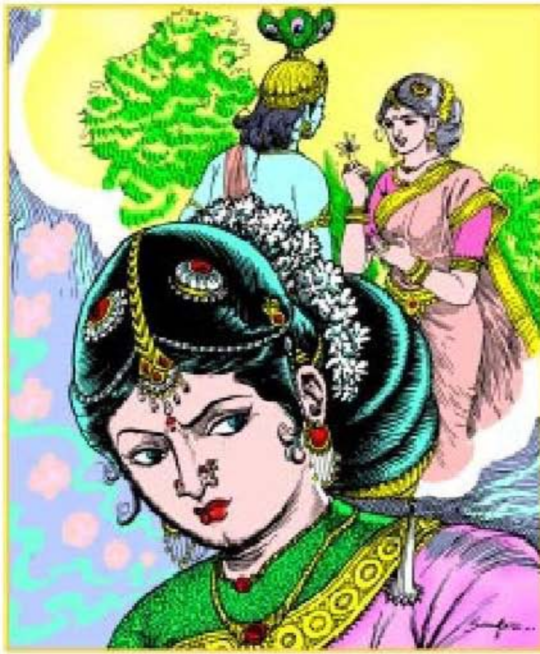
నా అభీష్టం నెరవేరింది!'' అంటూ విఘ్నేశ్వర ణ్ణి మనసారా ధ్యానించి చేతులెత్తి మ్రొక్కింది.

అప్పుడు విఘ్నేశ్వరు డు ఆకాశంలో లీలగా కనిపించి, ''భగవం తు డు తనకు అత్యంత ప్రియమైన సత్యానికి ఎల్లప్పుడూ వశవర్తిగా ఉంటాడు . సిత్యవే అతని సొత్తు!'' అనేఅర్థం స్ఫురించేలాగ, ''సిత్యభావూ పరిణయు ంతో క ష్ణు డు సిత్యా పతిగా ఖ్యాతి పడతాడు!'' అని చెప్పాడు.

సత్రాజిత్తు భక్తితో విఘ్నేశ్వరుడికి మ్రొక్కి, ''నా అపచారాన్ని వు న్నించు దేవా!'' అంటూ లెంపలు వేసు కొన్నాడు .

క ష్ణు డు , ''విఘ్నేశా! అంతా నీ లీల. నీ దయు వలన అపవాదు తొలగించు కొని వు ణి కంటే అవూ ల్యవు ైన సిత్యభావూ వు ణిని సింపాదించాను !'' అన్నాడు .

విఘ్నేశ్వరు డు , ''శ్యవు ంతకవు ణి కథ విన్నవారికి అ పనిందలు అంటవు '' అని



చెపుతూ అంతర్థానమయ్యాడు. సత్రాజిత్తు కృష్ణుడి కాళ్ళు కడిగి కన్యాదానం చేసి తన అదృష్టానికి పొంగిపోతూ, కృష్ణుడితో సత్యభామ వివాహాన్ని మహా వైభవోపేతంగా జరిపించాడు.

తరువాత కృష్ణుడు జాంబవతిని వివాహం చేసుకొన్నాడు. జాంబవంతుడు కృష్ణుడితో, "కృష్ణా! నీ రామావతారంలో ఉన్నప్పుడు నీతో యుద్ధం చేయాలని అభిలాషను వ్యక్తం చేశాను. నీవంటి అల్లుడిని పొందిన జనకమహారాజు అదృష్టానికి అసూయపడ్డాను కూడా అన్నాను. ఆ రెండు కోరికలూ ఈ అవతారంలో ఇప్పుడు తీర్చావు. నేను ధన్యుణ్ణి, జీవన్ముక్తుణ్ణి!" అని చెప్పి తపస్సు చేసి తరించడానికి అరణ్యాల్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

కొంతకాలం తరువాత శతధన్వుడు కసితో సత్రాజిత్తును చంపి మణిని తీసుకుని కృతవర్మ, అక్రూరులు తోడుగా పారిపోయాడు.

కృష్ణుడు సత్యభామను ఓదార్చి శతధన్వుడిని యుద్ధంలో సంహరించాడు. అక్రూర కృతవర్మలు మణితో పారిపోయారు. వారిని వెదకి పట్టి కృష్ణుడు మణిని తీసుకొచ్చి, తండ్రి జ్ఞాపక చిహ్నంగా ఉంచుకోమని సత్యభామకు ఇచ్చాడు.

కృష్ణుడు మిత్రవింద, కాళింద, భద్ర, నాగ్నజితి, లక్షణ అనేవారిని కూడా వివాహం చేసుకొన్నాడు. ఎనమండుగురు భార్యలతో కృష్ణుడు భోగభాగ్యాలతో తులతూగుతూ ప్రతి ఏటా వినాయకచవితిని భక్తిశ్రద్ధలతో జరుపుతూ వచ్చాడు.

శ్యమంతకమణి ప్రభావం వల్ల సత్యభామ అంతఃపురం అంతులేని బంగారంతో నిండిపోయింది. ఆ బంగారంతో సత్యభామ రత్నరాసులనూ, అమూల్యాభరణాలనూ, చీనిచీనాంబరాలనూ కోకొల్లలుగా తన ఇంట నింపుకొంది. అష్టమహిషులలో తానే ఐశ్వర్యవంతురాలనన్న సంపద్గర్వంతో పాటు, తానే అందరిలోకీ అధికురాలననీ, కృష్ణుడికి ఇష్టభార్యననే అహంభావం ఆమెలో క్రమక్రమంగా పెరిగింది.

కృష్ణుడి అష్టమహిషులలో జాంబవతి గొప్ప వైణిక విద్వాంసురాలు. నారదుడు ఒకనాడు తన మహతీవీణను వాయిస్తూ మహదానందంతో గగనమార్గంలో పయనిస్తుండగా పరిహాసం చేస్తున్నట్లుగా పకపక మంటూ నవ్వు వినిపించింది.

నారదుడు నివ్వెరపోయి, "ఎవరా నవ్వేది? ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?" అంటూ నలుదెసలా చూశాడు.

"నారదా! ఇంకా నీవు చాలా నేర్చుకోవలసి ఉంది. నీ వీణావాదానికి నీలో నీవే పొంగి

పొత్తూ ంటే నువ్వూవచ్చింది!'' అని అశరీరవాణి పిలికింది.

నారదు ఢు , ''ఎవరివద్ద ఇంకా నేర్చు కోవాలి?'' అని అను కుంటూ ండగా విష్ను శ్వరు ఢు సా ాత్కరించి, ''జాంబవతి వద్ద వీణావాద్యంలోని వె ళ్ళ కువలన్నీ ప ణ్ణంగా తెలు సి కో!'' అని చెప్పాడు.

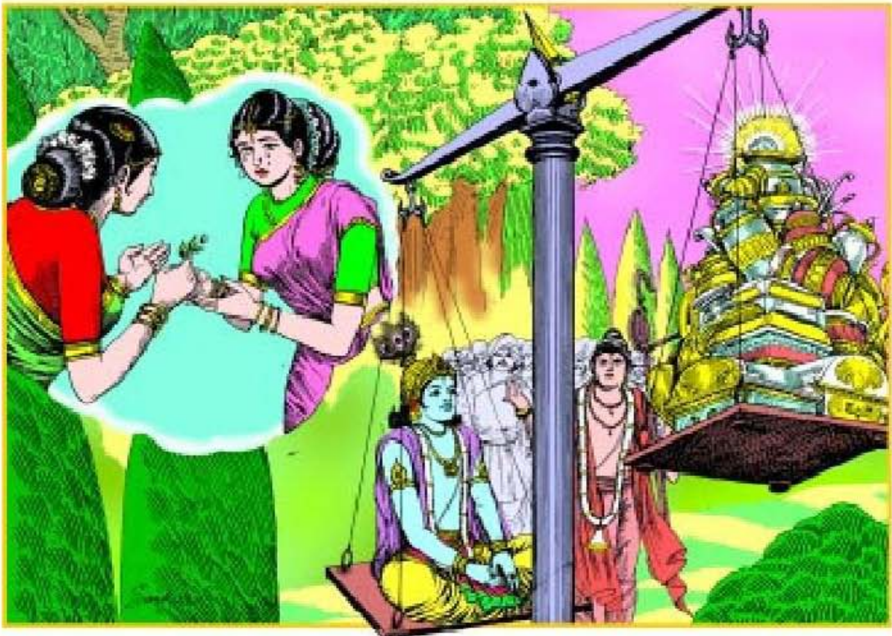
ఆ విధంగా నారదు ఢు క ష్ణు డి అను గ్ర హంతో జాంబవతి వల్ల వీణావాద్యంలోని వె ళ్ళ కువలన్నీ ప ణ్ణంగా తెలు సి కున్నాఢు .

ఒకనాఢు క ష్ణు ఢు ర క్మిణి అంతఃపురంలో ఉండగా నారదు ఢు పారిజాత పుష్పాన్ని అతని కిచ్చాఢు . క ష్ణు ఢు దాన్ని ర క్మిణికిచ్చాఢు . అది విని సిత్యభావు అలిగింది.

క ష్ణు ఢు సిత్యభావు న బు జ్జగించి ఆవె తో గరు డ వాహనంపై ఇంద్రుడి స్వర్గానికి వెళ్ళి, నందన వనంలోని పారిజాత వ ానికి వ ాన్నే తీసి కు వచ్చి సిత్యభావ ఇంటి పెరట్లో నాటాఢు .

అయ్తు నప్పటికీ క ష్ణు డికి తనపేృగ్ర రి తగ్గి పోతూన్నదేమోననే దిగ్ర లు పెట్టు కొన్నది సిత్య భామకు. కృష్ణుడిని తన చెప్పుచేతల్లో తన వు ందిరంలో ఉండిపొయ్యే లాగ చేసి కోవాలన్న తాపత్రయు ం పెంచు కొన్నది.

నారదు ఢు ఒకనాఢు సిత్య ఇంటికి వచ్చి, పు ణ్యకవ్రతం ఆచరిస్తే కృష్ణుడు ఆమె అధీనం లోనే ఉంటాడని చెప్పాడు. సిత్యభావు వ్రత నియు వు ం ప్రకారం క ష్ణు ణ్ణి నారదు డికి దానం చేసింది. నారదుడు కృష్ణుణ్ణి ఎత్తుకెత్తు బంగార వు చ్చి కొన కోవచ్చునని అవు ్మకానికి పెట్టాఢు . సిత్యభావు తన ఇంటవు న్న అంతు లేని బంగా రాన్ని క ష్ణు లాభారంలో పెట్టింది. శ్యవు ం తకవు ణిని కూడా వేసింది. కాని క ష్ణు ఢు



కొంచెమైనా తూగలేదు. అప్పుడు సత్యభామ గర్వాన్ని విడిచిపెట్టి, రు క్మిణిని క ష్ణు ణ్ణి విడిపించుకొనే మార్గం చెప్పమని వేడింది.

రు క్మిణి, "చెల్లీ! క ష్ణు డితో సరితూ గ గల సింపిద భక్తి ఒక్కటే! భక్తిపూ ర్వకంగా వేసిన ఒక్క తులసీదళం చాలును!" అని చెప్పి, సత్యభాపు కు చిన్న తు లసీ ఆకు ఇచ్చింది.

సత్యభాపు ఆ తు లసెదళాన్ని కన్నులకద్దు కొని, భక్తిపూర్వకంగా త్రాసులో వేసింది. క ష్ణు డు కూర్చున్న సిబ్బె పైకిలేచి సిపూ నంగా తూ గింది.

అప్పుడు నారదు డు తు లసెదళాన్ని పూ త్రవే తీసు కొని కళ్ళకు అద్దుకొని, క ష్ణు ణ్ణి సత్యభాపు పిరం చేసి వెళ్ళిపోయాడు.

క ష్ణు తు లాభారంతో సత్యభాపు కు జ్ఞానో దయు ం అయ్యింది. ఐశ్వర్యం పై ద, పు ణి పై ద వ్యామోహం నశించి క ష్ణు డే తన పెన్నిధిగా భక్తి భావం కలిగింది. పు ణివలన లభించిన బంగా రాన్ని అంతటినీ క ష్ణు డు చెప్పినట్లుగా యూ త్రి కులకూ, బాటసార్లకూ భోజన వసతి సౌక ర్యాలు గల ధర్మశాలలనేకం, దేశవు ంతటా తండ్రి స్మృ తి చిహ్నాలుగా కట్టించింది. ఆ ధర్మశాలలు సత్రాజిత్తు సత్రాలు స్ఫురించేలాగ సత్రపు లు అని పిలు వబడ్డాయి.

అటు పిపు మట కొంతకాలానికి క ష్ణు బల రాపు ల చెల్లెలైన సు భద్రకు అర్జు నుడితో వివాహం జరిగినప్పుడు, సత్యభాపు శ్యపు ం తకపు ణిని సు భద్రకు అరణంగా పెట్టింది. ఆ విధంగా శ్యపు ంతకపు ణి పాండవులను చేరింది.

పు ణి కూర్చిన బంగారు ధర్మరాజు రాజ సూ యు యాగం చేయడానికి బాగా ఉపయోగ పడింది. తరు వాత ధర్మరాజు జూదపు డితనతో బాటు తపు ్ములనూ, ద్రౌపదినీ, రాజ్యాన్నీ ఓడి పోయూ డు. రాజసూ యు యూ గు పూ సీ దు ర్యో ధను డికి కన్ను కుట్టింది. ద్రౌపదిని పిరాభ వం చాలనే దు శ్చింత రేపింది. పాండవులు మహోపాత్తు డైన ధౌపు ్యుడు తొలిను ండి అనేక అనర్థాలకు కారణపు మూ వచ్చిన శ్యపు ంతకపు ణిని విసర్జించమని చెప్పగా అర్జునుడు పు ణిని వింటికి సంధించి బలంగా భూ పు కేసి కొట్టాడు. పు ణి భూ గర్భంలో నిక్షిప్తి పడిపోయింది.

పాండవులు జూదంలో కౌరవులకు ఓడి అరణ్యవాసం చేస్తుండగా, ఒకనాడు నారదు డు వారి వద్దకు వచ్చి, రాజ్య ప్రాప్తికి భక్తిశ్రద్ధలతో విఘ్నేశ్వరు ణ్ణి అరాధించి గణేశవ్రతాన్ని చేసి, తరవాత అజ్ఞాతవాసానికి వెళ్ళమని చెప్పాడు.





శశాంకుడి నేర్పు!

చిత్రదుర్గాన్ని పరిపాలించే చిత్రసేన మహారాజు ప్రజలను కన్నబిడ్డల్లా కాపాడే ఆదర్శప్రభువు. చతురంగ బలాలు, సేనాధిపతి మార్తాండుడి యుద్ధ వ్యూహాలు కారణంగా, రాజ్యానికి శత్రు భయం తొలగిపోయింది. మేధాసంపన్నుడైన మంత్రి చంద్రహాసుడి సమయోచిత సలహాలు పాటించడం వల్ల, ఇరుగు పొరుగు రాజ్యాలతో మైత్రీ సంబంధాలు కూడా పెంపొందాయి.

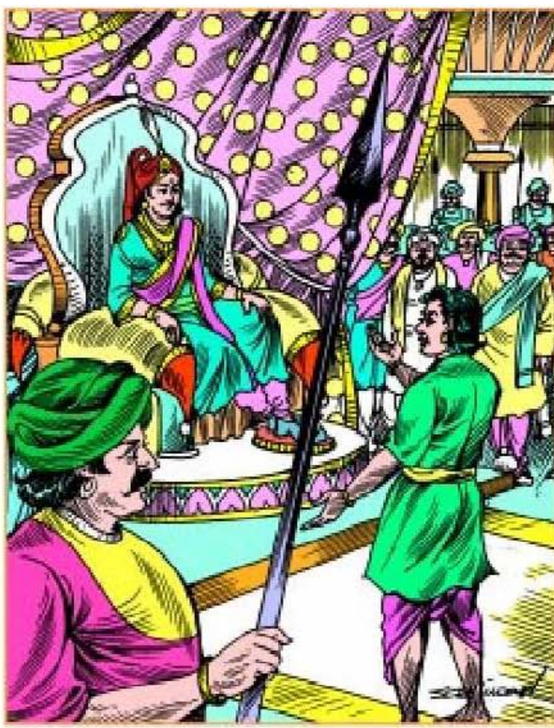
మహారాజుకు వేటాడటం అంటే మహా ఇష్టం. సమయం దొరికినప్పుడల్లా అడవికి వేటకు వెళ్ళేవాడు. నిండు చందమామలో మచ్చలా అది కూడా ఆయనకు అలంకారంగానే ప్రజలు చెప్పుకుని మురిసిపోయేవారు.

కొంతకాలమయ్యాక మహారాజు చిత్రసేనుడు, యుక్తవయస్కుడైన తన కుమారుడు కనకసేనుడికి పరిపాలనా బాధ్యతలు అప్పగించాలని నిర్ణయించాడు. మంత్రి, సేనాధిపతులతో ఆలోచించి ఒక శుభముహూర్తాన కనకసేనుడికి రాజ్యపట్టాభిషేకం చేశాడు.

చిత్రదుర్గ రాజ్యం సుభిక్షమైనది కావడం వల్ల, ప్రజలు ఎలాంటి కొరతా లేకుండా సుఖసంతోషాలతో జీవించసాగారు. అచిరకాలంలోనే ప్రజాపాలనలో కనకసేనుడు తండ్రికి తగిన తనయుడు అనిపించుకున్నాడు.

ప్రజలు సుఖశాంతులతో ఉన్నారు గనక, కనకసేనుడి దృష్టి కళాసాహిత్యాల వైపు మళ్ళింది. ముఖ్యంగా చిత్రలేఖనం అంటే ఆయనకు ఎంతో అభిమానం. రాజభవనంలోని శారదా కళానిలయంలో అద్భుతమైన కళాఖండాలని చెప్పతగిన మనోహరచిత్రాలు ఉండడం; బాల్యం నుంచి కనకసేనుడు వాటిని చూస్తూ రావడమే అందుకు ముఖ్య కారణం. ఆ కళానిలయంలో చిత్రదుర్గాన్ని

మంజుభారతి



పరిపాలించిన ఆరు తరాల రాజుల చిత్రపటాలు కూడా ఉన్నాయి. కనకసేనుడి తండ్రి చిత్రసేన మహారాజు ఏడవతరం వాడు. తన తండ్రి చిత్రపటాన్ని కూడా కళానిలయంలో తన తాత ముత్తాతల సరసన అమర్చాలని కనకసేనుడికి కోరిక కలిగింది.

తన తండ్రి చిత్రపటాన్ని చిత్రించమని ఆస్థాన చిత్రకారులను కోరాడు. అయితే వారు చిత్రించిన చిత్రపటాలు ఆయనకు నచ్చలేదు. తనకు నచ్చిన రీతిలో మహారాజు చిత్రపటాన్ని చిత్రించినవారికి గొప్ప బహుమతి ఇస్తానని కనకసేనుడు ప్రకటించాడు.

ఆ ప్రకటనను విని రాజధానిలోని ప్రసిద్ధ చిత్రకారులందరూ, చిత్రసేన మహారాజు చిత్రపటాలను చిత్రించి, రాజు దగ్గరికి తీసుకు వెళ్ళారు. అయితే వాటిలోనూ ఏ ఒక్కటీ కనకసేనుడికి నచ్చలేదు.

ఎందుకంటే – మహారాజుకు కుడి కన్ను మెల్ల. దానిని అలాగే చిత్రించిన చిత్రాలను చూసి, "ప్రధాన జ్ఞానేంద్రియమైన నేత్రం లోపభూయిష్టంగా ఉంది. మహారాజును వికలాంగుడిగా భావితరాలకు చూపడం భావ్యం కాదు. దీనిని కళానిలయంలో అమర్చలేము," అనేవాడు.

మెల్లకన్ను లేకుండా సలక్షణంగా చిత్రించబడిన చిత్రాలను చూసి, "దీనికీ మహారాజు గారికీ పోలికే లేదు!" అని అసంతృప్తితో పెదవి విరిచేవాడు.

కనకసేనుడికి తృప్తి కలిగించే విధంగా ఏ ఒక్కరూ చిత్రసేన మహారాజు చిత్రాన్ని చిత్రించలేకపోయారు.

ఆ సమయంలో మారుమూల కుగ్రామం నుంచి శశాంకుడనే ఒక యువచిత్రకారుడు బతుకుతెరువు వెతుక్కుంటూ రాజధానికి వచ్చాడు. రాజు చేసిన ప్రకటన గురించి విని, సంతోషంగా వెళ్ళి రాజును దర్శించి, ఆయనకు తృప్తి కలిగించేలా మహారాజు చిత్రపటాన్ని చిత్రించగలనని చెప్పాడు.

రాజు ఆశ్చర్యంతో, "మహామహులైన చిత్రకారుల వల్లనే కాలేదు. నీ వల్లనవుతుందా? ఇప్పటికే చిత్రాలను చూసీ చూసీ విసుగెత్తిపోయాను. నువ్వు కూడా సంతృప్తికరంగా చిత్రించలేకపోయావో, శిక్షకు గురికావలసి ఉంటుంది. ఆలోచించుకో," అన్నాడు.

"చిత్తం, ప్రభూ! అయితే ఒక విన్నపం," అన్నాడు శశాంకుడు.

"ఏమిటి?" అని అడిగాడు రాజు అనుమానంగా.

''ఎన్ని రోజులపాటు నేను మహారాజును
ఎన్నింటి ఉండాలి.అందుకు తమరు అయిన్న
ఒప్పించి, నన్ను అనుమతించాలి,'' అన్నాడు
శశాంకుడు.

''అలాగే, రేపిలా,''అన్నాడు రాజు.

మరునాడు శశాంకుడు రాజభవనానికి
వెళ్ళి, రాజుగారి కదలికలనూ, హావభావాలనూ
నిశితంగా పరిశీలించి చూసి వచ్చాడు.

ఆ తరువాత పదిరోజుల పాటు శశాంకుడు
కష్టపడి మహారాజుగారి చిత్రపటాన్ని చిత్రిం
చాడు. దానిని కొలువుతీరి ఉన్న రాజు కనక
సునుడి దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళి చూపించాడు.
దానిని చూడగానే రాజు అమితానందం
చెందాడు. మందహాసంతో ఆ చిత్రపటాన్ని
సభికులకు చూపించాడు.

దానిని చూడగానే సభాసదులు పట్టరాని
ఆనందంతో చప్పట్లు చరిచారు.

అప్పుడు శశాంకుడు సభకు నమస్కరించి,
''చిత్రమున మహారాజు అనగానే ప్రజలకు కన్న
తండ్రిలా పాలించే ధర్మప్రభు మాఅని ప్రజలు
జేజేలు పలుకుతారు. అదేవిధంగా వేట
అనగానే ఆరోప్రాణం అన్న సంగతీ వీకం
దరికీ తెలుసు. వేటాడుతూన్న వీరభంగిమలో
మహారాజులోని చిన్నలోపం కూడా మనకళ్ళకు
కనిపించడం లేదు,'' అంటూ చిత్రం కేసీ
చూశాడు. సభికులు మరొకసారి హర్షధ్వా
నాలు చేశారు.

ఆ చిత్రం మహారాజు చిత్రమును డు విల్లును
ఎక్కుపెట్టి దూరంగా ఉన్న పులి మీదికి,కుడి
కన్ను మూసి బాణం వేసు భంగిమలో చిత్రించ
బడి ఉన్నది. మూసి ఉండడంవల్ల మెల్లకన్ను
కనిపించడం లేదు!

అప్పుడు సభలోని ప్రధాన ఆస్థాన చిత్ర
కారుడు ఆసనం నుంచి లేచి వచ్చి, శశాం
కుణ్ణి కౌగలించుకుని, ''చిత్రకారుడికి ఉండ
వలసిన సామర్థ్యంతోపాటు, సమయస్ఫూర్తి,
విజ్ఞత, లోపాన్ని నేత్రం అందంగా చూపగల
నేర్పు నీలో ఉన్నాయి. మున్ముందు ఆస్థాన
చిత్రకారుడిగా ఉండతగినవాడివి నువ్వే!'' అని
అభినందించాడు.

రాజు శశాంకుణ్ణి విలువైన కానుకలతో
సత్కరించాడు.

ఆ తరవాత తన వంశీకుల చిత్ర పటాలు
ఉన్న కళానిలయంలో శశాంకుడు చిత్రిం
చిన తన తండ్రి చిత్రపటాన్ని కూడా అమర్చి
ఆనందించాడు.





షాహుకారు యుక్తి

యు వు నాపిఊలో, కంటకుడనే గజదొంగ ఒకడ్రు ప్రిజలను దోచు కుంటూ భయు భ్రాంత్రు లన్రు చేయ్రు సాగాడ్రు . వాడ్రు ఎప్పి టి కప్పిుడ్రు రాజభటు ల కన్నులు గప్పి తెలివిగా తప్పించు కునేవాడ్రు . ఈ పిరిసిత్రు ల్లో ఆ దేశపిూ రాజు, కంటకుణ్ణి పిట్టిచ్చినవారికి ల´ ర్గూ కల బహ్రి వు తి ప్రికటించాడ్రు .

విశ్వదత్తుడనేషాహ్రి కార్రు , యు వు నా పిఊలోని ప్రివు ఖవ్యాపార్రు ల్లో ఒకడ్రు . వ్యాపా రంలో న్యాయు ంగా వ్యవహిరిస్తూ, ప్రిజల్లో వు ంచిపేర్రు తెచ్చుకున్నాడ్రు .

ఒకనాటి సాు ర్యాస్తవు యు ం వేళ సాధు మా ఒకడ్రు విశ్వదత్తుడి ఇ ంటికి వచ్చాడ్రు . తాన్రు కాశినుంచి రామేశ్వరం వెళుతున్నట్టు, విశ్వ దత్తుడికి చెప్పాడు. విశ్వదత్తుడు, అతణ్ణి సాద రంగా అహ్వానించి, ఆ రాత్రికి తన ఆతిథ్యం స్వీకరించవలసిందిగా కోరాడ్రు . సాధు మా అంగీకరించడంతో, విశ్వదత్తుడ్రు అతడికి తన గ హ్రంలో భోజనం పెట్టి, సికల వసిత్రు లతో విడిది ఏర్పాటు చేశాడ్రు .

ఆనాటి అర్థరాత్రి ఏదో చిన్నశబ్దం కావ డంతో, విశ్వదత్తుడికి హిఠాత్తుగా మెలుకువ వచ్చింది. అతడ్రు పిక్క గదిలోకి కిటికీలోంచి చూడగా, అక్కడ కనిపించిన దృశ్యం గుండెను గ్ర భేల్రు వు నిపించింది.

సాధ్రు మహాషయ్రు వస్త్రాలు తీసి పిక్కన పెట్టి, ఏవేవో పినివు ట్లతో నగల్రూ , డబ్బూ వుణ్న ఇన్రు పి భోషాణాన్ని తెరిచేంద్రు కు తీవ్రంగా ప్రియ్రు త్నిస్తున్నాడ్రు . అది చూ స్తూనే విశ్వదత్తు డికి, వాడ్రు దొంగసాధ్రు వన్న విషియ్రు ం బోధ పిడింది. అంతేకాక, లోగడ రాజభట్రు ల్రు , కంటకుడి చిత్రపిటాన్ని నగరంలో చాలా చోట్ల ప్రిదర్శించి ఉండడంతో – ఈ దొంగ సాధు మా కంటకుడే అని విశ్వదత్తుడ్రు సి లభంగా గ్ర ర్తించాడ్రు .

విశ్వదత్తుడ్రు స్వితహాగా చాలా భయ్రస్థుడ్రు . ఏనాడ్రూ అతడ్రు దొంగ అన్నవాణ్ణి ప్రిత్య´ంగా చూ సి ఉండలేద్రు . పైగా, ఈ దొంగ సావూ న్రు యడ్రు కాద్రు ; పిరవు కర్కోటకుడనిపేర్రు బడ్డ కంటకుడ్రు ! ఇప్పిుడ్రు ఏం చేయ్రు డవూ

తిర్ర వు లశ్రీ

అని కొంతసేపాలోచించిన విశ్వదత్తుడు, యుక్తితో ఈ ఆపదనుంచి బయటపడాలనుకున్నాడు.

అతని భార్య కొద్ది దూరంలో మరొక మంచం మీద నిద్రపోతున్నది. విశ్వదత్తుడు తన పడకమంచంలో కాసేపాపడుకుని లేచి కూర్చుని, కంటకుడికి వినబడేంత కంఠస్వరంతో, "మంచి నిద్రలో మున్నట్టున్నావు లేచి నేచెప్పేది కాస్త విను," అంటూ భార్యను నిద్ర లేపాడు.

"ఏమిటండీ అంత గొప్ప శుభ వార్త? నా నిద్ర పాడు చేశారు," అంటూ విసుక్కుని, విశ్వదత్తుడి భార్య లేచి కూర్చున్నది.

"ఇప్పుడే కలలో మన కులగురు మహేచ్ఛిదానంద స్వాములవారు కనిపించారు," అన్నాడు విశ్వదత్తుడు.

"అలాగా! స్వాములవారు ఉట్టినే కనిపించడమేనా! లేక ఏమైనా సెలవిచ్చారా?" అని అడిగిందివిశ్వదత్తుడి భార్య ఎంతో కుతూహలంగా.

"అదే విను, చెపుతాను. కొన్నాళ్ళుగా మన అమ్మాయికి పెళ్ళి చేయాలని సంబంధాలు చూస్తున్నాము గదా! స్వామి కనిపించి,ఎల్లుండి శుక్రవారం వేకువజామున, మన గ్రామ శివార్లలో మున్న అమ్మవారి గుడి ముందు గల రావిచెట్టు కింద, ఎవరైతే ధ్యానముద్రలో కనిపిస్తారో, అతడికి మన అమ్మాయి నిచ్చి వివాహం జరిపించమని సెలవిచ్చారు!" అని చెప్పాడు విశ్వదత్తుడు.

"చెప్పరేం! అంతా స్వామి దయ, తప్పకుండా అలాగే చేద్దాం," అన్నది విశ్వదత్తుడి భార్య పట్టరాని ఆనందంతో.

భార్యాభర్తల సంభాషణ ఆలకించిన కంటకుడికి ఎక్కడలేని ఆనందం కలిగింది. విశ్వదత్తుడి సిరిసంపదల గురించీ, సాధుసన్యాసుల పట్ల అతడికున్న భక్తిశ్రద్ధల



గురించీ వాడు విని వున్నాడు. ఆ కారణంగానే సాధు వేషంలో, విశ్వదత్తుడి ఇల్లు దోచుకునేందుకు వచ్చాడు.

కంటకుడు పనిముట్లను సంచీలో పెట్టి, తిరిగి సాధువు దుస్తులు ధరించాడు. ఇప్పుడు తాను భోషాణంలో వున్న డబ్బూ, నగలూ మాత్రమే దోచుకోగలడు. అలా కాక, శుక్రవారం ఉదయం వేళ అమ్మవారి గుడి ముందున్న రావిచెట్టు కింద కూర్చుని, ధ్యానం నటిస్తే, మొత్తం విశ్వదత్తుడి ఆస్తిపాస్తులతోపాటు అతడి ఒక్కగానొక్క కూతురు తన భార్య అవుతుంది!

ఇలా ఆలోచించి, కంటకుడు తెల్లవారక ముందే, విశ్వదత్తుడి ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిపోయాడు. తన యుక్తి ఫలించగలదన్న నమ్మకంతో విశ్వదత్తుడు, రహస్యంగా కొత్వాలును కలుసుకుని జరిగినదంతా వివరించాడు. తర్వాత శుక్రవారం సూర్యోదయం అవుతూనే భార్యను వెంటబెట్టుకుని అమ్మవారి గుడికి వెళ్ళాడు. ఆసరికే కంటకుడు శుచిగా తయారై, ముఖమంతా కుంకుమ బొట్లు పెట్టుకుని, గుడి ముందు ధ్యానం నటిస్తూ కూర్చుని వున్నాడు.

తన పాచిక పారినందుకు పొంగిపోతూ, విశ్వదత్తుడు, కంటకుణ్ణి సమీపించి, "ఎవరివాడివి, బాబూ! అమ్మవారి పట్ల నీకున్న భక్తి చూస్తుంటే నాకు చాలా ఆనందం కలుగుతున్నది," అన్నాడు.

అందుకు కంటకుడు గుడికేసి చేతులు జోడించి, "నేను నగర పరిసరాల్లో వున్న గ్రామం వాడిని. అమ్మవారి పట్ల నాకున్న భక్తి పుట్టుకతో వచ్చినది! ఈ రావిచెట్టు కింద కాలం గడుపుతూ, అమ్మవారికి సేవ చేయాలనుకుంటున్నాను," అన్నాడు.

ఈ విధంగా కంటకుడి కంఠస్వరం కూడా విన్న తర్వాత, వీడు సాధు వేషంలో తన ఇంటికి వచ్చినవాడని నిర్ధారించుకుని విశ్వదత్తుడు కొంచెం దూరంలో వున్న కొత్వాలుకూ, అతడి భటులకూ సైగ చేశాడు. వాళ్ళు ఒక్కుమ్మడిగా వచ్చి కంటకుడి మీద పడి బంధించారు. వాడు జరిగింది గ్రహించేసరికే ఆలస్యమైపోయింది.

యుక్తితో కంటకుణ్ణి పట్టిచ్చినందుకు ఆ దేశపు రాజు, విశ్వదత్తుణ్ణి ఎంతగానో మెచ్చుకుని, ప్రకటించిన ప్రకారం అతడికి లక్షా కల్ని బహుమానంగా ఇచ్చాడు.





ధర్మయుద్ధం

విక్రమదేవుడు అలకాపురి రాజ్యానికి ప్రభువు. ఆయన సేనానాయకులలో కంఠీరవుడు ఘనుడు. ఒక విజయదశమి నాడు రాజూ, సేనానాయకులూ, పరివారమూ అంతా మైదానంలో కూర్చుని ఉబుసుపోక లాడుకొంటున్నారు.

అప్పుడు ఒక విచిత్రమైన వ్యక్తి గుర్రం మీద వచ్చి దిగాడు. అతనిని చూస్తూనే పరివారంలో ఒకడు, "ఎవరు నీవు? మిత్రుడివా, శత్రువువా?" అని అడిగాడు.

ఆ వ్యక్తి, "శత్రువునూ కాదు, మిత్రుణ్ణీ కాదు నేనొక యోధుణ్ణి," అన్నాడు.

"అయితే, నీకేం కావాలి?" అని కోపంగా చూశాడు, విక్రమదేవుడు.

"యోధుడికి కావలసిందేమిటి, బలాబలాలు చూసుకోవటమే గా?" అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు ఆ వ్యక్తి, నవ్వుతూ. ఈ మాటకు అందరూ అతనికేసి చూశారు. అతను ఆజానుబాహువు. ఉత్సాహంతో మెరిసే కళ్ళు, చేతిలో తళతళమెరిసే గండ్రగొడ్డలి! ఈ వేషం చూసి అందరకూ భయం కలిగింది.

"సరే, నీతో యుద్ధం చేయటానికి మా సేనాని కంఠీరవుడు ..." అని రాజు అనేసరికల్లా, కంఠీరవుడు లేచి నిలబడ్డాడు.

అప్పుడు యోధుడు నవ్వుతూ, "నేను యుద్ధం కోసమని రాలేదు. ఇదుగో ఈ గండ్రగొడ్డలి చూశారు కదా! మీలో ఎవరైనాసరే, దీనితో నా కంఠం మీద ఒక్క దెబ్బ వేయండి. ఒక్కటే దెబ్బ! ఈ దెబ్బకుగాను నన్ను కొట్టిన యోధుడు, వచ్చే యేడు మళ్ళీ ఇదే పండగ రోజున, నావద్దకు వచ్చి ఇదే గండ్రగొడ్డలితో మెడమీద ఒక్కదెబ్బ తినాలి," అన్నాడు.

చిత్రమైన ఈ కోరిక వినగానే అందరూ పకపక నవ్వారు. పదునైన ఆ గండ్రగొడ్డలితో కంఠం మీద దెబ్బతిని, ఇంకా బతికి ఉండడమా? ఈ దెబ్బకు మళ్ళీ సంవత్సరం గడిచాక బదులు దెబ్బ తీయడమా!

అందరూ విస్తుపోయి చూస్తున్నారు. యోధుడు తయారుగా ఉన్నాడు. కంఠీరవుడు యోధుని చేతిలోని గండ్రగొడ్డలి తీసుకొని, రెండు చేతులతో బలంగా కంఠం మీద ఒక్క



వేటు వేశాడు. ఆశ్చర్యం! గండ్రగొడ్డలి కంఠంలో సగం వరకు దిగింది. కాని ఒక్క నెత్తురుబొట్టు అయినా కింద రాలలేదు. యోధుడు నిలబడే ఉన్నాడు!

గొడ్డలి లాగేసి, మెడ తడుముకున్నాడు. అంతే. అతనికి ఏమీ జరగనట్టే అనిపించింది.

ఎప్పటిలాగే అతను నవ్వుతూ, కంఠీరవుడి కేసి చూసి, "ఓయ్! మాట తప్పక నీవు సరిగా మళ్ళీ ఈ రోజునాటికి, నేనుండే ఫలానా గిరిదుర్గానికి వచ్చెయ్యి," అంటూ, గుర్రం ఎక్కి వెళ్ళిపోయాడు. అందరూ నిర్ఘాంతపోయారు.

ఏడాది ఇట్టే గడిచిపోయింది. చూస్తూ చూడగానే విజయదశమి దగ్గరపడింది. ఆ యోధుడి మహిమను గురించి రాజుగాని, మంత్రిగాని ఏమీ నిర్ధారణ చేయలేకపోయారు. ఏమైనాకానీ, మాట నిలుపుకోవాలంటే కంఠీరవుడు గిరిదుర్గానికి వెళ్ళితీరవలసిందే, మాట నిలుపుకోకుంటే రాజుకూ, రాజ్యానికీ కూడా కళంకం. కనుక బాగా ఆలోచించి విక్రమదేవుడూ, పరివారమూ కంఠీరవుణ్ణి సాగనంపారు.

సాగనంపారే కాని, తను మళ్ళీ తిరిగి వస్తాడనే నమ్మకం ఎవళ్ళకూ లేదు. అటువంటి ఘనుడు తమకు లేకుండా పోతున్నాడే అని వారెంతో విచారించారు.

కంఠీరవుడు సంతోషంతో బయలుదేరి, రాత్రింబగళ్ళు అరణ్యాలలో ప్రయాణం చేస్తూ పోయాడు. అలసిపోవటం చేత గుర్రం దిగి, బడలిక తీర్చుకొందామని ఒకచెట్టుకింద కూర్చున్నాడు.

అంతలోనే, ఒక ఆర్తనాదం అతనికి వినిపించింది. గభాలున లేచి, ఏమిటా అని పోయి చూడగా–దొంగలబారిని పడిన ఒక రాజపుత్రిక ఆమె. కంఠీరవుడు ఖడ్గం దూసేసరికి దొంగల గుంపు చెల్లాచెదురైపోయింది.

రాజపుత్రికి కట్టిఉన్న కట్లు అన్నీ విప్పి కుశల ప్రశ్నలు వేసి, ఆమె సమాచారాలన్నీ తెలుసుకొన్నాడు కంఠీరవుడు. ఇటువంటి ఆపద నుండి తనను రక్షించినందుకుగాను ఆ రాజపుత్రి ఒక మహిమ గల ఉంగరం అతనికి బహుమతి ఇస్తూ, "ఈ ఉంగరం ధరించండి. ఇది దగ్గర ఉంటే ఎటువంటి శక్తివంతమైన ఆయుధాలైనా మీకు హాని చేయలేవు" అని చెప్పింది.

కంఠీరవుడు ఉంగరాన్ని తీసుకోలేదు. "ఆనాడు నేను యోధుణ్ణి పదునైన గండ్ర గొడ్డలితో కంఠం మీద దెబ్బకొట్టాను. అదే విధంగా నేను అతనివల్ల మళ్ళా బదులు దెబ్బ తినటమే ధర్మం. మహిమ గల ఉంగరాన్ని మాటు పెట్టుకుని నేను వెళ్ళటం కేవలం

అధర్మం. వీరుడనైన నేను అటువంటి పనికి అంగీకరించలేను," అని సమాధానం చెప్పి, మళ్ళీ చెట్టుకిందకు చేరు కొన్నాడు.

మరికొంతసేపైన తరువాత దగ్గరమున్న నదికి స్నానానికని వెళ్ళాడు కంఠీరవుడు. అతడు వెళ్ళగా చూసి రాజకుమార్తె కూడా ఆ చెట్టుకిందకు వెళ్ళింది. అతడు తిరిగి వచ్చేసరికి ఆమె అదృశ్యమైంది.

కంఠీరవుడు గిరిదుర్గం చేరుకొనేటప్పటికి యోధుడు గండ్రగొడ్డలితో సిద్ధంగా ఉన్నాడు. "మాట తప్పని నిన్ను చూస్తే నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది," అని కంఠీరవుణ్ణి ఎంతగానో మెచ్చుకొన్నాడు.

కంఠీరవుడు తయారుగా నిలబడి, "మిత్రమా! బదులుదెబ్బ తీసుకో," అన్నాడు సంతోషంతోనూ, ధైర్యంతోనూ. "ఒక్క దెబ్బ మాత్రమే సుమా!" అని హెచ్చరిక కూడా చేశాడు.

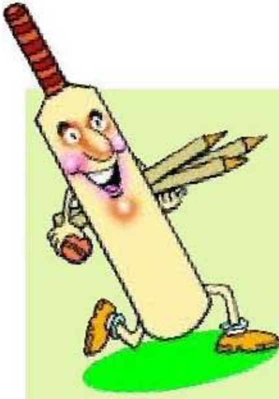
ఈ హెచ్చరిక విని యోధుడు పకపక నవ్వాడు. "ఒక్కదెబ్బ! ఈ దెబ్బకు తట్టుకొని బయటపడగలనను కొంటున్నాడు కాబోలు, అమాయకుడు!" అను కొన్నాడు తనలో. తళతళమెరిసే తన గండ్రగొడ్డలితో బలంకొద్దీ ఒక్కవేటు వేశాడు, కంఠీరవుడి కంఠంమీద.

ఆశ్చర్యం! గండ్రగొడ్డలి కంఠంలో సగం వరకు దిగింది. కాని, ఒక్క నెత్తుటి బొట్టయినా కింద రాలలేదు. కంఠీరవుడు తొణకకుండా అలా నిలబడే వున్నాడు! యోధునితోపాటు కంఠీరవుడికీ అపరిమితమైన ఆశ్చర్యం కలిగింది. కంఠీరవుడు ఆ గొడ్డలిని ఇవతలకు లాగేసి, ఒక్కసారి మెడ తడిమి చూసుకొంటే, అతనికి ఏమీ జరగనట్టే అనిపించింది.

యోధుడు కోపం పట్టలేక, "మోసం! మోసం!!" అంటూ మళ్ళీ గొడ్డలిని ఎత్తబోయాడు. కంఠీరవుడు ఉగ్రుడై ఖడ్గం దూశాడు. అంతలో గిరిదుర్గ మహారాజూ, రాజకుమార్తికా అక్కడికి వచ్చి, వారిని ఆపివేశారు. తనకుపకారం చేసిన కంఠీరవుడికి తెలియకుండానే, అతని కవచంలో మహిమ గల తన ఉంగరం దాచిన సంగతి రాజకుమార్తె తండ్రికి తెలియజెప్పింది.

నిజం తెలియగానే, ఎవరి ధర్మం వారు నెరవేర్చుకొన్నందుకు కంఠీరవుణ్ణీ, రాజకుమార్తెనీ మెచ్చుకున్నాడు యోధుడు. తరువాత— కంఠీరవుడి ధర్మబుద్ధికీ, ధైర్యానికీ సంతోషించి, రాజు అతనికి తన కూతురునిచ్చి వైభవంగా వివాహం చేశాడు. యోధుడు కూడా దంపతులను దీవించాడు.





వరల్డ్ కప్ కొన్ని విశేషాలు

క్రికెట్ క్రీడాభిమానులందరూ ఈపాటికి దక్షిణాఫ్రికాలో ఎనిమిదవ వరల్డ్ కప్ ఎప్పుడెప్పుడు ఆరంభమవుతుందా అని ఎదురు చూస్తూ రోజులు లెక్కపెడుతూ ఉంటారు. అవునా?

మొదటి వరల్డ్‌కప్ ఎప్పుడు జరిగిందో తెలుసా? 1975లో. మొదటి, రెండవ (1979) వరల్డ్ కప్‌ను క్లైవ్ లాయిడ్ నాయకత్వంలో వెస్టిండీస్ గెలుచుకున్నది. 1983 వరల్డ్ కప్‌ను ఇండియా సాధించినప్పుడు కపిల్ దేవ్ కెప్టెన్. 1987లో అలన్ బోర్డర్ ఆస్ట్రేలియా జట్టును విజయపథంలో నడిపించాడు. 1992లో ఇమ్రాన్ ఖాన్ నాయకత్వంలో పాకిస్తాన్ వరల్డ్ కప్‌ను కైవసం చేసుకున్నది. 1996లో జరిగిన ఆరవ వరల్డ్ కప్‌ను శ్రీలంక గెలుచుకున్నది. 1999 లో జరిగిన ఏడవ వరల్డ్ కప్‌ను ఆస్ట్రేలియా గెలుచుకున్నది.



2003 వరల్డ్ కప్ పోటీలు ఫిబ్రవరి 9 నుంచి మార్చి 23 వరకు జరుగనున్నాయి. క్రికెట్ ఎందుకింత ప్రాచుర్యం పొందిందో, దానికి సంబంధించిన విశేషాలను కొన్నింటిని తెలుసుకుందాం.



స్టంప్స్‌తో వాటికి రెండువైపులా అటూ, ఇటూ చేయబడిన రంధ్రాల మధ్య బ్యాట్స్‌మెన్ తిరగాలి. బ్యాట్స్‌మెన్ తన పొజిషన్‌లోకి వచ్చేలోగా ఫీల్డర్ బంతిని ఆ రంధ్రం(హోల్)లో పడేలా విసిరితే బ్యాట్స్‌మెన్ 'రన్ అవుట్' అవుటైనట్టన్నమాట. చాలాకాలం వరకు 'అండర్ హ్యాండ్ బౌలింగ్' ఉండేది. అంటే, బంతిని కిందినుంచే విసిరేవారు.

'చితాభస్మం' (యాషెస్) కోసం పోరాటం!



1882 లో ఇంగ్లాండ్ పై ద ఆస్ట్రేలియా గెలుపొంది నప్పుడు, లండన్ నుంచి వెలువడే 'స్పోర్టింగ్ టైమ్స్' లో ఒక సంతాప ప్రకటన (అబిచ్యువరీ) వెలువడింది: "1882 ఆగస్టు 29 వ తేదీ ఓవలలో మ రణించిన ప్రియతమ ఇంగ్లీష్ క్రికెట్ స్మృత్యర్థం – ప్రగాఢ సంతాపం చెందిన మిత్రబృందం–అభిమానవర్గం. ము ఖ్యగమనిక: భౌతికకాయాన్ని దహనం చేసిన చితాభస్మాన్ని ఆస్ట్రేలియాకు తీసుకువెళతారు."

మరుసటిసంవత్సరం ఆస్ట్రేలియాలో జరిగిన టెస్ట్ సెరీసులో ఇంగ్లాండ్ జట్టు విజయం సాధించింది. చివరి టెస్ట్ తరవాత కొందరు స్త్రీలు చిన్న పాత్రలో ఒక బెయిలును కాల్చి దాని యాషెను ఇంగ్లాండ్ టీమ్ కెప్టెన్ ఇవో బ్లిగ్‌కు కానుకగా ఇచ్చారు. యాషెస్ ఉన్న పాత్రను మెర్లీ బోన క్రికెట్ క్లబుకు (ఎం.సీ.సీ) అప్పగించడంతో దాన్ని 'లార్డ్స్' లో శాశ్వతంగా ఉంచారు.

కాబట్టి ఇంగ్లాండ్ ఆస్ట్రేలియాల మధ్య టెస్ట్ మ్యాచ్ జరిగినప్పుడల్లా దానిని 'యాషెస్' కోసం పోరాటంగా పరిగణిస్తారు.

బ్యాట్ ఎంపిక

మనిషి సగటు ఎత్తు 5 అడుగుల 6/7 అంగుళాలు అనుకుందాం. అతడు 2 అడుగుల 11 అంగుళాల పొడవు 2.4 పౌండ్ల బరువు గల బ్యాటుతో సులభంగా ఆడగలడు. 5 అడుగుల 3 అంగుళాల నుంచి 5 అడుగుల 5 అంగుళాల ఎత్తుగల విద్యార్థి 2 అడుగుల 9 అంగుళాల పొడవు 2.2 పౌండ్లబరువు గల బ్యాటుతో సులభంగా ఆడగలడు.

సుప్రసిద్ధ క్రీడాస్థలాలు

1788 లో స్థాపితమైన ఎం.సి.సి. జన్మస్థలం లార్డ్స్. దీని స్థాపకుడు థామస్ లార్డ్. 1846 లో ది ఓవల్ క్రికెట్ గ్రౌండ్ ప్రారంభించబడింది. అది ఒకప్పుడు 17 వ శతాబ్దంలో ఇంగ్లాండు లో డచ రాయబారిగా ఉన్న సర్ నోవెల్ కరోన్‌కు సొంతమైన పార్క్.

కెర్రీ ప్యాకర్ షో మ్యాచెస్

1977 లో ఆస్ట్రేలియన్ టైకూన్ కెర్రీ ప్యాకర్ ప్రపంచంలోని పేరొందిన ఆటగాళ్ళచే కాంట్రాక్టు సంతకాలు తీసుకుని ఆస్ట్రేలియాలో టెస్ట్, లిమిటెడ్ ఓవర్స్ స్థాయిలో షో మ్యాచెస జరుపుతూ రంగప్రవేశం చేశారు.

స్టిక్స్ నుంచి స్టంప్స్



12 వ శతాబ్దానికి చెందిన 'స్టిక్స్' క్రమంగా 'స్టంప్స్'కు దారితీశాయి. మొట్ట మొదట పన్నెండు అంగుళాలు (30.5 సెం.మీ.) ఎత్తుతో 24 అంగుళాల ఎడంలో రెండు స్టంపులు నాటబడేవి. బంతి వాటి సందులో వెళ్ళినట్టయితే బ్యాట్స్‌మేన్ అవుట్ కానట్టు. స్టింప్స్ వు ధ్య ఎడం ఆ తరవాత తగ్గించబడింది. రెండు స్టంప్స్ మధ్య మరొక స్టంప్ నాటబడింది.

డబుల్ హండ్రెడ్స్ - త్రిబుల్ హండ్రెడ్స్

1938 లో ఎస్సెక్స్‌కు పోటీగా కెంట్ కోసం ఆడిన ఆర్థర్ ఎడ్వర్డ్ ఫ్యాగ్ తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 224 పిర్రు గ్రు లూ, సెకండ్ ఇన్నింగ్స్‌లో 202 పరుగులూ చేశారు. రెండు ఇన్నింగ్స్‌ల్లోనూ రెండు వందల పరుగులు చేసిన ఏకైక క్రీడాకారు డాయు న.

ఇంగ్లాండుకు చెందిన గ్రాహం ఆలన గూ చ 1990 లో లార్డ్స్‌లో ఇండియా తో ఆడు తూ తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 331 పిర్రు గ్రు లు, రెండవ ఇన్నింగ్స్‌లో 123 పరుగులు చేశాడు.



ఆ ప్రత్యేకతను సాధించిన ఏకైక బ్యాట్స్‌వు న అయు నే. లిజండరీ డాన బ్రాడ్మన 1927 1949 వు ధ్య 37 డబు లహండ్రెడ్స్ చేశాడు. ఈనాటి వరకూ అధిగవు ంచ బడని రికార్డు ఇది!

లిమిటెడ్ ఓవర్స్

1970-71వు ధ్య ఒక ఇంగ్లాండ్ జట్టు ఆస్ట్రేలియా పిర్యటనలో ఉంది. మెల్‌బోర్న్‌లో నాలుగవ టెస్ట్ వ్యా ్యచ జరగను న్నది. అల్రు తే, భారీ వర్షాల కారణంగా మొదటి మూడు రోజులూ ఆడలేకపొయూ ర్రు. నాల్రు గవ రోజు రెండు జట్లూ ఒక లిమిటెడ్ ఓవర్ గేవు (40 ఓవర్స్ 8 బాల్) ఆడాలని ఆస్ట్రేలియన్ క్రికెట్ బోర్డ్ నిర్ణల్రు ం చింది. ఈ ఆటను క్రిక్కిరిసీన అభి వూ న్ల లు అవి తోత్సాహింతో వీ ిం చార్రు. ఆస్ట్రేలియా గెలుపొందలేక పోయినప్పటికీ, కీలకమైన మార్పు ప్రవేశపెట్టడం వల్ల ఆస్ట్రేలియన్ క్రికెట్ బోర్డుకు వు ంచిపుర్రు వచ్చింది. ఐదు రోజుల ఫిక్సర్స్ కారణంగా క్రికెట్‌కు 'వు ందకొడి' ఆట అనే వు ద్రపిడి ప్రాచు ర్యం తగ్గవు ఖం పిడు తూ న్న సిమయంలో లిమిటెడ్ ఓవర్స్ గేవు విజయు ం అందరినీ ఆకట్టుకున్నది.

ఈనాటి వరకు వరల్డ్ కప్స్

1975, 1979 రెండు టోర్నమెంటుల్లో పాల్గొన్న క్లైవ్ లాయిడ్స్ నాయకత్వంలో వెస్టిండీస్ జట్టు – ప్రతి ఆటలోనూ గెలుపొంద సాగింది. ఈ జైతయాత్రను కపిలదేవ నాయకత్వంలోని ఇండియన జట్టు (కపిల్‌డెవిల్స్) అడ్డుకున్నది. ఈ టీమ్ కెప్టెన్ కపిల్‌దేవ్, జింబాబ్వేపై సాగిన లీగ్ మ్యాచ్‌లో 175 పరుగులు చేయడం ఈ టోర్నమెంట్ హైలైట్. భారత జట్టు కేవలం 17 పరుగులకు 5 వికెట్లు కోల్పోయిన దశలో కపిలదేవ ప్రవేశించి వీరవిహారం చేశాడు!

1987లో ఆస్ట్రేలియా 8 లీగ్ మ్యాచలలో 7 మ్యాచలు గెలుపొంది ఇంగ్లాండ్‌పై ఫైనల్సలో సంచలనాత్మకమైన 7 పరుగుల విజయం సాధించింది. తొలి మూడు మ్యాచలలో ఓడిపోయిన పాకిస్తాన ఆ తరవాత న్యూజీల్యాండ్ పై దరెండు విజయాలతోపాటు వరుసగా 5 విజయాలను సాధించి ఐదవ వరల్డ్‌కపను గెలుచుకున్నది. ఆ తరవాత ఆరవ వరల్డ్‌కపను శ్రీలంక గెలిచింది. అంతకుపూర్వం జరిగిన వరల్డ్‌కప్పులో విజేతలందరూ మొదట బ్యాట్‌చేశారు. శ్రీలంక టాస్ గెలిచి నప్పటికీ, బ్యాటచేయడానికి ఆస్ట్రేలియాను పంపింది. ఒకహోస్టు దేశంగా ఉంటూ వరల్డ్‌కప్‌ను గెలుపొందడం కూడా అప్పుడే మొట్టమొదట జరిగింది. ఆరవ వరల్డ్‌కప పోటీలను శ్రీలంక – ఇండియా – పాకిస్తానలు సంయుక్తంగా నిర్వహించాయి.

1999 లో జరిగిన చివరి వరల్డ్ కపను ఆస్ట్రేలియా పాకిస్తానను కేవలం 132 పరుగులకు ఓడించి 8 వికెట్ల తేడాతో గెలుపొందింది. లార్డ్స్‌లో ఫైనల్స జరిగింది.


క్లైవ్ లాయిడ్


కపిలదేవ


అలన బోర్డర్

స్టీవ వాగ్

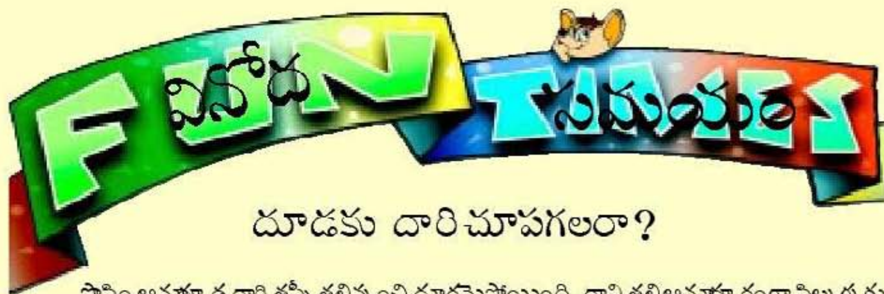


అర్జున రణతుంగ



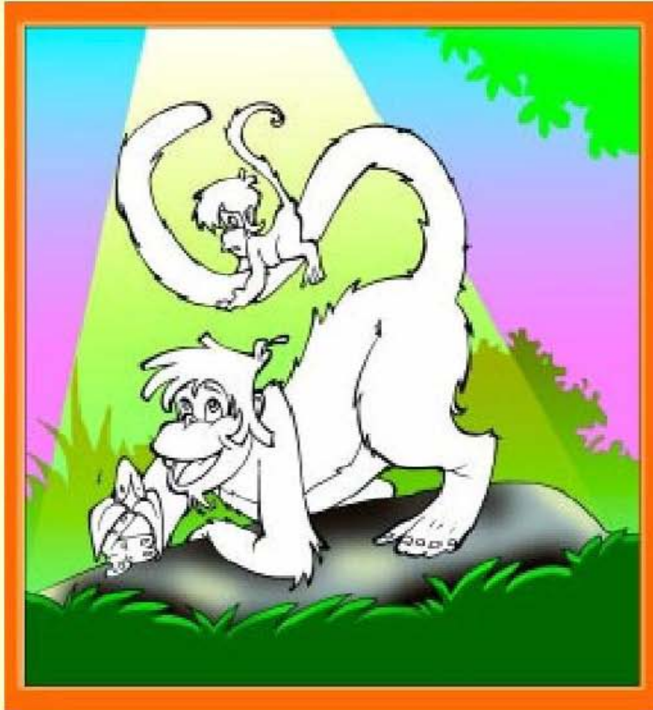
ఇమ్రాన ఖాన





దూడకు దారి చూపగలరా?

పాపం ఆవుదూడ దారి తప్పి తల్లినుంచి దూరమైపోయింది. దాని తల్లిఆవు దూరంగా పలుగుకు కట్టబడి ఉండడంవల్ల అదికూడా దూడ దగ్గరికి రాలేకపోతోంది. దూడ సురక్షితంగా తల్లి దగ్గరికి చేరడానికి మీరు దారి చూపగలరేమో ప్రయత్నించి చూడండి. ఆయుధం పెట్టుకుని నిలబడ్డ బుర్రమీసాలవాడి దగ్గరికి మాత్రం దూడ పోకుండా జాగ్రత్త పడండి సుమా! సమీపిస్తే వాడు హాని కలిగించవచ్చు!



జాలీ జాకీ

తన తమ్ముడు జాంటీతో ఆడుకుంటూ జాకీ తెగ సంబరపడిపోతోంది. మీరు ఈ చిత్రానికి రంగులు వేస్తే ఈ దృశ్యం మరింత ఆకర్షణీయంగా తయారు కాగలదు. ఆలస్యం దేనికి? రంగులు అందుకోండి మరి!

(సమాధానాలు 66వ పేజీలో)

ఒంటెలో దాగివున్న జంతుజాలం!

ఈ బొమ్మను చూస్తుంటే చాలాదూరం ప్రయాణం చేసి వచ్చి, విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న ఒంటెలాగా ఉన్నది కదూ! ఒంటెను పరిశీలించి జాగ్రత్తగా చూడండి. అందులో మరిన్ని జంతువులు దాగి ఉండడం కనిపిస్తాయి. ఒంటెలో దాగివున్న జంతువులు ఏవేవో కనుగొనగలరా?





వ్యాఖ్యలు రాయండి!

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ







ఈ ఫొటోలకు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్నవాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు రాయగలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన పోస్టుకార్డు పైన రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు ఏప్రిల 2003 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ.100 బహుమానం.

ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ, 82,డిఫెన్స అఫెసిర్స్ కాలనీ,
ఈకాట్టుతాంగల, చెన్నయ్ -600 097.

అభినందనలు

డిసెంబర్ 2002 సంచికలో బహుమతి పొందిన వ్యాఖ్యలు పంపినవారు :

ఎ.వినీలకుమార
C/o.ఎ.మదన మోహన
ఆంధ్రబ్యాంక్, తలుపుల పల్లి
అనంతపురం జిల్లా (అం.ప్ర)

ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ:



మొదటి ఫొటో: అమ్మను నేనై లాలిస్తా!
రెండవ ఫొటో: చక్కని చెలిమికి చెయ్యిస్తా!!

వినోద సమయం సమాధానం (పేజీ 64)



దూడకు దారి చూపగలరా?



ఒంటెలో దాగివున్న జంతుజాలం.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 600 026 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor : Viswam

JUNIOR CHANDAMAMA

SPECIALLY DESIGNED FOR CHILDREN BELOW 9 YEARS

Good news parents and teachers!

We are happy to introduce **JUNIOR CHANDAMAMA,** a new magazine for your tiny tots.

From April 2003 onwards, **JUNIOR CHANDAMAMA** will entertain your tiny tots month after month with many pages of fun and learning.

This magazine will present a package of contests, activities, and puzzles specially designed for children up to the age of 9.

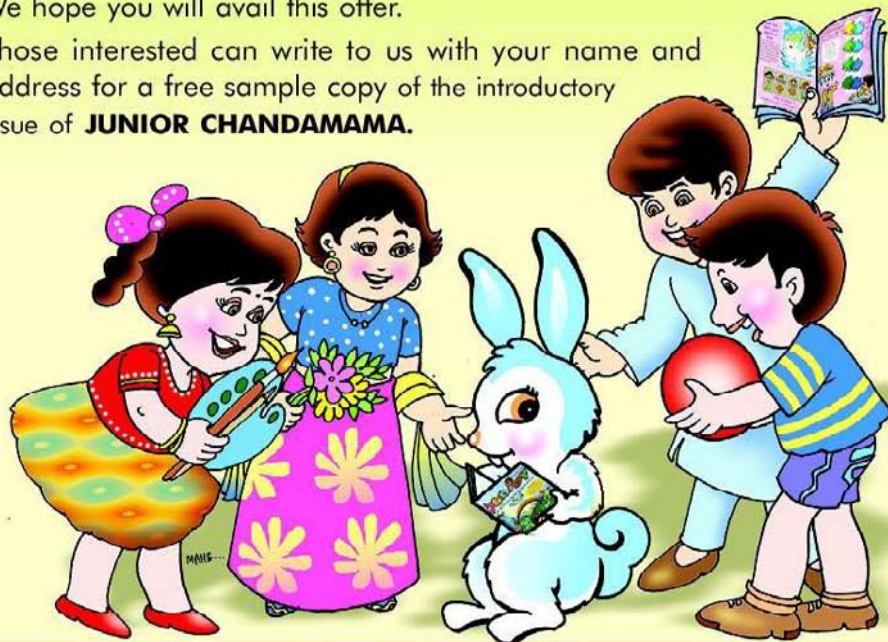
The magazine will endeavour to impart both global and traditional Indian values to children through little stories and activities.

At Rs. 10 per copy, and an annual subscription at Rs. 120, **JUNIOR CHANDAMAMA** promises to be easy on your monthly budgets, too!

As a pre-launch discount offer, an annual subscription of **JUNIOR CHANDAMAMA** will be offered to you at Rs.100/- instead of Rs.120/- for a limited period only.

We hope you will avail this offer.

Those interested can write to us with your name and address for a free sample copy of the introductory issue of **JUNIOR CHANDAMAMA.**



CHANDAMAMA (Telugu) **FEBRUARY 2003**
Regd. with Registrar of Newspaper for India No. 1114/57
Registered No. TN/PMG(CCR)-590/03-05
Licensed to post without prepayment No. 373/03-05
Foreign - WPP. No. 374/03-05





